

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET
MINISTERIE VAN OORLOG

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
Hoofdred.: M. R. H. CALMEYER, Luit.-Generaal v. d. Gen. Staf
Redactie: G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Brig.-Gen. v/d Gen. Staf
J. J. DE WOLF, Kolonel der Genie
W. DEN TOOM, Kolonel-Waarnemer
B. KONING, Luit.-Kolonel van de Generale Staf
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Majoor der Infanterie

121ste JAAR

Nr **11**

Nov. 1952

Nadruk
verboden

Abonnement f3.— per kwart. Overzeese Gewesten en Buitenland f15.— p. jr. Losse ex. f1.25

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS, Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Legerorders	642
Mededelingen van de Chef van de Generale Staf	642

Redactioneel gedeelte

Enkele aspecten van de Europese Defensie Gemeenschap (E.D.G.), door Mr J. D. Schepers, Generaal-Majoor van de Generale Staf	644
Leiderschap, door W. D. H. Eekhout, Luit.-Kolonel der Infanterie	649
Militaire vliegveldenbouw in bevrijd Nederland van September 1944 tot Mei 1945, door W. den Toom, Kolonel-Waarnemer	664
De opleiding van tirailleurs en verkenners van een verkennings- eskadron, door S. J. C. Luining, Ritmeester der Cavalerie	675
Militaire notities rond de wereld	682
De contra-inlichtingendienst en de troepenofficier, door P. J. Koene, Eerste-Luitenant der Garde Grenadiers	683
Uit de buitenlandse vakpers	687

De Legerleiding stelt er prijs op vast te stellen, dat het adverteren in dit orgaan uiteraard het verkrijgen van voorkeur voor leveranties aan de Koninklijke Landmacht of aan de Luchtstrijdkrachten niet kan inhouden.

DE MILITAIRE SPECTATOR

MAANDBLAD

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET
MINISTERIE VAN OORLOG

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
Hoofdred.: M. R. H. CALMEYER, Luit.-Generaal v. d. Gen. Staf
Redactie: G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Brig.-Gen. v/d Gen. Staf
J. J. DE WOLF, Kolonel der Genie
W. DEN TOOM, Kolonel-Waarnemer
B. KONING, Luit.-Kolonel van de Generale Staf
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Majoor der Infanterie

121ste JAAR

Nr **11**

Nov. 1952

Nadruk
verboden

Abonnement f3.— per kwart. Overzeese Gewesten en Buitenland f15.— p. jr. Losse ex. f1.25

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS, Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Legerorders	642
Mededelingen van de Chef van de Generale Staf	642

Redactioneel gedeelte

Enkele aspecten van de Europese Defensie Gemeenschap (E.D.G.), door Mr J. D. Schepers, Generaal-Majoor van de Generale Staf	644
Leiderschap, door W. D. H. Eekhout, Luit.-Kolonel der Infanterie	649
Militaire vliegveldenbouw in bevrijd Nederland van September 1944 tot Mei 1945, door W. den Toom, Kolonel-Waarnemer	664
De opleiding van tirailleurs en verkenners van een verkennings- eskadron, door S. J. C. Luining, Ritmeester der Cavalerie	675
Militaire notities rond de wereld	682
De contra-inlichtingendienst en de troepenofficier, door P. J. Koene, Eerste-Luitenant der Garde Grenadiers	683
Uit de buitenlandse vakpers	687

De Legerleiding stelt er prijs op vast te stellen, dat het adverteren in dit orgaan uiteraard het verkrijgen van voorkeur voor leveranties aan de Koninklijke Landmacht of aan de Luchtstrijdkrachten niet kan inhouden.

Officiële mededelingen

van het

Ministerie van Oorlog

UIT DE LEGERORDERS

L.O. nr. 258 — Invoering van mouw-emblemen voor Staf Legerkorps en leger-korpstroepen.

De militairen, behorende tot de Staf van het legerkorps resp. tot de leger-korpstroepen dragen op de rechterbovenmouw van de uniformkleding, zeven centimeter beneden de schoudernaad een mouwembleem, vervaardigd van stof en voorstellende: een schild, de bovenzijde licht uitgeschulpt, de bovenhoeken afgekapt, de zijkanten licht gebogen in een punt toelopend; het schild gedeeld, rechts (heraldisch) rood, links blauw, in het midden bedekt door een wit vierkant waarvan twee hoekpunten op de deellijn liggen.

In het mouwembleem van militairen behorende tot de Staf bevindt zich in

het witte vierkant een 8-puntige oranje ster, waarvan 4 punten gericht zijn naar de hoeken van het vierkant.

De afmetingen van het schild en de daarin voorkomende figuren zijn: hoogte van het schild (langs de deellijn gemeten) 7 cm, breedte (tussen de verst van elkander gelegen bovenhoeken) 67 mm, zijde van het vierkant 3 cm, middellijn van de ster 24 mm.

L.O. nr. 263 — Kosteloze verstrekking van „De Militaire Spectator”.

Kosteloze verstrekking van „De Militaire Spectator” aan reserve-officieren in werkelijke dienst mag slechts geschieden, indien de werkelijke dienst tenminste drie maanden zal duren.

MEDEDELINGEN VAN DE CHEF VAN DE GENERALE STAF

Verschenen voorschriften.

1120-1 *1e Opgave van wijzigingen op Voorschrift nr 1120. „Velddienst — Deel 1. Bevelvoering”.*

1151 *Vragen betreffende Wegenverkeerswet en Wegenverkeersreglement.*

1521A *Voorlopige Richtlijnen nr 1521A „Vuurleiding mitrailleur Vickers van 303-inch, aangepast aan de Amerikaanse vuurleidingsmethode”.*

Zoals de titel reeds aangeeft, behandelt dit stencil het gebruik van de Vickers mitrailleur met Amerikaanse vuurleiding. Het stencil staat naast het stencil nr 1521, dat voorshands nog gehandhaafd blijft voor onderdelen die nog volgens de Engelse methode zijn opgeleid. Het stencil kan bij de Inspecteur der infanterie worden aangevraagd naar de maatstaf: 1 ex per 5 instructeurs; 1 ex per regiments- en bataljons- en compagniesbureau (of overeenkomstige eenheid); 1 ex voor elke bibliotheek; staven het hoogst noodzakelijke aantal.

Aanvragen dienen de Inspecteur der Infanterie te bereiken d.t.v. de Inspecteur (Commandant) van het betrokken wapen of dienstvak.

De eerste verstrekking van het stencil zal automatisch geschieden aan de daarvoor in aanmerking komende autoriteiten en Commandanten.

1527-1 *Gevechtsopleiding van de enkele man, deel 1 — Te onderwijzen stof, 2e druk.*

In deze druk zijn enige onvolkomenheden van de 1e druk verbeterd.

Voorts is punt 9b, c en d in dier voege gewijzigd, dat de man — behoudens ter zelfverdediging — slechts mag vuren op bevel van zijn commandant, indien hij zich onder onmiddellijk toezicht daarvan bevindt. Het lopende vuren is slechts geoorloofd tijdens het binnendringen in de stelling.

Aan het eind van het voorschrift is een aanhangsel opgenomen, bevattende enige afwerkingen, die elke soldaat moet kennen.

Op de 1e druk zal een wijzigingsblad worden uitgegeven, waardoor deze druk gelijk wordt gemaakt aan de 2e.

1527-2 *Gevechtsopleiding van de enkele man, deel 2 — Opleiding.*

Dit deel van het voorschrift bevat de diverse lessen ten dienste van de gevechtsopleiding van de enkele man.

De door de Inspecteur der Infanterie uitgegeven overeenkomstige „Voorlopige Richtlijnen" vervallen bij het verschijnen van het gedrukte voorschrift automatisch.

De lessen zijn vrij uitgebreid gemaakt, ten einde ook bij minder ervaren instructeurs nog goede resultaten te verkrijgen.

Bij elke les wordt verwezen naar de desbetreffende punten uit Deel 1, waarin de stof zelve is opgenomen.

1601 Telex (verreschrijver) — procedure.

Beschrijving van de op geallieerd niveau vastgestelde wijze van berichtenwisseling over telexverbindingen en de bediening van telexcentrales.

A 1616 1e Opgave van wijzigingen op voorschrift A1616 „Radio-installaties AN/TRC-1-3 en 4".

1637 1e Opgave van wijzigingen op Voorschrift nr 1637 „Zender BC-191 A, B, C, D, E en BC-AA-191".

1639. Radioinstallatie RC-1, 2e gewijzigde druk.

1639. 1e Opgave van wijzigingen op Voorschrift nr 1639, 1e druk „Radioinstallatie RC-1".

A 1646. 1e Opgave van wijzigingen op Voorschrift nr A 1646 „Radio-Ontvanginstallatie BC-312-N, BC-312-NX, BC-324-N, BC-314-G en BC-344-D".

1653. Accumulatoren en Laadapparatuur.

Een voorschrift, waarin de behandeling, het laden en het onderhoud van accumulatoren wordt beschreven, waarbij tevens bijzonderheden worden gegeven met betrekking tot bepaalde typen laadapparatuur en de wijze van aansluiten van accumulatoren op laadapparatuur.

1900 B. Platenatlas behorende bij Voorschrift nr 1900 A „Beschrijving Materieel 105 mm hw."

2041. Bijlage I op Voorschrift 2041 (Vernielingen). Beschrijving en gebruik van de magnetische lading nr 3 (Limpet).

7001-1. Wijziging op Voorschrift nr 7001-1. „Voorlopig beheersvoorschrift voor het materieel bij de Koninklijke Landmacht in tijd van vrede, Deel 1, Beheer bij de vredesonderdelen, 2e druk".

7050. Erratum op Voorschrift nr 7050 Beheer en verantwoording brandstoffen voor verwarmingsdoeleinden", 2e druk.

OA nr 150. 1e Opgave van wijzigingen op Oefeningsaanwijzing nr 150 „Radio installatie SCR-300-A".

OA nr 150. Oefeningsaanwijzing nr 150, 2e druk „Radio installatie SCR-300-A".

OA nr 158. 2e Opgave van wijzigingen op ontwerp-oefeningsaanwijzing nr 158, „Het aggregaat PE-75-C tot T".

Tweede opgave van wijzigingen op OA nr 158 met Smeerschema.

IK nr 5. 1e Opgave van wijzigingen en aanvullingen op Instructiekaart nr 5 „Memorandum voor telegrafisten, mors- en spelalfabet, dienstekens, enz." 3e druk.

IK nr 210. Instructiekaart nr 210 Dageelijks preventief onderhoud van Caterpillar tractoren.

IK nr 223. Instructiekaart nr 223 Oriëntatie en synchronisatie van de batterij 90 mm AA met het Vuurleidingstoestel M9A1 en het Radartoestel SCE 584.

IK nr 227. Instructiekaart nr 227 Radar Schaduw- en Sluierdiagrammen.

LF 14189. Legerformulier nr 14189 Schietvaardigheidskaart geweer.

Deze kaart, waarop de schietresultaten van de man kunnen worden aangetekend, komt voorshands ter vervanging van de aantekeningmogelijkheden in Legerboek nr 1, voorzover deze het geweer betreffen. Indien de kaart, welke als proefmodel moet worden beschouwd, blijkt te voldoen zullen ook voor de andere lichte vuurwapenen overeenkomstige kaarten worden ontworpen, zodat dan het gehele LB nr 1, dat momenteel niet meer leverbaar is, kan vervallen.

Einde van de Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog.

Enkele aspecten van de Europese Defensie Gemeenschap (E.D.G.)

door Mr J. D. SCHEPERS, *Generaal-Majoor van de Generale Staf*

Geschiedenis

Eind 1950 werd van Amerikaanse zijde de wens geuit om de uitvoering van de militaire plannen voortvloeiende uit het Noord-Atlantisch Verdrag te versnellen en wel voor wat de verdediging van West-Europa betreft door hiervoor ook West-Duitsland in te schakelen. Dit land zou dan wederom strijdkrachten en wapens moeten hebben. Frankrijk had hiertegen bezwaren, maar kon de gegrondheid van de Amerikaanse wens niet ontkennen.

Kort te voren was men er in geslaagd het denkbeeld ingang te doen vinden, dat een opnieuw opleven van de Duitse kolen- en staalindustrie zonder bezwaar zou kunnen plaats vinden in het raam van een belangengemeenschap op deze gebieden van de zes West-Europese staten (België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland).

Aangemoedigd door het succes dat de Fransen met deze gedachte hadden gehad, trachtten zij de defensiemoeilijkheden op dezelfde wijze op te lossen. Zij verkregen de voorlopige instemming van de N. Atlantische Pact-partners om de praktische mogelijkheid van dit denkbeeld te onderzoeken. Daartoe werd in Februari 1951 te Parijs een conferentie bijeengeroepen. België, Duitsland, Frankrijk, Italië en Luxemburg gaven zich als deelnemers op, de overige landen van het Atlantische Pact, waaronder Nederland, zonder waarnemers. De conferentie had tot taak een ontwerp-verdrag betreffende een Europees leger op te stellen, waarvan het gevolg zou moeten zijn, dat één land niet meer afzonderlijk met zijn leger de anderen zou kunnen overheersen. Deze doelstelling werd al spoedig uitgebreid tot de defensie door ook luchtmacht en marine in de beschouwingen te betrekken.

In October 1950 besloot Nederland actief te gaan medewerken, als gevolg waarvan de taak van de waarnemers werd veranderd. Een volledige Nederlandse delegatie nam sedertdien aan de beraadslagingen deel. Het resultaat was een ontwerp-verdrag met een aantal bijbehorende conventies en protocollen, welke alle op 27 Mei 1952 door de Ministers van Buitenlandse Zaken der zes landen te Parijs werden getekend.

Ontworpen organisatie

Evenals in de Kolen- en Staalgemeenschap de zeggenschap over deze economisch zo belangrijke gebieden zou worden onttrokken aan de nationale autoriteiten, moest dit ook in defensie-aangelegenheden voor zover West-Europa betreft, het geval zijn. De daartoe gedachte organisatie vertoont dan ook veel overeenkomst met die van de kolen- en staalgemeenschap.

Het beheer van de Europese krijgsmacht zal worden toevertrouwd aan een *commissariaat*, het best te vergelijken met een Europees mi-

nisterie, aan het hoofd waarvan 9 commissarissen zullen staan. Deze commissarissen zijn in dienst van de gemeenschap en zijn onafhankelijk van het land, waarvan zij afkomstig zijn.

Dit commissariaat in zijn geheel is echter niet onafhankelijk, het is in belangrijke mate onderworpen aan het toezicht van de *Raad van Ministers*, waarin elk der deelnemende landen door één minister is vertegenwoordigd. Eén van de belangrijkste functies van deze raad is de beslissing over de geldmiddelen. De gemeenschap zal slechts kunnen bestaan als de staten-deelnemers de nodige gelden ter beschikking stellen. De beslissing over het totale bedrag en de verdeling daarvan over de deelnemers berust bij de Raad van Ministers, die deze beslissing bij unanimitéit moet nemen. Dat elke minister de goedkeuring van zijn eigen parlement moet krijgen spreekt vanzelf.

Maar ook deze ministers zijn niet geheel vrij. Zij moeten hun voorstel laten goedkeuren door de *Vergadering*, bestaande uit volksvertegenwoordigers gekozen door de parlementen der deelnemende staten. Deze Vergadering heeft o.a. bovendien de bevoegdheid het beleid van het commissariaat af te keuren en dit zodoende tot aftreden te dwingen.

Tenslotte is er nog een *Hof* voorzien, dat rechtsgeschillen tussen de gemeenschap en de deelnemende staten en tussen organen van de gemeenschap moet beslechten.

Het in werking treden

De gang van zaken zal nu als volgt zijn:

Het verdrag met de bijbehorende protocollen, bijzondere overeenkomsten, enz., zal worden onderworpen aan de goedkeuring der parlementen van de deelnemende landen, waarna de Regeringen de ratificatie-oorkonden kunnen doen toekomen aan de Franse regering. Zodra de laatste ratificatie is binnengekomen, treedt het verdrag in werking.

Verwacht mag worden, dat dit omstreeks Januari 1953 het geval zal zijn. Dan zullen dus alle organen van de gemeenschap in werking treden om het doel, waarvoor deze is gesticht, te verwezenlijken.

Volgens de préambule van het verdrag is dit doel: „het door een zo volledig mogelijk integratie van de personele en materiële bestanddelen van de strijdkrachten binnen het raam van een boven de staten staande Europese gemeenschap (organisation européenne supra-nationale) bijdragen tot het behoud van de vrede door de verdediging van West-Europa tegen elke aanval te verzekeren”.

De uitwerking

Ik stel mij voor om in het volgende uiteen te zetten hoe deze beoogde integratie zal worden verwezenlijkt. Daarbij zal ik mij beperken tot de landmacht en de bijzondere regelingen voor zee- en luchtmacht buiten beschouwing laten. Een verdere beperking is gelegen in het feit, dat ik als grondslag voor mijn beschouwing uitsluitend de openbaar gemaakte regelingen zal gebruiken. De lezers zullen begrijpen, dat in de bijna 1½ jaar van voorbereiding vóór de ondertekening en in de tijd tussen ondertekening en in werking treden veel werk is en wordt gedaan, wat niet of nog niet in het openbaar kan worden besproken. Bovendien zal ik onderwerpen van politieke en economische aard buiten beschou-

wing laten en uitsluitend die aangelegenheden bespreken, waarmede de Nederlandse militair direct te maken heeft.

De eerste vraag is: hoever gaat de beoogde integratie?

Men zou zich kunnen voorstellen, dat in het centrale orgaan van de E.D.G., het commissariaat, de gehele indeling van al het personeel zou geschieden, zoals dit tot nog toe in Nederland in het ministerie geschiedt. Deze indeling zou in het uiterste geval tot gevolg kunnen hebben, dat bv. een tirailleurgroep ontstaat, waarin de zes nationaliteiten vertegenwoordigd zouden zijn. Elk verstandig man zal inzien, dat een dergelijke groep in de praktijk niet te commanderen zal zijn. Niet alleen het verschil in taal, maar bovenal het verschil in volksaard zou hierbij te grote bezwaren geven. Deze bezwaren bestaan even goed indien bv. drie groepen elk van verschillende landaard, tot één peloton worden samengevoegd of pelotons tot compagnieën. Maar naarmate de onderdelen groter worden, verminderen de bezwaren.

In de tweede wereldoorlog was de samenwerking van de geallieerde legers, legerkorpsen, e.d. tot in de perfectie opgevoerd. Ergens zal men derhalve een grens kunnen trekken en kunnen zeggen: deze eenheid is de grootste, welke nog nationaal homogeen moet zijn om op het gevechtveld met succes te kunnen optreden. In de E.D.G. is als zodanige eenheid de divisie aangenomen, hetgeen dus betekent, dat elke divisie zal worden gevormd uit personeel van dezelfde landaard en dat legerkorpsen zullen bestaan uit divisies van verschillende nationaliteit.

Al dadelijk rijst de vraag hoe het dan zal gaan met legerkorps-troepen, legertroepen, e.d. Deze zullen worden geïntegreerd overeenkomstig de integratie van het legerkorps; maar de regimenten of bataljons en overeenkomstige eenheden in de legerkorps- en de legertroepen zullen bestaan uit personeel van dezelfde nationaliteit.

Een legerkorps bestaande uit een Franse en twee Duitse divisies zal in de legerkorps-troepen dus bv. hebben: een Duits regiment artillerie, een Duitse geneeskundige eenheid, een Frans bataljon pioniers, enz.

Hoe de indeling van de legerkorpsen in werkelijkheid zal zijn, is een operationele aangelegenheid, welke niet tot de competentie van de E.D.G., maar tot die van SHAPE behoort.

Dit brengt ons op de volgende vragen. Hoe is de verhouding tussen de E.D.G. en SHAPE? Staan alle strijdkrachten van de E.D.G. in geval van oorlog onder SACEUR? Beschikken de aan de E.D.G. deelnemende landen nog over strijdkrachten buiten de E.D.G.?

Om met dit laatste punt te beginnen.

De deelnemende landen hebben zich verbonden om buiten de contingents, welke zij in de E.D.G. inbrengen, geen strijdkrachten te onderhouden, behalve:

1. troepen bestemd voor niet-Europese gebieden, voor welker verdediging het lid van de E.D.G. verantwoordelijk is, benevens de onderdelen nodig om deze troepen af te lossen of op peil te houden;
2. troepen bestemd voor internationale verplichtingen;
3. de lijfwacht van het Staatshoofd;
4. de zeestrijdkrachten bestemd voor de beveiliging van niet-Europese gebieden en van de verbindingslijnen met en tussen deze gebieden, benevens die voor internationale verplichtingen;
5. de gendarmerie (voor Nederland derhalve de Koninklijke Marechaus-

see), voor zover bestemd voor het handhaven van de orde in het binnenland.

Alle overige strijdkrachten behoren tot de E.D.G.

Nu is het echter niet zo, dat een regering de militairen behorende tot haar strijdkrachten bij het in werking komen van de E.D.G. ineens en voor goed zal moeten verdelen over die, welke nationaal blijven en die, welke in de E.D.G. zullen moeten worden ingebracht. Inderdaad zal daarmee moeten worden begonnen, maar een dergelijke indeling is voor verandering vatbaar. De Staten behouden nl. het recht personen van de E.D.G.-strijdkrachten om te wisselen met militairen van de nationaal blijvende onderdelen mits de gevechtsvaardigheid van de E.D.G.-strijdkrachten dientengevolge niet vermindert.

Wie voert nu het bevel over de E.D.G.-strijdkrachten?

Zoals ik al hiervoor heb opgemerkt, behoren de operationele aangelegenheden niet tot de competentie van de E.D.G. De reden daarvan is duidelijk. De verdediging van West-Europa is thans al toevertrouwd aan de organisatie, welke opgebouwd is als gevolg van het Noord-Atlantisch Verdrag en het zou zeer onlogisch zijn daarnaast een afzonderlijke organisatie van de zes E.D.G.-landen te stichten. De NAVO krijgt dus de operationele beschikking over de E.D.G.-strijdkrachten, maar men moet zich wel ervoor hoeden de NAVO gelijk te stellen met SHAPE.

In de NAVO zijn het te verdedigen gebied en de beschikbare of beschikbaar te komen strijdkrachten verdeeld tussen verschillende bevelhebbers. Deze bevelhebbers zijn veelal door de NAVO-leiding benoemd en beschikken dan in de regel over een geïntegreerde staf; maar voor sommige onderdelen met een bepaalde nationale taak is de bevelvoering een nationale zaak, zodat de regering van het land de bevelhebber kan aanwijzen en zijn instructie kan opstellen. Eén van de internationale bevelhebbers is de opperbevelhebber in Europa (SACEUR), die als staf beschikt over SHAPE. Daarnaast voorzien de NAVO-regelingen in nationale bevelhebbers voor de verdediging van het niet in het operatiegebied gelegen grondgebied van elke staat.

De E.D.G.-strijdkrachten zullen dus in geval van oorlog voor operationele doeleinden ter beschikking worden gesteld van de geallieerde opperbevelhebber in Europa of van één der nationale territoriale bevelhebbers.

SACEUR kan echter zich niet tevreden stellen met in oorlogstijd het operationele bevel te mogen voeren. Om de voorgenomen operatiën te kunnen uitvoeren, zal hij in vredetijd invloed moeten hebben op de organisatie, de uitrusting en de opleiding van de troepen en bovendien zeggenschap moeten hebben over de verdeling van de strijdkrachten over zijn gezagsgebied. Dit is in het verdrag ook zo vastgelegd.

Hoe dit alles in de praktijk zal gaan werken, moeten wij afwachten.

In het Verdrag is verder neergelegd, dat de gemeenschappelijke strijdkrachten betaald zullen worden uit een gemeenschappelijke begroting en dat de voorziening in de materiële behoeften in de uitgebreidste zin volgens een gemeenschappelijk programma zal geschieden.

Maar dat alles is nog niet voldoende om een werkelijke eenheid tot stand te brengen. De contingenten, welke de Staten deelnemers in de E.D.G. inbrengen, zullen doordrongen moeten worden van de Euro-

pese geest, van het gevoel samen te moeten werken, in het uiterste geval samen te moeten vechten, voor het beoogde doel, de vrijheid van West-Europa. Een dergelijke eenheid van opvatting krijgt men niet op bevel; de leiding moet deze bewust tot stand brengen door een groot aantal maatregelen op verschillend gebied.

Men zal moeten streven naar een gelijke opleiding in de verschillende landen; voor zover dit mogelijk is zelfs naar een gemeenschappelijke opleiding. Dit zal bv. mogelijk zijn op de krijgsscholen, misschien zelfs bij officiers- en andere opleidingen, waarbij het taalverschil weinig of geen bezwaren met zich brengt.

Naast dit streven naar zoveel mogelijk eenheid in de opleiding, waarbij nadrukkelijk het aankweken van een Europese geest moet worden bevorderd, staat de noodzakelijkheid te komen tot een gelijke behandeling van de personen, die naast elkaar dienen en soms zeer nauw moeten samenwerken tot het bereiken van het gemeenschappelijke doel. Dit betekent, dat de gehele rechtspositie van de militairen zoveel mogelijk gelijk moet worden gemaakt. Hierbij moet niet alleen worden gedacht aan regelingen van bevorderingswet e.d., maar aan het geheel van maatregelen en omstandigheden, welke de positie van een militair bepalen. Zo zal bv. het Europese leger één uniform dragen met onderscheidingstekenen voor de verschillende rangen voor alle contingentsen gelijk. Weliswaar is daarbij een nationaliteitskenmerk voorzien; maar overigens is de uniform een Europese uniform.

Een tweede belangrijke maatregel op het gebied van gelijkschakeling is het invoeren van gelijke rangen in de verschillende landen. Deze lopen nu in de verschillende legers nogal uiteen bij de onderofficieren en minderen; bij de officieren zijn practisch geen verschillen. In enkele opzichten is maar weinig verschil tussen de zes deelnemende landen. Zij kennen alle de categorieën beroeps-personeel, reserve-personeel en dienstplichtigen. In overeenstemming met de in enkele landen bestaande regeling, zal in het Europese leger de mogelijkheid moeten worden geschapen voor dienstplichtigen of reserve-personeel om na het volbrengen van de verplichte eerste oefening nog één of enkele jaren langer te dienen. Details hiervan zal het commissariaat nog moeten vaststellen. De bedoeling is om door enkele belangrijke plaatsen in de onderdelen door dit personeel te laten bezetten, de gevechtsbereidheid van het onderdeel te verhogen.

Het recruterende van het beroepspersoneel zal in elk der landen op gelijke wijze moeten geschieden. Ten aanzien van dienstplichtigen is de wenselijkheid van een Europese regeling wel uitgesproken, zelfs vastgelegd, dat men er te zijner tijd toe zal overgaan; maar deze zal nog wel enige tijd op zich laten wachten. De regelingen betreffende inschrijving, keuring en oproep van dienstplichtigen blijven voorlopig nationaal. Zijn de dienstplichtigen eenmaal onder de wapenen dan geeft de nationale autoriteit hen voor opleiding over aan de daarvoor aangewezen Europese commandant.

De behandeling van de militairen geschiedt daarna Europees, d.w.z. zij behoren o.a. onderworpen te zijn aan een Europees reglement van discipline, een Europees Wetboek van Militair Strafrecht en een Europese militaire rechtspraak.

Aangezien deze onderwerpen in elk der deelnemende landen op andere wijze zijn geregeld en deze regelingen berusten op de verschillende rechtsstelsels, welke in de deelnemende landen bestaan, zal het nog zeer lang duren voordat de Europese regeling voor alle genoemde onderwerpen tot stand zal zijn gekomen. Gedurende die tijd blijven de nationale regelingen van kracht. Naarmate verschillende onderwerpen Europees zullen worden geregeld, zullen de nationale bepalingen hun kracht verliezen.

Voor de Europese strijdkrachten is een gemeenschappelijke betalingsregeling noodzakelijk. Deze is ook voorzien in de verschillende stukken; maar de uiteindelijke vorm is nog niet vastgelegd. Dat kan ook niet, daar dit eerst kan geschieden als de gemeenschap inderdaad tot stand is gekomen. Wel is reeds veel voorbereidend werk gedaan en zijn na langdurige onderhandelingen de standpunten elkaar genaderd; maar positieve gegevens kunnen niet worden verstrekt, daar het gevaarlijk is op dit gebied vooruit te lopen op een beslissing, welke een nog in het leven te roepen orgaan te zijner tijd zal moeten nemen.

Tenslotte zij hier nog vermeld, dat in het Europese leger op den duur slechts één bevorderingsregeling van kracht kan zijn. Hoe deze zal worden, is niet bekend, daar deze in hoge mate zal afhangen van de organisatie van de krijgsmacht.

Leiderschap

door W. D. H. EEKHOUT, Luitenant-Kolonel der Infanterie

„Wars are fought with weapons but they are won by men. It is the spirit of the men who follow and of the man who leads that gains the victory.”

General George S. Patton Jr.

I. Inleiding.

Buiten alle soorten gezagsverhouding om is het een normaal verschijnsel, dat in elke groep van personen, die gezamenlijk een taak uitvoeren, een of ander de leiding op zich neemt. Dit spruit voort uit het feit, dat ieder individu van zo'n groep — bewust of onbewust — de behoefte gevoelt aan leiding. De werkzaamheden moeten onder leiding van één persoon zo worden gecoördineerd, dat zij in algemene samenwerking alle leiden naar het gemeenschappelijke doel.

In het militaire bestaan verschillen de niveaus in de hiërarchie. Hoe hoger dit niveau, des te hoger de eisen, welke men aan leiderschap moet stellen. Het uitoefenen van leiderschap is dus onafscheidelijk verbonden aan de functie van commandant, die zijn troep naar het doel moet brengen.

De huidige oorlogvoering is zo ingewikkeld geworden, dat zij in toenemende mate afhankelijk is van de leiding der commandanten. Een oorlog wordt uitgevochten door mensen, waarbij het materieel steeds

hulpmiddel is. En de mensen en het gebruik van materieel moeten worden gecoördineerd.

II. Wat is leiderschap?

Leiderschap is de kunst om het gedrag van mensen te beïnvloeden en hen naar een doel te dirigeren door hun vertrouwen, respect, bereidwillige gehoorzaamheid en getrouwe samenwerking te winnen.

Leiderschap is geen aangeboren eigenschap, maar ieder mens heeft in aanleg eigenschappen en geschiktheden, welke door levensomstandigheden en opleiding zo kunnen worden ontwikkeld, dat hij tot leider kan worden gevormd.

Leiderschap is niet erfelijk. Napoleon kwam uit een eenvoudig gezin, dat op dit gebied zeker niet uitblonk. Zijn broers faalden echter. Bij het NDVN in Korea kwamen soldaten uit gewone gezinnen die in rang en functie omhoog klommen, omdat zij zichzelf in die omstandigheden en op hun niveau tot een leider wisten te maken. *Leiders worden dus niet geboren, maar gemaakt.*

Leiderschap is een kunst, die men zich eigen kan maken, die verder ontwikkeld en toegepast kan worden door ieder, die het geestelijk- en fysiek vermogen en de morele- en zedelijke integriteit daarvoor bezit. Hiervoor moet men steeds *bezield* zijn met de *positieve* wil om te leiden en de verantwoording durven nemen.

De mogelijkheid hiertoe komt tot uiting in één van de vier grondbeginselen van organisatie: het delegeren van gezag. Aan elke commandant wordt voor zijn niveau voldoende gezag gedelegeerd om, met het hem ter beschikking gestelde personeel en materieel, een hem opgedragen redelijke taak te kunnen vervullen, zonder dat hij zijn naasthogere commandant om een oplossing behoeft te vragen. Een cc moet leiding geven aan alle elementen van zijn compagnie, zodat zijn bc kan volstaan met contrôle op de handelingen van die compagnie in zijn geheel.

Omgekeerd mag de bc niet onnodig ingrijpen in de bevoegdheden van de cc. *Een bc, die onnodig ingrijpt, bemoeit zich dan met details, waardoor hij door de bomen het bos niet meer ziet.*

Het ontwikkelen van leiderschap moet een continuproces zijn, waarbij men voortdurend zijn eigen karaktereigenschappen en geschiktheden analyseert en verbetert, zijn eigen fouten kan en wil inzien, zonder dat hier afbreuk wordt gedaan aan het zelfvertrouwen. Voorts moet men de principes van technische aard bij het geven van leiding voortdurend toepassen.

Slechts gevechtssomstandigheden stellen de bekwaamheden van leiders volkomen op de proef. Het is onmogelijk om de kloof tussen oefnings- en gevechtssomstandigheden te overbruggen. In het laatste geval speelt immers het moreel een belangrijke rol. Factoren, die het moreel van een eenheid ernstig schaden, zijn angst, paniek, ontmoediging, geïsoleerd zijn, gebrek aan vertrouwen in de organisatie en de leiding. Angst en paniek kunnen ontstaan bij de „vuurdoop”, bij achterwaartse verplaatsingen, bij sterk verspreide onderdelen en bij geïsoleerde eenheden. Angst kan niet worden voorkomen, maar kan in kleinere eenheden worden bedwongen door leiders, die voor hun taak zijn berekend. Paniek kan eerst worden voorkomen indien de angst is bedwongen. Het

is de leider van de kleinere eenheid, die rechtstreeks deze nadelige factoren moet bestrijden. Daartoe moet de hogere leider hem ontwikkelen in het leiding geven.

Het kritieke moment voor succesvol leiderschap ligt, bij aanwezigheid van genoemde factoren, tijdens en direct na langdurige zware frontgevechten, als een ieder geestelijk en fysiek onvermoeid is, denkt niet meer te kunnen en het geval verloren acht. De leiders moeten juist in deze omstandigheden al hun bekwaamheden ontplooiën en zich realiseren, dat op zulke momenten deze oververmoeide geestelijke- en fysieke gesteldheid in zeker niet mindere mate aanwezig moet zijn bij de vijand.

De troep moet een steun vinden in hun commandant die deze slechts kan geven als hij zelf nog stevig staat, nog bezield is met de wil te blijven leiden, zich zijn eigen verantwoordelijkheden bewust is en zelfvertrouwen heeft. Dit is geen gemakkelijke taak. Uit het feit, dat bij het NVDN sommige commandanten er niet veel voor voelden met een hoger commando te worden belast, kan de conclusie worden getrokken, dat zij een hogere graad van verantwoordelijkheid niet graag aanvaardden. Veelal is dit te wijten aan het feit, dat bij de militaire opleiding nog te weinig aandacht wordt besteed aan het leren denken en handelen door de man onder eigen verantwoordelijkheid. Vooral bij officiers- en onderofficiersopleidingen moeten instructeurs en leraren beseffen dat leiders niet worden geboren maar gemaakt.

III. Aanvoerder en leider.

Deze twee benamingen en functies vloeien in elkaar over. Naarmate we in de keten van gezagsverhouding verder afdalen, waarbij een nauwer persoonlijk contact bestaat tussen meerdere en mindere, vinden we echter een graduele verschuiving van het „leiding geven” naar het „aanvoeren”. Op welk niveau nu deze relatieve grens moet worden getrokken, hangt af van verschillende omstandigheden. In de meeste gevallen zal in onze huidige organisatie het accent van leiding geven liggen bij de cc, bc rc en hoger en het accent van aanvoeren bij pc en grc. Deze laatstgenoemden immers voeren hun mensen rechtstreeks aan in het gevecht, terwijl een cc en hoger zijn elementen leidt in de strijd. Op het niveau van de cc komt ook reeds meer de coördinerende taak op de voorgrond. Niet alleen de handelingen van zijn pelotons onderling moet hij coördineren, maar tevens de verbindingen, de vuren van zijn ondersteuningspeloton, de verpleging, aan- en afvoer en administratieve verzorging. Hiertoe beschikt hij dan ook over een summiere compagniestaf.

Op deze onderste laag van aanvoerders is de gehele pyramide van bevelvoering opgebouwd. Het is niet slechts noodzakelijk, dat alle lagen van goede structuur zijn, maar eveneens, dat deze gebouwd worden op een stevig fundament, d.w.z. dat er niet slechts een voldoende aantal aanvoerders moet zijn, maar ook dat deze zijn van goede kwaliteit. Als deze aanvoerders niet voor hun taak zijn berekend, vindt dit zijn terugslag in de gehele opgaande lijn van de bevelvoering. In de harde praktijk aan het front wordt dit ervaren. Is een grc niet opgewassen tegen zijn taak, dan zal zijn pc meer aandacht en zorg aan die bepaalde groep

moeten geven. Het onvermijdelijk gevolg hiervan is, dat deze pc niet in staat is zijn eigen taak, die hem dan geheel opeist, ten volle te vervullen.

Dit euvel grijpt ook weer omhoog tot compagniesniveau, enz. Deze onvolkomenheid van één grc, wordt echter omhoog gaande, op een bepaald niveau genivelleerd. Komt dit euvel op grote schaal en in ernstige mate voor, dan komt de gehele pyramide van bevelvoering wankel te staan.

Conclusies.

1. Als aan het front bij een compagnie één of meer officieren uitval- len, moet de cc zich afvragen, welke officiersfunctie hij het best onbezet kan houden of door een onderofficier doen vervullen. Zo ligt bij de aan- val het accent van aanvoedersinitiatief meer bij de pc dan bij de cc. Zij immers voeren hun mensen rechtstreeks aan. De pelotons — onder invloed van de cc — vermeesteren hun doel of niet onder directe aan- voering van de officier pelotonscommandant. Het is in deze omstandig- heden voor een cc veel moeilijker om in een pelotonskwestie in te grijpen. In dit geval kan dus beter de functie van pc bezet zijn ten koste van de functie van plv cc.

Bij de verdediging verschuift het accent van aanvoedersinitiatief meer naar de cc zelf, die zijn bolwerk gedurende langere tijd tot het uiterste moet verdedigen, waarbij zijn commandopost dag en nacht paraat moet zijn voor kleine en grotere voorvallen, als meldingen tenge- volge van de afwachtende spanning gedurende de nachten, waarin men immers altijd wat meent te zien en te horen; de eigen in- en uitgaande patrouilles; vijandelijke verkenningspatrouilles; vijandelijke geweld- dadige verkenning; vijandelijke aanvallen, enz. Alleen al wat het moreel betreft, is het dan van groot belang, dat op elk willekeurig tijd- stip de cc of de plv cc zelf beschikbaar is om persoonlijk meldingen e.d. van zijn pelotons in ontvangst te nemen en te beslissen, waarbij niet eerst een ordonnans de pelotons te woord staat en zegt: „De kapitein slaapt, ik zal hem even wakker maken”. Hierdoor zouden die pelotons zich min of meer verlaten voelen. Daar de cc niet alleen dag en nacht in touw kan zijn, moet hij dan wel een plv cc bij zich hebben om gedurende de nacht bij toerbeurt wakker te zijn.

2. In zeer moeilijke omstandigheden, waarbij het moreel laag is, verschuift het accent van aanvoedersinitiatief van laag naar hoog. Toen in Januari 1951 het 8e Amerikaanse leger in Korea een laag moreel had na alle tegenslagen van de afgelopen maanden, ging generaal Ridg- way persoonlijk vele onderdelen, tot compagnieën toe, bezoeken in zijn bekende tenue met de twee handgranaten op de borst. Hij bracht de nacht door bij bataljons en compagnieën in voorste lijn. Het resultaat van dit optreden van de grote opperbevelhebber was, dat het gehele 8e leger het zelfvertrouwen herwon. Het gesprek van de dag in alle gelede- ren was: „Nu hebben we een reuze commandant!”

Als het moreel laag is, is het juiste antwoord: zich een uitstekend aanvoerder tonen. Hieruit volgt, dat ook op hoger niveau, afhankelijk van de situatie, het accent de ene keer kan liggen op „leiding” en de andere keer op „aanvoeren”.

3. *De bevelvoering bij hogere staven moet zodanig zijn, dat vooral*

bevelen en orders de aanvoerders zo tijdig bereiken, dat de lagere commandanten, na het verrichten van hun voorbereidingen, voldoende rust kunnen genieten en gelegenheid hebben hun mensen moreel te acclimatiseren aan de uit te voeren opdracht.

Een enkel uitzonderingsgeval buiten beschouwing gelaten, zal dit ook altijd mogelijk zijn. Zo is het onjuist, dat een cc pas 's avonds laat bij de bc wordt geroepen voor het ontvangen van het bevel voor de aanval, die in de vroege morgen van de volgende dag moet worden uitgevoerd. Ergens op hoger niveau moet dan de stafdienst in de bevelvoering tekort zijn geschoten. In onze huidige stafdienst met zijn nauwe verticale samenwerking, zijn vooruitplannen, zijn voorlopige plannen, zijn waarschuwingsbevelen, zijn operatiebevelen, zijn toezicht en contrôle, is en moet een snelle en tijdige bevelsuitgifte verzekerd zijn. Indien het Divisie-aanvalsbevel op de dag, voorafgaande aan de dag waarop de aanval moet worden uitgevoerd, 's morgens om 08.00 uur aan de regimentcommandanten wordt uitgegeven, zullen de bcn diezelfde dag om circa 12.00 uur hun operatiebevel kunnen uitgeven, waarna de ccn om circa 13.15 uur hun bevelen aan de pelotonscommandanten kunnen bekend maken.

4. Hogere leiders moeten meermalen deze aanvoerders bezoeken om hun noden en behoeften te kennen en zich te overtuigen van quantiteit en kwaliteit van deze categorie. Zie Uw mensen en zorg, dat Uw mensen U zien! Dit gaat des te sterker op naarmate het accent verschuift van leiding naar aanvoeren.

IV. Doel van het aankweken van goede leiders.

Het doel van het aankweken van goede leiders is een organisatie te scheppen en te handhaven, die een haar opgedragen redelijke taak in getrouwe en bereidwillige samenwerking naar beste kunnen vervult en die uit zichzelf de nodige en juiste maatregelen treft bij het uitblijven van orders. De beschikking over goede leiders leidt tot een doelmatige, goed gedisciplineerde organisatie met een hoog moreel en een goede korpsgeest. Alleen een dergelijke organisatie kan gevechtsoperaties met succes volbrengen. We kunnen ons militair potentieel dan ook verhogen door steeds meer en kundiger leiders te kweken. *Het is de plicht van iedere commandant ook op dit gebied zijn onderhebbenden nauwlettend gade te slaan, opdat hij degenen met leiderskwaliteiten naar voren kan halen en hen plaatsen in een functie, waarin zij zich als leider kunnen ontplooien.*

V. Rol van de psychologie.

1. De kunst van leiderschap is: het gedrag van de mens te beïnvloeden en diens wil bereidwillig ondergeschikt te maken aan de wil van de leider. Dit houdt nauw verband met psychologie, de studie van 's mensen hoedanigheden en gedragingen.

Mensen zijn onder bepaalde omstandigheden geneigd op gelijke wijze te reageren. Bekeken vanuit het standpunt van leiderschap zijn verschillende van deze reacties gunstig, andere ongunstig. Zo is in normale omstandigheden een reactie, welke een gevoel van vijandschap opwekt, ongunstig; terwijl dit van het standpunt van militair leider-

schap in bepaalde omstandigheden (aan het front) een gunstige reactie kan worden genoemd, omdat deze dan één van de factoren is, die leidt tot de gevechtsbereidheid van de man.

Met begrip voor de wijze, waarop de mens in bepaalde omstandigheden geneigd is te reageren en voor de grondfactoren, die 's mensen gedrag bepalen, kan een leider de gunstige reacties uitbuiten en de neiging tot ongunstige reacties tot een minimum beperken. De kunst van leiderschap berust dan ook voor een groot deel op:

- a. het doorgronden en begrijpen van de man,
- b. het naar waarde schatten, dat het merendeel van de mensen in bepaalde omstandigheden onder een gegeven invloed op een bepaalde en gelijke wijze reageren,
- c. het onderkennen, ontwikkelen en uitbuiten van eigenschappen en geschiktheden, welke de juiste reacties in de mensen opwekken.

De commandant moet dus zijn mensen kennen, hun gedragingen bestuderen, aanvoelen en begrijpen, zodat hij in staat is vooruit te weten hoe een bepaalde persoon in bepaalde omstandigheden onder zijn invloed zal reageren. Eerst dan is de leider in staat zijn mensen op de meest doelmatige wijze in loyale samenwerking naar het aangewezen doel te dirigeren en hen hierbij onder contrôle te houden. Zo zal een commandant ter stimulering zich bij de ene ondercommandant meer moeten vertonen dan bij de andere. En hij moet bedenken, dat een bepaald gezegde niet bij iedereen dezelfde reactie teweeg brengt.

2. Bij het NDVN in Korea heeft zich het volgende geval voorgedaan. Tijdens gevechten en gedeeltelijke infiltratie door de tegenpartij in de late namiddag begon bij een nevenonderdeel een gedeelte in paniek terug te gaan, wat op het punt stond over te slaan op het aangrenzende deel van het NDVN, dat toen onder vijandelijk artillerie- en mortiervuur lag. De betreffende cc liep één van zijn soldaten tegen het lijf, die door angst gedreven terug liep, alleen zijn pionierschap in de hand houdende, met het voornemen zijn heil te zoeken ver naar achteren in een te graven put. Toen de cc meende, dat deze soldaat voorlopig althans onbruikbaar was, zei hij tegen hem: „Ga naar de commandopost en blijf daar; ik ga nu naar jouw peloton.” Toen de soldaat hoorde, dat zijn cc in alle goedmoedigheid naar zijn peloton ging, wilde hij met hem meegaan. Hij kreeg toen een plaats aangewezen dicht bij zijn grc en deed verder gewoon zijn plicht. Wat het gedrag en de reacties van deze soldaat betrof, was zijn grc in de uitoefening van leiderschap tekort geschoten. Wij hadden hier immers te maken met een man, die in de gegeven omstandigheden de directe morele steun en invloed van zijn grc nodig had en deze in zijn onmiddellijke omgeving moest weten, om zich niet door hem verlaten te voelen.

3. De rauwe oorlogsomstandigheden, waarin men verkeert en de gevechten, waarin men eigen kameraden ziet sneuvelen, wekken bij het merendeel der mensen een gevoel van vijandschap op ten opzichte van de tegenpartij, een in die omstandigheden gunstige reactie. Een enkeling wordt echter in zulke omstandigheden door een gevoel van medelijden bevangen ten opzichte van z'n eigen kameraden, waardoor zijn gevechtswaarde achteruit gaat. Een ongunstige reactie dus. Maar zo'n man is dan nog heel goed bruikbaar in een bepaalde functie, waarin deze reactie

zelfs een stimulans kan zijn voor zijn werkzaamheden, b.v. tewerkstelling bij de bataljons hulppost, in de keuken, bij de bevoorrading. Juist deze reactie kan hierbij een prikkel zijn zich op deze wijze uit te sloven ten bate van zijn kameraden.

4. Bij het beschouwen van alle ellende en ontbering, die de man aan het front te verduren heeft, vraagt men zich onwillekeurig af: „Waarom vecht de soldaat eigenlijk toch nog wel en waarom loopt hij niet weg?”

De officier van gezondheid I A. J. van Meurs van het eerste NDVN geeft de volgende factoren aan, die een rol spelen bij deze „gevechtsbereidheid” van de man. Deze staan ook in het kort aangegeven in voorschrift nr 1300 - 2 „Lessen van de Koreaanse oorlog, deel 2”.

a. *Zelfrespect.*

Zelfrespect wil zeggen, dat de man zelf ziet, dat de enige juiste weg is: het samen volhouden van de strijd. Hij weet, dat hij niet kan worden gemist en dat er bovendien geen eerbare uitweg is. Hij wil niet opgeven, omdat hij zijn pelotonsgenoten niet in de steek wil laten, omdat hij in deze omstandigheden hun achting ook broodnodig heeft om zichzelf staande te houden.

Bij onderdelen van het NDVD werd geconstateerd, dat, indien iemand in zulke omstandigheden zijn taak niet vervulde en mede daardoor zijn verplichtingen tegenover zijn kameraden verzaakte, hij doodgezwegen werd.

b. *Discipline.*

Daar „discipline” besproken wordt bij de behandeling van de „Hoofdkenmerken van leiderschap”, wordt hier volstaan met er op te wijzen, dat discipline in de zin van straffende, restrictieve tucht aan het front weinig machtig is. De straffen, die de commandant of de krijgsraad kunnen opleggen, zijn nimmer zo erg — behalve wat het ontorend element betreft — als wat de man op het gevechtveld in zijn schuttersput en in de stormaanval meemaakt. Later mag hij spijt van zijn onwil hebben, maar op het moment zelf interesseert het hem niets al wordt hij 10 jaar in de gevangenis gestopt.

Discipline in de ruimere en eigenlijke zin van het begrip is onontbeerlijk in het leger, dat zijn taak wil en moet vervullen. Waar identificatie met het werk bestaat, heerst ook discipline, terwijl ware discipline niet bestaat zonder zelfrespect. Zonder discipline voelt de soldaat zich niet sterker dan de vijand. Discipline staat en valt met de kwaliteit van het leiderschap. Geen leider kan zich onder gevechtsumstandigheden anders voordoen dan hij in werkelijkheid is. Er bestaat in de kleine gevechtseenheden een sociale structuur, die zijn weerga nergens vindt. Deze komt tot uiting in een bepaalde sfeer van camaraderie, die in het soldatenleven zo hoog wordt gewaardeerd, nl. de achting en genegenheid van de mannen en de officieren onderling in hun streven om gezamenlijk iets te bereiken. *De meerdere is aan het front inderdaad „de betere man”. Is hij dat niet, dan wordt hij niet gevolgd en is hij ook niet te handhaven.*

c. *Motivatie.*

Hieronder dient te worden verstaan het geheel van bewuste en on-

bewuste drijfveren, dat de man er toe brengt de strijd voort te zetten: o.a. het plichtsgevoel, het zich bewust zijn te moeten optreden als beschermer van geloof en vrijheden, die naar deze opvattingen aan een ieder toekomen. Het is het gevoel van huis en haard te moeten verdedigen. In Korea was dit aanvankelijk een nauwelijks levend begrip. Het werd wel scherp beleefd, toen men daar de laatste colonne rampzalige vluchtelingen over de Han rivier zag trekken en men zich ging afvragen of de tegenpartij, die oorzaak was van dit alles en die hun gevangenen niet behoorlijk behandelden, de bevolking onderdrukten en de waardigheid van de mens bespotten, de overhand zou krijgen of niet. *En dat een dergelijk lot ook wel eens Nederland ten deel zou kunnen vallen.*

Onder de motivatie kunnen we tevens de „zin voor verantwoordelijkheid” noemen. Dit heeft in beginsel iedere mens. Hij acht het een plicht ten opzichte van zijn land en zijn kameraden vol te houden. Hij beseft, dat ook op hem wordt gerekend.

d. *Identificatie.*

Identificatie is het zich één weten, het zich vereenzelvigen met de wil van de gehele groep om gezamenlijk de taak te volvoeren. De man voelt zich een deel van en te behoren tot zijn eenheid. Men komt er veel eerder toe zich te identificeren met een eenheid, die dit waard is en dit hangt voor een groot deel af van de commandant. Deze identificatiemogelijkheid is groter bij speciale troepen en korpsen als Commandotroepen, parachutisten e.d. door het speciale karakter er van.

e. *Gehardheid en geoeffendheid.*

Gehardheid en geoeffendheid kunnen slechts aan de praktijk getoetst worden door de wil om de persoonlijkheid te ontplooiën door daden. Een soldaat vecht en valt aan, niet slechts omdat hij zijn zaak rechtvaardig vindt, maar ook omdat hij zich de meerdere voelt van de vijand of omdat zijn commandant hem dat doet geloven. *En dit is alleen mogelijk als hij zodanig geoeffend en gehard is dat hij zich in de harde werkelijkheid van het front inderdaad de meerdere van de vijand voelt.*

f. *Onvermijdelijkheid.*

Onvermijdelijkheid is het gevoel, dat er, eenmaal in de strijd, ook geen weg terug mogelijk is. Het is dus het gevoel van „in het schuitje (oftewel het schuttersputje) te zitten”. Men moet wel vechten om niet zelf onder te gaan.

g. *Gevoel van vijandschap.*

Het is het gevoel, dat er de tegenstander is, die eigen bestaan bedreigt. Het komt vnl. tot uiting tijdens de gevechten, in het bijzonder tijdens de stormaanval.

5. Wat betreft de verschillende typen onder de dragers van de gevechtsbereidheid, de gevechtswaarde, de gevechtsreactie, de gevechtsuitputting, de behandeling en het behoud van de gevechtswaarde, kan worden volstaan met te verwijzen naar het voorschrift Nr 1300 - 2 „Lessen van de Koreaanse oorlog, deel 2”, bladzijden 73 t/m 83.

VI. Rol van de zedeleer.

De kunst van leiderschap is nauw verbonden aan de zedeleer; voor

velen de leer, die kort en zakelijk is neergelegd in de tien geboden; voor anderen de leer gegrond op waarden, die boven menselijke willekeur zijn verheven. Goed en kwaad wordt daarmee het meest zuiver herkend en gekend. Door zichzelf steeds daaraan te toetsen en het goede voorbeeld te geven wordt vertrouwen en respect gewonnen. Slechts dan is een leider in staat om op eerlijke en rechtvaardige wijze te beslissen of een bepaalde handelwijze moreel gerechtvaardigd is of niet. Door dit alleen in schijn na te komen en zich er niet blijvend aan te houden, kan een leider zich misschien wel tijdelijk handhaven, maar hij haalt hierdoor vroeg of laat zich van zijn eigen voetstuk en verliest de achting, het vertrouwen en het respect van zijn mensen, die hem dan ook niet meer zullen volgen. *Een commandant, die in alle omstandigheden blijvend naar eer en geweten, een hoge mate van eerlijkheid betracht en dit steeds als zijn morele plicht voelt, bezit één van de belangrijkste kwaliteiten van de leider.*

Ons reglement betreffende de krijgstucht geeft als beginsel aan in artikel 1a:

„Daar de godsdienst de bron is van alle geluk, deugd en ware moed, behoort ook in de krijgsstand een ieder zich tot het hooghouden daarvan en tot een zedige levenswijze te bevljigten”.

Zonder met het bovenstaande rekening te houden is een commandant niet in staat op kundige en doelmatige wijze leiding te geven. Hiervoor heeft hij de steun van de geestelijke verzorgers in de organisatie. Zij behoren zelfs tot de speciale staf van de (reg-) commandant en hebben uit dien hoofde — naast hun specifieke taak — tot plicht de commandant terzijde te staan in de uitoefening van zijn bevelvoering door voorstellen te doen en adviezen te geven, betrekking hebbend op hun speciaal gebied.

Omgekeerd moet de commandant, die op geestelijk gebied mede verantwoordelijk is voor de belangen van de hem toevertrouwde mensen, ten nauwste samenwerken met zijn geestelijke verzorgers — evenals met al zijn andere staffunctionarissen — en hun gelegenheid geven om hun taak te vervullen, passend in het raam van zijn bevelvoering. En juist in oorlogsomstandigheden kan de geestelijke verzorger niet alleen een grote invloed uitoefenen op het moreel van de mensen, maar ook juist als zodanig een steun zijn voor de commandant door deze terzijde te staan in de uitoefening van zijn bevelvoering.

Bij de troepen te velde is de geestelijke verzorger een zeer geziene figuur, die daar tussen al dat wapengeweld staat, niet om te vechten, maar om te helpen, te steunen, kortom geestelijk bij te staan. Hij leidt hetzelfde leven, heeft dezelfde moeilijkheden en ontberingen, is één van hen, hoewel hij er toch eigenlijk „buiten” staat.

Het is bij het NDVN in Korea gebleken, dat zeer velen graag met de geestelijke verzorger praten, alvorens het vuur in te gaan. Zij delen hem dan alles mee, wat zij nooit aan anderen vertellen. Men wil graag zijn gemoed gelucht hebben alvorens het gevecht in te gaan. *Een soldaat, die dat heeft gedaan, is voor zijn commandant meer waard dan de soldaat, die innerlijk nog met zichzelf overhoop ligt.*

Tijdens acties of gevechten is de bataljonshulppost de meest geschikte plaats, waar de geestelijke verzorger zich kan bevinden. Hier immers bevindt zich de bataljonsarts, langs wie de gewonden worden

afgevoerd. De manschappen verwachtten hem daar dan ook. Voor de katholieken klemt dit des te meer in verband met het toedienen van de laatste sacramenten.

Enkele malen kwam het bij het NDVN in Korea voor, dat de geestelijke verzorger zich tijdens acties op de bataljonscommandopost bevond. Dit is nutteloos. Een ieder werkt daar dan op volle toeren, waarbij de geestelijke verzorger alleen maar in de weg loopt. Bovendien heeft hij dan kans eventuele gewonden mis te lopen. Ook gebeurde het wel eens, dat tijdens acties de geestelijke verzorger zich 's nachts bij één of ander peloton ophield. Dit is, ook al kan hij hierdoor het moreel ter plaatse omhoog halen door zijn tegenwoordigheid, toch niet juist. Mocht er die nacht in een andere sector iets gebeuren, dan is hij niet te vinden of komt hij te laat. De geestelijke verzorger doet er beter aan op de aangewezen plaats te blijven; dáár immers ligt *zijn* front.

Na een gevechtsactie heeft de troep zeer veel behoefte aan geestelijke verzorging. Men wil dan alles eens vertellen, alles er uit gooien en vooral rust zoeken, geestelijke rust. Een sprekend voorbeeld hiervan heeft zich bij het NDVN in Korea voorgedaan. Toen op 12 Februari 1951 bij de nachtelijke gevechten te Hoengsong veldprediker Tiemens sneuvelde, kwam men, na afloop van de gevechtsacties, van protestantse zijde spontaan vragen of aalmoezenier Van der Vrande voor hen een godsdienstoefening wilde leiden, omdat men er een uitgesproken behoefte aan had. En deze aalmoezenier kreeg hierbij van protestantse zijde een aandachtig gehoor.

Niet slechts op het moreel, maar ook op de discipline kan de geestelijke verzorger indirect een grote invloed uitoefenen. Bij het NDVN in Korea heeft de geestelijke verzorger zeer dikwijls in gesprekken de troep er op gewezen, dat bepaalde maatregelen ter handhaving van de discipline zeer verstandig waren en niet getroffen waren om het toch al minder prettige frontleven nog onaangenamer te maken. Er werd geconstateerd, dat de troep een dergelijke uitleg gretiger en met meer begrip aanvaardde, dan wanneer deze door één van de troepenofficieren naar voren was gebracht. Deze steun van de geestelijke verzorger aan de commandant in de uitoefening van zijn bevelvoering is slechts dan mogelijk als er een nauw contact bestaat tussen beiden en een wederzijdse waardering wordt getoond. Om dit te kunnen bereiken moet de commandant bij al zijn programma's, besprekingen, plannen en voorbereidingen, bevelsuitgifte en dergelijke, ook deze speciale staffunctionarissen — de geestelijke verzorgers — tegenwoordig doen zijn en open staan voor hun voorstellen en adviezen, hun specifieke taak betreffend, en deze inpassen in het kader van zijn algehele bevelvoering. Omgekeerd zal ook de geestelijke verzorger zich moeten identificeren met zijn oorlogstaak, d.w.z., dat zijn persoonlijke instelling eveneens gericht moet zijn op de behoeften van de man in oorlogsomstandigheden.

Uit het voorgaande mogen blijken, dat al ligt de eigenlijke taak van de geestelijke verzorger op godsdienstig terrein (waarover hier niet hoeft te worden uitgewijd), men niet uit het oog mag verliezen, dat hij indirect grote invloed kan uitoefenen op het moreel en de discipline van de troep. Zo kan hij belangrijk bijdragen tot de ontwikkeling van gehoorzaamheid jegens meerderen, vaderlandsliefde, kameraadschap,

enz. en de mensen doordringen van de betekenis van de strijd, die hij kan schilderen tegen de achtergrond van gerechtigheid.

VII. Hoofdkenmerken van goed leiderschap.

1. De vier hoofdkenmerken van goed leiderschap zijn in volgorde van urgentie:

- a. doelmatigheid,
- b. discipline,
- c. moreel,
- d. korpsgeest.

Het ene is niet bestaanbaar zonder het andere. Deze vier hoofdkenmerken hebben tot achtergrond een bereidwillige samenwerking niet alleen in het onderdeel zelf, maar ook met hogere en lagere commandanten.

2. *Doelmatigheid.*

Doelmatigheid wordt verkregen door een juiste organisatie en door de bekwaamheid om een opgedragen taak succesvol te vervullen in de kortst mogelijke tijd met een minimum verbruik van middelen en met de minst mogelijke verwarring. Hiervoor is nodig, dat de groep uit vrije wil zijn taak aanvaardt en vervult. Beïnvloeding daartoe moet uitgaan van de commandant.

Doelmatigheid kunnen we dus splitsen in:

- a. een doelmatige organisatie,
- b. een doelmatig beleid.

ad a. De structuur van de organisatie moet doelmatig zijn. De wetenschappelijke vooruitgang in techniek met betrekking tot wapens, voertuigen, uitrusting, enz. kan een organisatie doen veranderen. (Denk bv. aan de thans organieke indeling van de terugstootloze vuurmond in de tirailleurcompagnie!). Een organisatie is dynamisch en gebaseerd op oorlogservaring en een voortdurende studie hiervan. We kunnen dus gevoeglijk aannemen, dat de structuur van de huidige oorlogsorganisatie doelmatig is. Bij de berekening van de behoeften wordt gestreefd naar een maximum inspanning met een minimum aan troepen, waarbij de vastgestelde uitrusting de minimum behoefte is van deze eenheid om haar taak succesvol te kunnen vervullen. Zo zien we bv. in de organisatie, dat voor het besturen van een truck, die motoronderdelen, gereedschappen en onderhoudsmiddelen vervoert, een chauffeur is uitgetrokken, die tevens de functie van monteur heeft. Hierdoor wordt een extra truckchauffeur uitgespaard. Ook het aantal organieke transportmiddelen is tot een minimum beperkt en moet dus ook voor meer dan één doel worden gebruikt. Zo zal bv. de AD-truck van een tirailleurcompagnie, welke bestemd is voor het vervoer van organieke lading (als dekenrollen en broodzakken), meestal ook gebruikt worden voor het vervoer van troepen, prikkeldraad en andere benodigdheden, waarbij dan de organieke lading tijdelijk elders is opgeslagen dan wel op de man is.

ad b. Een doelmatig beleid is slechts dan mogelijk, als een commandant voor zijn taak grondig is opgeleid en zichzelf verder heeft ontwikkeld om berekend te zijn voor het met succes uitvoeren van zijn opdrachten in de kortst mogelijke tijd, met een minimum verbruik van middelen en met de minste verwarring. Hij zal dus zijn hele organisatie

zo goed mogelijk moeten aanwenden ter bereiking van zijn doel. Daar hij hierbij over een minimum beschikt, zal hij uit dit minimum een maximum profijt moeten trekken. Het is daarom een eerste vereiste, dat een commandant niet slechts precies weet wat zijn organisatie hem aan personeel en materieel ter beschikking stelt, maar ook waarom dit in zijn organisatie voorkomt, wat het nut en het doel er van is, wat de mogelijkheden en beperking er van zijn, wat werkelijk aanwezig is en in welke kwaliteit. Eerst dan kan de commandant beslissen, welke van zijn middelen hij moet gebruiken en waarom, hoe en wanneer deze aan te wenden. Zijn hiervoor naar zijn mening — gebaseerd op een logische en ordelijke beschouwing van deze factoren — de hem ter beschikking gestelde middelen ontoereikend, dan is het zijn plicht het meer benodigde bij zijn opdrachtgever aan te vragen.

Een goed hulpmiddel voor een commandant om te weten hoe zijn onderdelen ervoor staan, zijn de inspecties op elk niveau. Deze inspecties worden regelmatig gehouden bij onderdelen, die uit de frontlijn zijn gehaald en divisie-reserve zijn geworden, nadat deze enige tijd hebben gehad om ontbrekend personeel en materieel aan te vullen. De divisie-commandant of plv divisie-commandant persoonlijk verricht bataljonswijze deze inspectie. Bij een dergelijke inspectie staat dan ook het gehele bataljon (zonder uitzondering met al zijn personeel, materieel, bewapening en uitrusting) aangetreden volgens een bepaald schema, waarbij elke man achter zijn — volgens voorgeschreven wijze — uitgelegde uitrusting staat en de chauffeur bovendien bij zijn voertuig. De divisie-commandant, vergezeld door zijn G 4; de regiments-commandant, vergezeld door zijn S 4 en de betrokken bataljonscommandant eveneens vergezeld door zijn S 4, inspecteren het geheel, waarbij de ontbrekende of onklare wapens of uitrustingsstukken door de diverse commandanten met behulp van de betreffende S 4-functionarissen verantwoord moeten worden; waarom deze ontbreken, of ze reeds aangevraagd zijn, hetgeen dan gestaafd moet worden met aanvraagformulieren. Op zijn beurt kan dan de divisiecommandant direct zijn G 4 een en ander laten verantwoorden.

Wellicht menen enkele lezers, dat de divisiecommandant (c.q. reg- of bat commandant) zich inlaat met werkzaamheden, welke liggen op het niveau van de compagniescommandant (c.q. bevoorradingssergeant). Men vergete hierbij niet, dat alleen op deze wijze de commandant van zijn onderdelen een juist beeld krijgt. Dit impliceert, dat hij thans beoordeelen kan, wat hij van deze onderdelen kan eisen en wat niet. Ook is dit een stimulans en een contrôle op de bevoorradingsdiscipline, de aanvraag en aflevering van materieel. Bovendienervaart de troep op deze wijze, dat ook bij de hogere commandanten persoonlijke belangstelling bestaat voor haar noden en behoeften. De troep voelt zich dan verzorgd en beseft, dat rekening gehouden wordt met haar individueel welzijn.

3. *Discipline.*

Artikel 2 van het reglement krijgstucht geeft aan:

- (1) De ondergeschiktheid is de ziel van de militaire dienst.
- (2) Derhalve is elk militair van wat rang of stand hij zij, gehouden zijn meerdere in de dienst alle eerbied en gehoorzaamheid te bewijzen.

(3) Hij zal ook buiten dienst zijn meerdere als zodanig erkennen en zich tegenover hem eerbiedig gedragen.

Militaire discipline is het leven in een toestand van gehoorzaamheid in een onderdeel. Dit houdt in de ondergeschiktheid van de wil van het individu ten bate van het geheel. Gestreefd moet worden, dat deze discipline op een natuurlijke drang om te *dienen* is gebaseerd (in tegenstelling tot de zg. kadaver-discipline).

Discipline eist een juiste uitvoering van alle plichten, ook waar deze slechts kleinigheden betreffen, zoals art. 1 van het R.K. aangeeft. Zij houdt zowel een uiterlijke als een innerlijke vorm, waarbij de laatste van overwegend belang is. Zonder innerlijke discipline zal de uiterlijke zich niet gemakkelijk openbaren. De behoefte aan discipline kan een persoon dan ook het beste worden bijgebracht door een en ander te doen bewerkstelligen tegen een achtergrond van redelijkheid. In de minder voorkomende gevallen, waarin dit geen resultaat afwerpt, is het toepassen van straffen doelmatig om het recalcitrante individu zich te doen schikken in deze behoefte aan discipline. Hij heeft in te zien, dat hij zich hierin moet schikken ten bate van het geheel. Het voorschrift nr 1300 - 2 „Lessen van de Koreaanse oorlog, deel 2” zegt op blz. 72 hierover het volgende:

„Discipline is het samen geordend zijn op het ene „vechtdoel” waarbij de ordening is geconcretiseerd in de commandant. Bij de op straf berustende discipline bestaat steeds het gevaar van krenking van de persoon en schade aan de gevechtsbereidheid. De ware discipline beantwoordt aan de diepste strevingen van de persoonlijkheid, zoals die zijn gegeven in de sociale driften van de man.”

De ware discipline eist dus gewone en redelijke gehoorzaamheid aan de commandant, een gehoorzaamheid evenwel, die initiatief waarborgt, waardoor de eenheid zonder stagnatie doorfunctioneert bij het uitblijven van orders en bij afwezigheid van de commandant. Het wezen van de ware discipline ligt dan ook bij deze omstandigheden in de blijvende ontplooiing van ieders bekwaamheden in de geest van de commandant en volgens door hem aangegeven richtlijnen. De commandant is en blijft immers verantwoordelijk. En het is de plicht van een ieder hem in de uitoefening van deze verantwoordelijkheden bij te staan, ook al is men het soms niet geheel eens met zijn beleid. Vanzelfsprekend is het eveneens een plicht om zijn eigen inzichten in het algemeen belang naar voren te brengen. Heeft daarna echter de commandant een beslissing genomen, dan moet hij hierin door een ieder naar beste kunnen ten volle en oprecht worden gesteund.

Aan de handhaving van de discipline te velde moet streng de hand worden gehouden. Daarvoor is nodig, dat tijdens de kortere of langere perioden, dat het onderdeel in reserve dan wel in rust is, de discipline strakker wordt aangetrokken en de hand wordt gehouden aan training, exercitiën, appels, inspecties, e.a. Voor en na een gevecht heeft de troep immers de neiging om het wat minder nauw te nemen met de discipline (als reactie). Deze neiging moet geheel worden tegengegaan, omdat juist deze discipline de basis vormt voor de gevechtdiscipline.

Het is de ervaring van het NDVN in Korea, dat door de commandant op te leggen straffen te velde — bv. streng arrest — niet de gewenste uitwerking hadden. Slechts in rustperioden ver achter het

front werd deze straf als zodanig door de man enigszins gevoeld. Zij hield in: opsluiting in een open ruimte, aan alle zijden omgeven door prikkeldraad met bewaking erbij (een zg. prikkeldraadkooi). Voor het corrigeren van lichtere vergrijpen moet — van de straffen, welke de commandant te velde ten dienste staan — het opleggen van strafcorveeën (als graven en dichtgooien van latrines en afvalkuilen, uitbaggeren van moddersloten, wegherstellingen, e.a.) geacht worden het meest aan het doel te beantwoorden. Inhouding van gunsten en van extra verstrekkingen heeft slechts een geringe uitwerking, daar men in de praktijk via anderen en nevenonderdelen er toch aan komt.

Een straf, die de man te velde als zodanig wel voelt en die niet alleen een goede uitwerking heeft maar ook preventief werkt, is de straf van geldboeten; die wij in onze Koninklijke Landmacht evenwel niet kennen.

Men houde steeds voor ogen, dat zonder discipline de soldaat zich niet de sterkere voelt van de vijand en dat de discipline staat en valt met de kwaliteit van de commandant.

4. Moreel.

Moreel is een totaal van zedelijke krachten aanwezig in een persoon, welke zijn waarde verhoogt, de geestes- en gevoelsgesteldheid van het individu. Het is als het ware het gevoel van het individu, dat zijn geestelijke en fysieke gesteldheid opgewassen is tegen de vijand.

Een goed moreel komt o.m. tot uiting in:

- a. (dienst)ijver, dwz. de vrijwillige inspanning, die de mensen zich getroosten ter vervulling van hun taak naast en boven de dwingende gehoorzaamheid, die opgelegd wordt door orders, bevelen en voorschriften,
- b. een gevoel van persoonlijke waarde en zelfvertrouwen, gebaseerd op vertrouwen in de commandanten, in de wapens en uitrusting,
- c. een gevoel van voldoening, dwz. de trots van de man om de hem opgedragen taak te vervullen.

Op de belangrijkheid van het moreel kan niet genoeg nadruk worden gelegd. In een doelmatige organisatie en door een doelmatig beleid wordt het moreel in hoge mate ontwikkeld.

Een commandant zal vooral in gevechtssomstandigheden al het mogelijke moeten doen om het moreel zo goed mogelijk te handhaven. In moeilijke omstandigheden kan een gezegde of een daad van de commandant het moreel opvoeren. Toen het NDVN in Korea na enige dagen van zware terugtrekkende gevechten uiteindelijk ergens in oververmoeide toestand in de namiddag onder verontrustend vijandelijk artillerievuur lag en kleine vijandelijke infiltraties reeds hadden plaats gevonden, was het moreel dermate laag, dat men geneigd was de situatie als hopeloos te zien en de kleine infiltraties sterk overdreven te beschouwen. Hoe geestelijk en fysiek vermoeid een ieder ook was, er moest op dat moment iets gedaan worden om het moreel te herwinnen en een mogelijke algehele inzinking te voorkomen. Zonder opdracht van hogerhand, werd dan ook besloten plaatselijk op kleine schaal aanvallend op te treden, om aan te tonen, dat de algemene situatie niet zo ernstig was, als de overal rondgaande geruchten deden vermoeden en tengevolge waarvan reeds een begin van panische angst zich begon af

te tekenen. Toen bij dit optreden een enkel klein succes werd behaald, was dit reeds voldoende om het moreel zodanig te herwinnen, dat men zijn krachten terug kreeg om verder stand te houden.

Vanzelfsprekend is het voor het moreel eveneens van groot belang, dat de soldaat weet, waarom hij vecht, afgeschilderd tegen een achtergrond van gerechtigheid. En ook, dat er zorg wordt besteed aan het welzijn van de mensen, en dat er een goede en juiste verhouding bestaat tussen de mensen onderling.

Voor het moreel wordt voorts verwezen naar hfdst VI en naar het gestelde hieromtrent in voorschrift Nr 1300—2 „Lessen van de Koreaanse oorlog, deel 2” op bladzijden 65 en 66.

5. *Korpsgeest.*

Onder korpsgeest verstaan we de geestes- en gevoelsgesteldheid van een eenheid in zijn geheel. Het is als het ware het gezamenlijk gevoel, dat men met deze eenheid in zijn geheel geestelijk en fysiek is opgewassen tegen de vijand. Het is niet een simpel rekensommetje door het moreel van ieder individu afzonderlijk in die eenheid bij elkaar op te tellen. Het is veeleer het resultaat van de algehele wisselwerking tussen de mannen van de eenheid onderling en dan nog onder de omstandigheden, waarin deze eenheid zich bevindt.

In een eenheid, waar een goede korpsgeest heerst, stelt men zijn persoonlijk belang ondergeschikt aan het algemeen belang van de eenheid ter bereiking van zijn doel. Hieruit volgt, dat korpsgeest nauw samenhangt met het identificatie-verschijnsel van de groep. Indien dit laatste toeneemt, wordt de korpsgeest opgevoerd. Korpsgeest komt dan ook voornamelijk tot uiting in de trots van de man om tot zijn eenheid te behoren. Dit gaat tevens gepaard aan goede en juiste persoonlijke verhoudingen tussen officieren, onderofficieren en manschappen.

Bij het NDVN in Korea bleek, dat de korpsgeest werd opgevoerd nadat het detachement reeds enkele succesvolle wapenfeiten op zijn naam had staan en men er trots op was tot dit detachement te behoren. Sindsdien streefde men er algemeen dan naar om deze traditie voort te zetten. Hieruit mag worden geconcludeerd, dat traditie en de wapenfeiten van een eenheid een zeer goed hulpmiddel vormen om de korpsgeest op te voeren.

Voorts wordt wat betreft korpsgeest verwezen naar het betreffende artikel in *De Militaire Spectator* van Juli 1952, Nr 7, door de eerste luitenant A. Stapelkamp. Wat volgens deze schrijver als de eigenlijke kern van het begrip korpsgeest wordt aangeduid (op blz. 441 bovenaan) dient naar mijn mening onder moreel te worden gerangschikt. M.i. is moreel niet de kern van een goede korpsgeest, maar moet deze laatste beschouwd worden als een middel om het moreel van het individu en dus ook van de eenheid te verhogen.

6. In punt 1 van dit hoofdstuk is reeds vermeld, dat men de vier hoofdkenmerken van goed leiderschap niet los van elkander kan zien en dat deze tot achtergrond hebben een bereidwillige samenwerking niet alleen in het onderdeel zelf, maar ook met hogere en lagere commandanten. Uit het voorgaande mag eveneens worden geconcludeerd, dat een goede en juiste onderlinge verhouding tussen de mensen van een eenheid een belangrijke basis vormt, waarop deze vier hoofdkenmerken zich kunnen ontwikkelen.

Militaire vliegveldenbouw in bevrijd Nederland September 1944—Mei 1945

door W. DEN TOOM, Kolonel-Waarnemer

Like all sapperwork in the field, airfield construction is an extremely exacting task. On the other hand, it is a fascinating job. Every man sees the results of his work and it is rather thrilling to watch a portion of mixed farmland becoming a thriving and congested airfield within from two to four days. To see aircraft landing for the first time in a portion of country which was until recently in enemy hands is an experience remembering.

Brigadier G. T. Denison. O.B.E.

1. Inleiding.

Vele malen reeds werd uw aandacht gevestigd op de vraag waarom in de moderne oorlogvoering de luchtmachtkrachten een onmisbaar element vormen om tot een gunstig eindresultaat te komen. Ik zal dan ook niet nader ingaan op de factoren, die de aanwezigheid van vele, maar vooral goede, vliegvelden in voorste lijn noodzakelijk maken.

Evenmin zal in dit artikel diep worden ingegaan op de techniek van de vliegveldbouw en daarmee verband houdende problemen.

Wel zal worden getracht u een indruk te geven van de talloze moeilijkheden, welke zij, die met de aanleg van ver naar voren liggende vliegvelden worden belast, kunnen ontmoeten.

Achtereenvolgens zullen de volgende hoofdstukken worden behandeld:

- De operatie Market Garden (Sept. '44-Mei '45), voor zover het optreden van de vliegveldbouwtroepen daarmee nauw verband houdt;
- Organisatie en werkzaamheden van de tot 12 AGRE behorende vliegveldbouwtroepen gedurende bovengenoemde operatie, waarbij o.m. ter sprake komen de vliegvelden Eindhoven, Volkel, Heesch, Helmond, Grave, De Rips;
- Organisatie en werkzaamheden van 25 Airfield Construction Group ten behoeve van de R.A.F.-onderdelen, welke samenwerkten met het 1ste Canadese Leger, waarbij ter sprake komen de vliegvelden Mill, Gilze-Rijen, Woensdrecht.
- Slotwoord.

2. Operatie Market Garden.

Einde Augustus 1944 kreeg Montgomery, in het kader van het plan Eisenhower, de opdracht om met de XXIe Legergroep, bestaande uit het 1e Canadese en het 2e Engelse Leger, de haven van Antwerpen te openen, op te rukken naar dat gedeelte van de Westwall dat het Ruhrgebied dekte en ten slotte het Ruhrgebied zelf te veroveren. Het eerste geallieerde Luchtlandingsleger onder generaal Brereton zou de actie van de XXI Legergroep steunen. Ten einde de grote moeilijkheden van een gewelddadige rivierovergang zoveel mogelijk te ontgaan, wenste Mont-

gomery — gebruik makende van de desorganisatie en demoralisatie bij de Duitsers — in de allereerste plaats de rivierovergangen tot stand te brengen, voordat de tegenpartij er in zou slagen om zich aan Maas en Rijn ter hardnekkige verdediging in te richten. Noord van Emmerik maakte de Rijn geen deel meer uit van het vestingssysteem van de Westwall, zodat Montgomery — met toestemming van Eisenhower — besloot om:

- zo snel mogelijk op te rukken via Grave-Nijmegen-Arnhem naar het IJsselmeer, stelling te nemen achter de IJssel en bruggenhoofden te vormen op de Oostelijke IJseloever;
- uit deze bruggenhoofden op te rukken via de assen Rheine—Osnabrück en Münster—Hamm;
- de vrijmaking van de Schelde voorlopig uit te stellen.

Zou men op gewone wijze trachten om de Duitsers uit Brabant te verdrijven, om daarna over Maas, Waal en Rijn te trekken, dan stond het bij voorbaat vast dat *alle* bruggen in de lucht zouden gaan. Men bedenke dit met de wetenschap dat achtereenvolgens overschreden moesten worden: Wilhelminakanaal, Dommel, Z. Willemsvaart, Aa, Maas, Maas-Waalkanaal, Waal, Rijn, IJssel!

Op 11 September 1944 had het 2e Engelse Leger zijn snelle opmars van de Seine voltooid en had met de voorste eenheden het Albertkanaal bereikt en bruggenhoofden gevormd bij Beeringen, Gheel, Neerpelt en Rêthy. Antwerpen was in geallieerde handen, doch de haven was nog niet open.

De grote doorstoot richting Arnhem werd vastgesteld op 17 September 1944, uur U: 13.00.

De luchtlandingsstroepen zouden zich bij verrassing meester maken van alle bruggen in de weg Eindhoven—St. Oedenrode—Veghel—Uden—Grave—Nijmegen—Arnhem. Deze luchtlandingsactie werd de operatie Market genoemd. Over bovengenoemde weg zou het 2e Engelse Leger oprukken, met de grootst mogelijke snelheid en zonder veel aandacht te schenken aan de flanken. De bij deze operatie Market Garden gevormde corridor zou later worden veilig gesteld en verbreed.

Volledigheidshalve volgt hieronder de samenstelling van het 2e Engelse Leger met de versterking aan luchtlandingsstroepen:

a. *1e Geallieerde luchtlandingsleger*, bestaande uit:

- 1e Britse luchtlandingsdivisie } *opdracht:*
- Poolse parachutistenbrigade } bezetten Rijnbruggen bij Arnhem.
- 82e Amerik. Luchtlandingsdivisie: Maas/Waal bruggen omgeving Grave en Nijmegen.
- 101e Amerik. luchtlandingsdivisie: alle overgangen Z van Grave.

b. *30e Legerkorps:*

- Garde Tankdivisie } *opdracht:* zo snel mogelijk oprukken langs de
- 43e Divisie } hoofdas Hechtel—Eindhoven—Veghel—Uden
- 50e Divisie } —Grave—Nijmegen—Arnhem en daarna consolidatie op de Veluwe.

c. *8e Legerkorps:*

- 11e Tankdivisie } *opdracht:* beveiliging O flank (Weert—Soerendonk), later verbreden van corridor naar
- 3e Divisie } het O.

d. *12e Legerkorps:*

- 7e Tankdivisie
 - 15e Divisie
 - 53e Divisie
 - 4e Tankbrigade
- } *opdracht:* beveiliging W flank (Rethy, Arendonck, Turnhout), later verbreden van corridor naar het W.

Bovenstaande volgorde was tevens de volgorde van oprukken. Het 30e Legerkorps zou doorbreken met een overvloed aan artillerie en gesteund door een groot aantal met raketten uitgeruste Typhoons.

De Garde Tankdivisie zou de doorbraak forceren langs de corridor die door de 101e Amerikaanse luchtlandingsdivisie was voorbereid. Bij deze Tankdivisie waren o.a. ingedeeld:

- een verkenningsgroep van 16 Airfield Construction Group.
- een verkenningsgroep van 5357 Airfield Construction Wing.
- een detachement van 5357 Airfield Construction Wing; alleen voor de verplaatsing.

Bij de 43e Divisie (waartoe o.m. de Kon. Brigade Prinses Irene behoorde):

- 16 Airfield Construction Group (min det) | alleen voor de
- 5357 Airfield Construction Wing (min det) | verplaatsing.

3. 12 AGRE.

a. *Plan.*

Het plan was om, nadat het 2e Engelse Leger zich in het bezit had gesteld van de Veluwe, aldaar een reeks van 6 à 8 vliegvelden aan te leggen welke zouden worden bestemd als bases voor de 8 wings van 83 Group R.A.F. gedurende de volgende opmars in Duitsland.

Het was echter noodzakelijk dat daarvóór, gedurende de doorbraak van het 30 Legerkorps, door 12 AGRE voor 83 Group enkele landingstrips werden aangelegd. Dit diende zo snel mogelijk te geschieden en wel op de vliegvelden Eindhoven en Volkel. Deze opdracht kreeg 12 AGRE half September '44.

Beide vliegvelden waren zwaar gebombardeerd door eigen luchtmacht en de genomen luchtfoto's gaven weinig hoop dat het mogelijk zou zijn een strip in gereedheid te brengen zonder een abnormale hoeveelheid bomtrechters te moeten opvullen. Het grote probleem was om de zware uitrustingsstukken, mechanische gereedschappen enz. van de Airfield Construction Group zo snel mogelijk naar voren te krijgen langs de enige weg waarover het 30e Legerkorps bij haar opmars beschikte.

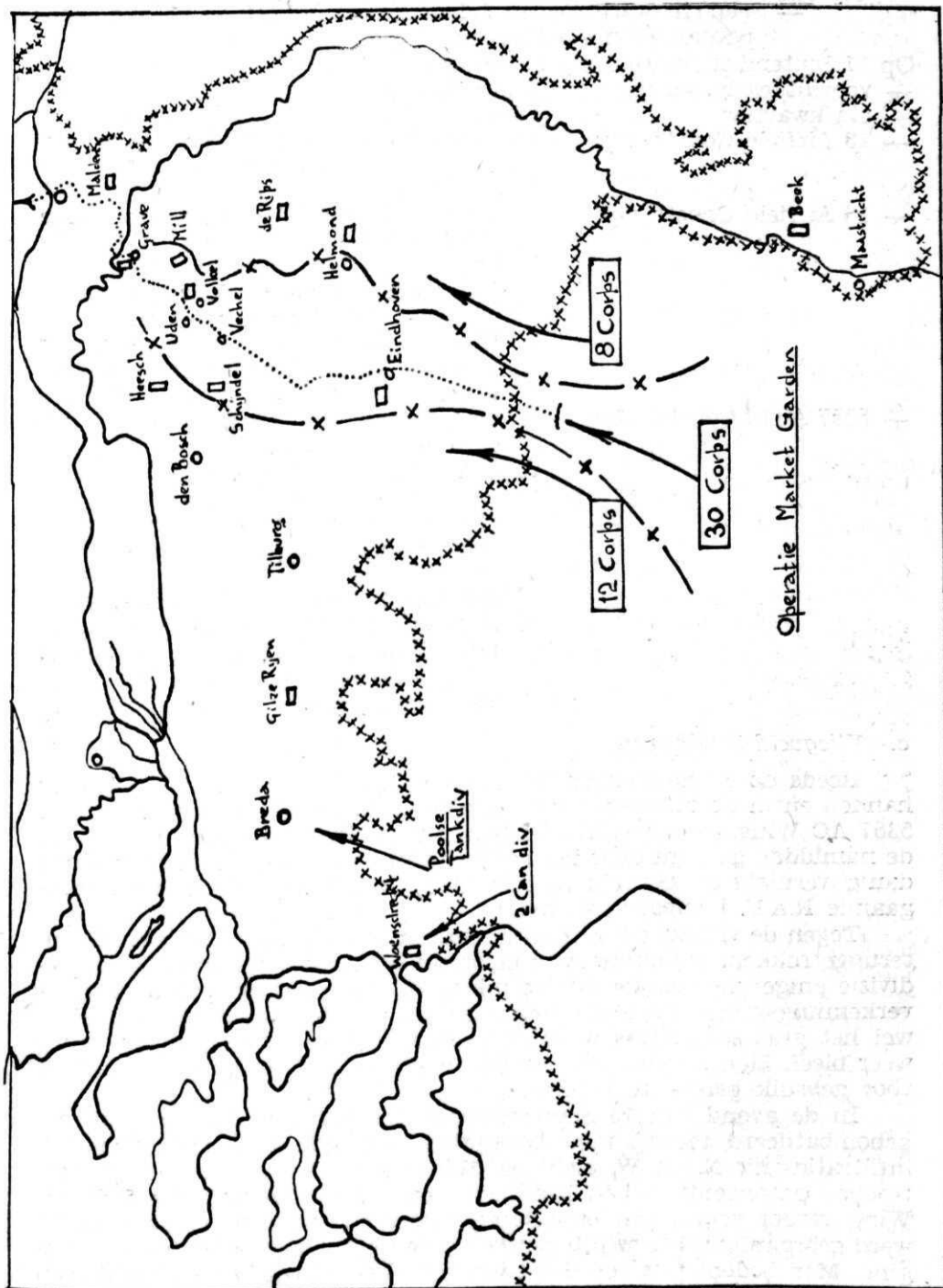
b. *Organisatie.*

12 AGRE bestond o.m. uit:

- 13 AC Gp } ieder bestaande uit staf, twee echelons, hulpherstel-
- 16 AC Gp } plaats B.
- 5357 AC Wing, bestaande uit staf, twee squadrons, materieel-squadron.

Ieder echelon en squadron (R.A.F. personeel) bestond uit:

- een cie. wegentroepen (road constr. coy) à 8 off. en 206 c.o., korporaals en manschappen.

— een cie. werktroepen (pioneer coy) à 6 off. en 284 o.o., korporaals en manschappen.

Op 17 September '44 was de *groepering* als volgt:

- vooruitgeschoven cp: Bourg Leopold
- stafkwartier Diest
- 13 Airfield Constr. Gp: Bleef voorlopig belast met de aanleg van vliegvelden in de sector van het 12e Legerkorps.
- 16 Airfield Constr. Gp:
 - a. verk. groep voor Volkel o.c. van Garde Tankdivisie.
 - b. St.K en één echelon te Bourg Leopold, klaar om via de corridor naar het vliegveld Volkel op te rukken.
 - c. Het tweede echelon bleef voorlopig belast met de aanleg van vliegveld Peer.
- 5357 Airfd Constr. Wing:
 - a. verk. groep voor Eindhoven o.c. van Garde Tankdivisie.
 - b. een half squadron, o.c. van Garde Tankdivisie voor verplaatsing, bestemd voor vliegveld Eindhoven zodra de operaties dit veroorloofden.
 - c. een half squadron bleef voorlopig belast met het vliegveld Blakenberg.
 - d. St.K en één squadron te Bourg Leopold, gereed om zich aan te sluiten bij het halve squadron op het vliegveld Eindhoven.

c. *Vliegveld Eindhoven.*

Reeds op 18 September '44 was de stad Eindhoven in geallieerde handen en in de ochtend van de 19e bereikte de verkenningsgroep van 5357 AC Wing — opgerukt met Garde Tankdivisie — het vliegveld, in de namiddag gevolgd door het eerste halve squadron. Het vliegveld was danig vernield en bezaaid met bomtrechters als gevolg van de voorgaande R.A.F. bombardementen.

Tegen de vijand, die zich in de bossen ten W. van het vliegveld had teruggetrokken, gaf slechts één peloton van de 101e Am. luchtlandingsdivisie enige plaatselijke bescherming. Bij haar verkenningen vond de verkenningsgroep een strip met „slechts” 12 diepe bomtrechters. Hoewel het gras slecht was werd het voldoende geacht zolang het droog weer bleef. Men schatte plm. 48 uur nodig te hebben om de baan weer voor gebruik gereed te hebben.

In de avond van 19 September werd Eindhoven door de Duitsers gebombardeerd terwijl men bovendien gegronde vrees had voor vij. infiltraties uit N. en W. richting. Daarom werden alle luchtlandings-troepen geconcentreerd in Eindhoven en het gevolg was dat 5357 AC Wing verder voor eigen beveiliging moest zorgen. Een patrouillegang werd georganiseerd terwijl tegelijkertijd op het vliegveld het werk voortging. Men bedenke dat op dat tijdstip in het gebied W van Eindhoven geen andere troepen aanwezig waren dan 5357 Wing, terwijl de voorste

troepen van het 12e Legerkorps nog een 20 km in ZW-richting verwijderd waren. Ondertussen had C-12 AGRE toestemming van C-30 LK om een zestigtal voertuigen in de nacht van 19-20 Sept. van Bourg Leopold naar voren te sturen. Men vormde een gemengde colonne: 30 voertuigen van 5357 AC Wing voor het vliegveld Eindhoven en 30 voertuigen van 16 AC Group voor het vliegveld Volkel. 20 Sept. 02.30 werd gestart; Eindhoven werd bereikt om 14.00 waar de colonne zich splitste.

In de namiddag van de 20e kreeg men tevens contact met de voorste troepen van 12 LK ten W van het vliegveld. Het gebied was echter nog steeds niet vrij van vijand en eerst op 21 Sept. kon 12 LK verder oprukken.

Een grasstrip was in de middag gereed; op 22 Sept. 16.30 landden de eerste R.A.F. vliegtuigen.

d. *Vliegveld Volkel.*

Ondertussen had de Garde Tankdivisie op 19 Sept. de opmars voortgezet van Son naar Grave. De verkenningsgroep van 16 AC Gp, die met deze divisie oprukte, verliet de hoofdweg bij Uden en ging in 2 pantserauto's naar het plm. 5 km O gelegen Volkel en maakte aldaar een detailverkenning van het vliegveld, dat, evenals vliegveld Eindhoven, dank zij de R.A.F. een zeer groot aantal bomtrechters telde. Eén pantserauto ging terug met het verkenningsrapport, de andere bleef met de bemanning op het vliegveld — de enige militaire bezetting van Volkel — en begon reeds met het werven van burgerarbeidskrachten om direct met de eerste werkzaamheden te beginnen.

De 78e wegencompagnie was in de nacht van 19/20 Sept. met de colonne van 12 AGRE in Eindhoven aangekomen en was niet verder kunnen komen door een vij. aanval op Son. Op de 21e bereikten zij Uden waar 16 AC Group een cp had ingericht. Aldaar werden zij beschouwd als een welkome versterking van de bezetting van Uden, want een inlichtingsofficier had van de Hollanders bericht gekregen dat op plm. 6 km Zuidoost van Uden een Duitse gevechtsgroep stond ter sterkte van 2 bataljons SS troepen met vechtwagens.

Ondertussen vorderde het werk op het vliegveld uitstekend; onder leiding van een der officieren van de verkenningsgroep waren plm. 200 Nederlanders aan het werk en had men reeds een halve startbaan vrij gemaakt. Pogingen om troepen te krijgen om het vliegveld te verdedigen mislukten echter. Onderdelen van de 101e Am. luchtlandingsdivisie welke waren bestemd voor de versterking van Uden werden naar Vechel gestuurd teneinde de vijand aan te vallen die N van dit stadje de corridor had afgesneden. Door deze afsnijding was C-12 AGRE niet in staat het vliegveld te bereiken. Op 22 Sept. bestond de verdediging van Uden uit 78e Cie wegentroepen (!) en 2 pelotons Am. luchtlandings-troepen. Om 17.00 werden de vij tanks Zuid van Uden door Typhoons van Eindhoven aangevallen. Bovendien arriveerde versterking van Garde Tankdivisie uit het Noorden. 23 Sept. 15.00 werd het dorp Volkel wederom van vijand gezuiverd, 's avonds de corridor hersteld, maar het vliegveld niet bereikt.

Eindelijk, op de 24e, werd het contact met het vliegveld hersteld en kon 16 AC Group met het werk aanvangen hoewel men zelf nog voor de bewaking en verdediging moest zorgen.

Deze periode was wel een uitermate vermoeiende: werken op het vliegveld en bovendien bewaking en beveiliging van het gebied van Uden; deze laatste taak had men de 25e ook nog op de schouders gekregen. Enige vijandelijke aanvallen op Uden werden door 16 AC Group afgeslagen en het werk op het vliegveld Volkel vorderde goed.

Op 26 Sept. was een grasstrip operationeel gereed, op 28 Sept. een strip van baksteen.

e. *Overwegingen.*

Eind Sept. was het wel duidelijk dat de operatie Market Garden niet de gewenste resultaten had opgeleverd en C-12 AGRE nu in Eindhoven, moest nieuwe plannen maken voor de winter. 83 Group R.A.F. mocht slechts beschikken over de vliegvelden in Zuid Nederland en daar de weersomstandigheden aanmerkelijk slechter begonnen te worden moesten de velden geschikt zijn voor gebruik onder alle weersomstandigheden (all weather).

Behalve Eindhoven en Volkel waren 2 Duitse noodlandingsterreintjes verkend, nl. bij Grave en De Rips: weinige gebruikte grasstrips, onvoldoende gedraineerd en uitsluitend geschikt voor gebruik bij droog weer. Hoofdproblemen waren dus:

1e. Wáár een voldoende aantal terreinen te vinden in de omgeving van Eindhoven;

2e. Hoe deze velden geschikt te maken voor intens gebruik gedurende de winter.

De toestand was eind Sept. als volgt:

Eindhoven: Geschikt voor twee à drie wings; herstellingen en drainageverbetering noodzakelijk gedurende de winterperiode.

Volkel: Als Eindhoven.

Grave: Een klein grasveld langs de Maasbedding, geschikt voor één wing bij droog weer.

De Rips: Idem.

Dit aantal was te gering voor de winter. Grave en De Rips werden voorzien van square mesh track (SMT) maar dit bleek al spoedig niet voldoende te zijn: de hevige Octoberregens zetten de strips nu en dan geheel onder water. De Spitfirewing op het vliegveld Grave stond dan ook voor de grootste moeilijkheden. De noodzakelijkheid van all weather vliegvelden was urgent. De grote moeilijkheid was echter dat men niet over voldoende PSP beschikte; de aanvoer stond praktisch stil, de spoorweg-capaciteit was nog gering en bovendien had men te weinig PSP in de dumps voorradig. Na ampele overwegingen besloot men daarom:

a. *Eindhoven* en *Volkel* zo spoedig mogelijk all weather te maken voor 2 wings;

b. *Heesch* met de nog beschikbare PSP te verbeteren voor 1 wing;

c. Bij *Helmond* een nieuw veld aan te leggen (baksteen) voor één wing;

d. Later bij *Petit Brogel* een PSP-veld aan te leggen voor twee wings.

De werkverdeling werd dan als volgt:

Helmond: 13 Airfield Construction Group.

Volkel, Heesch, Petit Brogel: 16 Airfd Constr. Wing.

Eindhoven, Heesch (gedeeltelijk): 5357 Airfd Constr Wing.

Men begon onmiddellijk met de werkzaamheden.

f. *Dislocatie 83 Group RAF.*

Het is niet mogelijk gebleken om gedurende de winter 83 Group voortdurend in haar geheel operationeel in bedrijf te hebben. De dislocatie was als volgt:

Vliegvelden	Aantal wings van 83 Group op ieder veld				
	Nov. '44	Dec. '44	Jan. '45	Febr. '45	Maart '45
Brussel/Evere	1			} voor 83 Group niet-operationeel: te grote afstand tot het front	
Diest	1	1	1		
Eindhoven	3	3	3	3	2
Volkel	3	3	3	2	2
Helmond				2	1
Heesch		1	1	1	1
Petit Brogel					2

g. *Verdere werkzaamheden.*

— *Eindhoven:* gedurende de gehele winter was 5357 Wing hier volledig bezet; de startbanen, taxibanen, opstellingsplaatsen enz. werden gedeeltelijk in baksteen, gedeeltelijk in beton hersteld. De drainering werd opnieuw gelegd maar was te laat gereed voor effectief gebruik. In de dooitijd van begin Februari begonnen de banen en wegen te scheuren en te breken en het gevaar was groot dat het veld onbruikbaar zou worden. Door een enorme krachtsinspanning werd de situatie echter gered.

— *Volkel:* Werd geheel hersteld met bakstenen. 16 AC Group egaliseerde het veld, herstelde de drainage en de wegen met behulp van een duizendtal burgers. Er werden nieuwe opstellingsplaatsen aangelegd; barakken; badlokalen en een nieuw gebouw voor de (lucht)verkeersleiding opgetrokken. Einde 1944 was het veld practisch geheel vernieuwd en daarna is het voortdurend in gebruik geweest, zowel bij vorst als bij dooi.

— *Helmond:* Het „magnum opus” van 13 AC Group. Het terrein was in October verkend; het plan was om het vliegveld geheel uit baksteen op te bouwen. Aan één zijde van de landingsbaan werden de rolbanen en opstellingsplaatsen voor 54 vliegtuigen ontworpen, terwijl rekening werd gehouden met de eventuele accomodatie voor een latere tweede wing aan de andere zijde van de baan in PSP. Men schatte plm. 14 miljoen bakstenen nodig te zullen hebben. Men achtte het bij 12 AGRE absoluut mogelijk deze stenen tijdig te kunnen leveren. Maar al spoedig bleek dat men veel te optimistisch was geweest en werd het duidelijk dat men nauwelijks de helft van het aantal nodig geachte stenen bij elkaar zou kunnen brengen. Op onverklaarbare wijze waren er o.a. een groot aantal stenen uit de voorraden verdwenen en gebruikt voor het herstellen van wegen!

Om zichzelf zoveel mogelijk te kunnen behelpen werden door 13 AC Group een groot aantal bakstenen op niet-officiële wijze weggehaald van

niet in gebruik zijnde opstellingsplaatsen en rolbanen van het vliegveld Eindhoven. Toch bleef er een groot tekort en men was genoodzaakt om met de grootste snelheid de aanwezige steenbakkerijen in bedrijf te brengen, met alle problemen van dien! Kolen moesten worden aangevoerd uit België, geschikte burgerwerkkrachten moesten worden gezocht en dezen konden niet werken zonder extra rantsoenen.

Maar er kwamen nog andere moeilijkheden. De grond die in begin October zo mooi en droog scheen, vertoonde bij de latere regenval grote plekken die met water verzadigd waren. Deze moesten worden uitgegraven en voorzien van een uitgebreid drainagesysteem.

Ondanks al deze moeilijkheden zag men kans op 13 Januari 1945 de landingsbaan en de taxibanen gereed te hebben; juist op tijd dus voor de strijd om het Reichswald. Dank zij het uitstekend werk van 13 AC Group doorstond het veld de Februari-dooi zonder veel moeilijkheden en bleef het voortdurend operationeel bruikbaar. Voor de Noordelijke rolbanen en opstellingsplaten werd later PSP gebruikt; ingaande Februari gebruikten twee wings jagers het vliegveld met veel succes. — *Heesch*: Dit veld werd aangelegd met PSP. Op de bewerkte gedraineerde grond werd een laag zand van 15—25 cm dikte aangebracht en hierop PSP. Het werk werd aangevangen einde October en was einde November gereed en werd uitgevoerd door 16 AC Group, versterkt met een gedeelte van 5357 AC Wing. De legeringsbarakken werden aanbesteed bij burgeraannemers.

4. 25 Airfield Construction Group.

Behalve de velden voor 83 Group R.A.F. moesten eveneens vliegvelden in Z Nederland worden aangelegd voor de R.A.F. onderdelen die opereerden in samenwerking met het 1e Canadese Leger. Hiermede was belast 25 AC Group die o.m. de vliegvelden Mill, Gilze Rijen en Woensdrecht aanlegde.

Begin Dec. '44 was de groepering van 25 AC Group als volgt: Stafkwartier: Westerloo (25 km O Antwerpen).

Een halve groep: (64 cie wegentroepen en 214 cie werktroepen): vliegveld Gilze Rijen.

Een halve groep: (681 cie wegentroepen en 217 cie werktroepen): vliegveld Ursel (N van Gent).

— *Mill*. Op 10 December kwam de opdracht een vliegveld te verkennen en te ontwerpen in het gebied West van Grave. Het moest een permanent vliegveld worden, geschikt voor het onderbrengen van twee wings jagers: Maart '45 moest het operationeel gereed zijn. West van het dorp Mill vond men een geschikt terrein op een uitloper van een heideveld. Op 19 December arriveerde de 681e en 217e Cie; alle bestekken en berekeningen waren gereed. Evenwel werd de opdracht veranderd: reeds begin Februari moest het veld voor operationeel gebruik gereed zijn voor een wing jagers à 5 squadrons. Tevens moesten voorbereidingen getroffen worden om het betrokken RAF-personeel onder te brengen.

Deze nieuwe opdrachten werden oorzaak dat het oorspronkelijke plan geheel moest worden gewijzigd. Versterking was noodzakelijk terwijl 64e en 214e cie niet van Gilze Rijen konden worden losgemaakt. De versterking kwam tenslotte van een veldcie van 50 G HQ Tps Engrs. Eerst moest men nu zorgen om het personeel dat aan het vliegveld

werkte onder te brengen. Het werd gedeeltelijk gehuisvest in de dorpjes Langenboom en Zeeland en in boerderijen in de omgeving. Bovendien bouwde men reeds de Nissen huts die later in het RAF plan werden opgenomen.

Op 1 Januari '45 werd de eerste zode gestoken en begonnen de bulldozers hun werk. Er was besloten om voor dit veld een nieuw systeem toe te passen dat bij de RAF zo goed beviel in verband met de operationele eenvoud, dat het later ook bij andere velden werd toegepast.

Het systeem was gebaseerd op een centraal gelegen NO-ZW startbaan met één RAF wing aan iedere zijde. Rolbanen, uitsluitend voor het gebruik van vliegtuigen, liepen evenwijdig de startbaan en van deze takten zich in loodrechte richting de opstellingsplaatsen voor de vliegtuigen af: twee voor ieder squadron. Aan de andere zijde kwamen de opstellingsplaatsen uit op de omtrekweg die was bestemd voor MT. Deze MT omtrekwegen kwamen weer uit op de hoofdverkeersweg. Op deze wijze was het mogelijk voor de MT om het veld heen te rijden zonder een start- of rolbaan te kruisen.

Bij de verkenning van het terrein was gebleken, dat zich onder de toplaag van de turfachtige bodem een uitstekende laag zand en kiezel bevond. Teneinde het veld all-weather te maken besloot men om de toplaag (gemiddeld 60 cm dik) geheel te verwijderen zodat voor startbaan, rolbanen en opstellingsplaatsen de PSP direct op de kiezel-zandlaag kon worden gelegd. De afgegraven grond gebruikte men voor afscheiding tussen de opstellingsplaatsen van ieder half squadron. De volgende getallen mogen een indruk geven van het werk dat hier werd verzet: 300.000 m³ grond werd verplaatst; op een dag waren 28 tractors en scrapers aan het werk. 140 Nissen huts werden opgericht, 72 andere barakken en huts gebouwd.

De ervaring was dat PSP, per trein aangevoerd, in de regel 2 à 3 dagen te laat aankwam. Bakstenen werden eveneens per trein aangevoerd waarbij 50 G HQ Tps Engrs alle medewerking verleende. 7 Februari zou het veld volgens plan gereed zijn voor één wing. Al spoedig werd het duidelijk dat, indien er op deze datum gevlogen moest worden van dit vliegveld, PSP gelegd diende te worden op de ondertussen bevroren zand- en sneeuwlaag. Het was onmogelijk te voorspellen hoe de gevolgen zouden zijn bij invallende dooi. Op 30 Januari viel de dooi in en hiermede nam de concentratie van troepen voor de strijd om het Reichswald een aanvang. De wegen waren spoedig op verschillende plaatsen vernield door het intense verkeer en 25 AC Group kreeg daardoor bovendien nog de opdracht om 12 km weg te herstellen en te onderhouden. Dit werd opgedragen aan 64 cie wegentroepen welke in de tweede helft van Januari belast was geweest met de werkzaamheden ten behoeve van de 2e RAF wing.

In de avond van de 7e Januari was het veld gereed met voldoende barakken om het personeel van één wing te huisvesten. Reeds in de morgen van 8 Februari landde er een wing Typhoons nadat hij de eerste vlucht in de eerste phaze van de strijd om het Reichswald had gemaakt en nam er zijn intrek. De volgende dag werd door deze wing het grootste aantal sorties per dag van de gehele slag gemaakt.

Op 7 Maart was het veld geheel gereed en nam ook 35 Army Co-operation and Photo Reconnaissance Wing er zijn intrek. Het veld heeft

zich uitstekend gehouden en ook na het invallen der dooi bleek de PSP baan volkomen betrouwbaar.

— *Gilze Rijen*: was danig gehavend door eigen luchtbombardementen. Voor de verrichte herstelwerkzaamheden kan worden verwezen naar de beschrijving van Eindhoven.

— *Woensdrecht*: een grâsveld dat slechts voor de lichte vliegtuigen bruikbaar was. Het is door de RAF slechts weinig gebruikt.

Behalve de hierboven besproken vliegvelden werd door de geallieerden nog de vliegvelden aangelegd: *Schijndel*, *Malden* en *Beet*. Ook dit waren eenbanige velden, bestaande uit geëgaliseerde grond — eventueel gestabiliseerd met water tijdens comprimeren — en afgedekt met PSP, dan wel met PBS (Prefabricated Bituminous Sheeting) waarop SMT.

5. Slotwoord.

Het bovenstaande was slechts een greep uit hetgeen gepresteerd is door de vliegveldbouwtroepen gedurende de opmars der geallieerden door West Europa. Hierbij dient nog te worden opgemerkt dat de aangelegde vliegvelden slechts geschikt waren voor gebruik door schroefjagers. De technische eisen liggen momenteel reeds veel hoger door het gebruik van de straaljagers waarmede de tactische luchtstrijdkrachten thans zijn uitgerust.

Ik moge tenslotte enige indrukwekkende cijfers geven van verrichte werkzaamheden van de invasie tot de overgang van de Rijn:

- 125 vliegvelden werden aangelegd of hersteld;
- de terreinoppervlakte die moest worden geëgaliseerd, afgegraven of hersteld komt overeen met een weg ter lengte van 2000 mijl en 6½ m breedte;
- de oppervlakte die met enig soort materieel werd bedekt komt overeen met 360 mijl weglengte.

Een tweede Transsiberische spoorweg

Tot nu toe bestond er maar één spoorweg, welke Siberië met West-Rusland verbond, de weg Moskou-Wladiwostok die kort voor het uitbreken van de tweede wereldoorlog tot dubbelspoor werd gemaakt. Thans is een tweede spoorweg nagenoeg gereed. Deze bestaat uit twee delen, in het Oosten de verbinding van het Baikalmeer over Komsomolsk aan de Amoer naar de kust van de Pacific tegenover Sachalin, in het Westen de zogenaamde „Juschib”. Het oostelijk deel hiervan bestond reeds tijdens de wereldoorlog. Nog belangrijker is het deel, dat bij Faichet aansluit op de oude transsiberische spoorlijn en zich dan naar het

Zuidwesten wendt, en de steden Minusinsk en Abakan met het hoogovengebied van Stalinsk en Kuslas (het Roergebied van Siberië) verbindt. Over Barnaul, Pawloder en Akmolinsk leidt deze baan tot Magnitogorsk en betekent daarmede een directe verbinding tussen de drie hoofdcentra der Sowjet-zwaarindustrie in Azië, de Oeral, het Ksnetsk-bekken en de Karaganda kolenmijnen. Naast het economisch belang heeft deze nieuwe verbinding tevens een grote strategische betekenis.

Militärische Kurznachrichten.

WEHRWISSENSCH. RUNDSCHAU,

Juni 1952.

v. H.

De opleiding van tirailleurs en verkenners van een verkenningseskadron

door S. J. C. LUINING, *Ritmeester der Cavalerie*

Doel

Doel van dit artikel is richtlijnen te geven voor de opleiding van tirailleurs en verkenners, bestemd voor indeling in een verkenningseskadron. Immers, ook de verkenners/tirailleur is een specialist, evenals bv. de tankbestuurder en de kanonnier-seiner, hetgeen men in de praktijk geneigd is te vergeten.

Vereiste kennis

Tirailleurs en verkenners behoren een zelfde opleiding te ontvangen. Zij moeten aan het einde van hun opleidingstijd:

1. Globaal de inrichting van de bij een verk esk ingedeelde tanks en andere voertuigen, alsmede de technische mogelijkheden ervan, kennen.
 2. De mate van terrein- en wegvaardigheid van ieder voertuig met inbegrip van de tanks weten en in de praktijk de verschillende terreinen op hun bruikbaarheid kunnen beoordelen.
 3. Zich evengoed als een infanterist in alle mogelijke gangen door alle soorten terrein kunnen bewegen.
 4. Goed kunnen kaart- en kompaslezen en zich kunnen oriënteren op de belangrijkste hemellichamen.
 5. Grondig op de hoogte zijn van maskering van mens en voertuig en handigheid bezitten in het gebruikmaken van gezichts- en vuurdekkingen, zowel bereden als afgestegen.
 6. Zeer goed kunnen waarnemen en afstandschatten.
 7. Grote handigheid bezitten in „truck jumping” van alle soorten voertuigen, met inbegrip van tanks, bij verschillende snelheden, zowel op de weg als in het terrein.
 8. Volledig geoefend zijn in de samenwerking tanks-tirailleurs, in de sterkte verhouding 1 tankgroep — 1 tir.groep tot 3 tankgroepen + 3 tir.groepen.
 9. Hindernissen, bruggen e.d. kunnen verkennen op verborgen springladingen en deze kunnen opruimen. Idem ten opzichte van mijnenvelden.
 10. De behandeling kennen van de in de verkennings- en tirailleurgroepen mede te voeren draagbare infanterie radioset.
 11. De met de hand of het wapen te geven tekens kennen.
 12. Grondig het gebruik kennen van de ingedeelde AT-wapens, alsmede van de lichte mitr., de PM, het geweer en het pistool.
 13. Volledig gekleed en bewapend een afstand van 200 meter zwemmend kunnen afleggen.
- Bij beschouwing van deze vereisten zou men onwillekeurig tot de conclusie komen, dat de tirailleur van een verkenningseskadron een soort supermens moet zijn, die ook in de officiersrangen op zijn plaats zou zijn.

Dit echter is overdreven, de zaken, die hij moet kennen zijn eenvoudig. Iedere soldaat met een normaal gezond verstand, een goed reactievermogen en een behoorlijk fysiek kan voor deze functie worden opgeleid.

De opleiding

1. Van de bij het eskadron ingedeelde tanks moet de tirailleur weten:

- a gewicht,
- b dikte en capaciteit pantsering,
- c lengte, breedte en hoogte,
- d bewapening (dracht, dode hoeken, sectoren, uitwerking),
- e koepel (draaimogelijkheden),
- f waarnemingsmogelijkheden van de bemanning, open en gesloten,
- g maximale snelheid,
- h bodem vrijheid,
- i klimvermogen (ook verticaal),
- j overschrijdingsvermogen.

Van de andere, ingedeelde voertuigen, moet hij dezelfde gegevens kennen, v.z.v. van toepassing.

2. Aan de hand van de gegevens van de tank, die hem bekend zijn, moet de tirailleur leren beoordelen of wegen, bruggen, viaducten etc. voor alle soorten voertuigen passeerbaar zijn. Eveneens moet hij leren aan de hand van de gegevens, maar veelal door veelvuldige, praktische waarneming van de verschillende voertuigen in diverse terreinen, beoordelen, welke terreinen doorschrijdbaar zijn en hoe op eenvoudige wijze hindernissen passeerbaar te maken zijn (afgraven, verharderen enz.)

3. Hiertoe zijn veelvuldige oefeningen nodig, ten minste een dag per week, ook des nachts, in alle soorten terreinen; ook veldlopen door ruw terrein moeten dikwijls worden beoefend. De stormbaan mag voor de tirailleur geen enkele moeilijkheid opleveren.

Van het voorschrift 1534 moet de tirailleur in het bijzonder de paragrafen 3, 4, 5, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 26, 27, 36, 41, 42 en 43 praktisch kennen.

4. Kennis van voorschrift 1547 globaal hfdst. II, III en IV. Zij moeten veelal praktisch bedreven zijn in het kaart- en kompas-lezen en zich hiermede, alsmede met behulp van enkele hemellichamen kunnen oriënteren, zowel overdag als 's nachts.

5. Practisch kunnen toepassen hetgeen behandeld wordt in voorschrift 1688, in het bijzonder van deel II punten 58, 59, 60, 61, 70, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 74, 82, 86, 87 en van deel III, 88, 89, 90, 91, 92, 95, 96, 97, 100, 101, 104, 105, 106, 117.

6. Van voorschrift 1652 grondig praktisch kennen hfst. II, punt 3,4,6, Hfst. III punt 2, 3 en voorsch. 1502 hfst. I en II.

7. Dit moet worden opgenomen in de MLO-uren, tenminste 1 uur per week. Aan het einde van de opleiding moet de tirailleur van ieder voertuig met inbegrip van tanks, die rijden met snelheden tot 20 mijl, springen.

Speciaal moet beoefend worden het snel uit jeeps vallen, die nauwe-

lijks of nog niet tot stilstand zijn gebracht en het aansluitend in dekking rollen.

8. De tirailleur moet de samenwerking tussen tanks en infanterie leren, dus:

- a. op te treden als „close escort” van de tank, dus de tank beschermen tegen AT aanvallen;
- b. onder dekking van het vuur van de tank terrein te winnen, zowel rijdend als te voet;
- c. aanvallen uitvoeren op zeer beperkte doelen in verschillende soorten terrein en in verschillende formaties, vanaf de combinatie 1 tankgroep — 1 tir. groep tot 3 tankgroepen — 3 tir. groepen. (Dit laatste dient pas in eskadronsverband te worden beoefend, tijdens de specialistische tir. opleiding alleen 1 tankgroep - 1 tir. groep).
- d. het vuur van de tank op doelen te brengen met behulp van de radio, tekens, rookgranaten of seinpatronen;
- e. de tank te leiden door moeilijke terreinen.

Op deze 5 punten zal nader worden terug gekomen.

9. Hiertoe moet de tirailleur voldoende kennis hebben van springstoffen, booby traps, de meest voorkomende mijnen en de wijze van verkennen van een mijnenveld.

Tevens moet hem geleerd worden, hoe verdachte bruggen en hindernissen, welke onder vij. vuur kunnen staan, benaderd en verkend moeten worden, onder rondomdekking van andere tirailleurs of van de tankgroep.

Aanvankelijk zal hem dit te voet moeten worden geleerd, indien hij dit beheerst, moet hij leren per voertuig hindernissen en bruggen, welke verkend moeten worden te benaderen, op de juiste afstand (tenminste 50 m) te stoppen op een gunstige plaats (maskering, vuurdekking) om het verdere verkennings- en opruimingswerk te voet uit te voeren.

10. Niet moet getracht worden een radiotelefonist van iedere tirailleur te maken; praktische kennis van de behandeling en het gebruik in het terrein van de draagbare set is voldoende.

11. Van het stencil „Cavalerie-Tekens-Signalen en Bevelen” moet hij grondig kennen en praktisch kunnen toepassen in het terrein, in het bijzonder in samenwerking met tanks, „A” geheel, „B” geheel, „C” alleen II.

12. Aangezien de functie van de tirailleur wisselt (tirailleur, verkenners, lt.mitr.schutter, bedienaar granaatwerper tp) moet hij ook alle bij de verkennings- en tirailleurgroepen ingedeelde wapens praktisch kunnen gebruiken, onderhouden en de belangrijkste storingen kunnen opheffen. Gedeeltelijk heeft hij dit reeds geleerd tijdens de elementaire infanterieopleiding, evenals het gebruik van de (aanvals) handgranaat.

13. De eis, de zwemkunst meester te zijn, moet aan iedere veldsoldaat gesteld worden: de tirailleur van een verkenningseskadron echter, die dikwerf omtrekkende bewegingen door rivieren zal moeten maken, zal hierin bijzonder geoefend moeten zijn.

Samenwerking tanks-tirailleurs

Bij de samenwerking tanks-tirailleurs en dus bij de opleiding hiervoor moeten wij rekening houden met de opdrachten, die aan een ver-

kenningseskadron (verkenningsspeloton) gegeven kunnen worden en waaruit dus de wijze, waarop de tanks en de tirailleurs gebruikt worden, voortvloeit. Wanneer wij hiertoe de drie belangrijkste opdrachten, althans de meest voorkomende bij de kop nemen en hierop de opleiding van de tirailleurs baseren, dan zal de tirailleur na beëindiging van zijn opleiding een volwaardig partner zijn in de combinatie tanks-tirailleurs. Deze drie belangrijkste opdrachten zijn: *Verkenning, beveiliging en vertraging*.

Wat moet de tirailleur bij de verkenning in samenwerking met de tanks doen?

1. Bij verplaatsingen en halten in bedekt terrein de tanks beschermen tegen verrassende AT-aanvallen op korte afstand. (close escort)

2. Rijdend of te voet onder dekking van de tanks gevaarlijk terrein oversteken en verkennen.

3. Bij het ondervinden van lichte weerstand deze opruimen.

Wat moet de tirailleur bij de beveiliging, in het bijzonder bij de marsbeveiliging in samenwerking met de tanks doen?

4. Dezelfde verrichtingen als onder 1, 2 en 3 bij de verkenning aangegeven, maar bovendien moet bij het stuiten op sterke weerstand de vijand tegengehouden worden, dus een verdedigende opstelling ingenomen.

5. Bij verdragingsacties komen weer dezelfde vier punten ter sprake, bovendien moet de tirailleur leren, hoe zich in samenwerking met de tanks van de vijand los te maken, hetzij doordat de tanks eerst zijn terugtocht dekken, dan wel dat hij het de tanks mogelijk maakt terug te trekken.

ad. 1. De afstand, waarop de tank kwetsbaar is voor de z.g. draagbare ATwapens voor korte afstand, is natuurlijk afhankelijk van het door de vijand te gebruiken wapen en van het terrein. Het heeft weinig zin om een bepaalde maximum afstand te fixeren, want naar gelang verbeterde wapens op de markt verschijnen, zal de afstand zich wijzigen. Laten wij deze afstand op het ogenblik bepalen op ruim 100 m, dan moet de tirailleur, die als „close escort” van een tank is aangewezen, deze tank dus zodanig beschermen, dat vijandelijke ATwapens niet binnen een cirkel met een straal van ruim 100 m om de tank kunnen komen. De beste wijze om de tirailleur dit te leren, is de praktijk in het terrein. Hiertoe moet hij eerst weten, wat in de verschillende terreinen de mogelijkheden zijn voor een vijand, bewapend met zo'n ATwapen. Dit leert hij bij de wapenopleiding en het verdient dus aanbeveling om de opleiding tot „close escort” te doen aansluiten bij de praktijkopleiding van het ATwapen, wanneer de tirailleur dus reeds erin bedreven is, om stilstaande en bewegende tanks met het ATwapen te benaderen. Immers, hoe men zich in een bepaalde omstandigheid moet verdedigen, leert men het beste door zich af te vragen: wat zouden mijn mogelijkheden zijn als ik vijand was en wát zou ik doen? Indien de tirailleur reeds zo ver opgeleid is, dat hij het ATwapen praktisch kan bedienen, plaatsen we eerst een stilstaande tank in verschillende soorten terreinen en laten de tirailleur zelf uitzoeken, hoe hij de tank moet beveiligen. Is hij hierin voldoende bedreven, dan doen we hetzelfde met een rijdende tank. Vervolgens niet met één, maar met enkele tirailleurs (3

tot 6)tegelijk, waarbij één als commandant optreedt. Tenslotte wordt geoefend in de combinatie 1 tankgroep + 1 tirailleurgroep, waarbij de tankgroep zowel in colonne als in linie wordt opgesteld en op verschillende afstanden en tussenruimten.

ad. 2. Deze opleiding kan aanvangen, wanneer de tirailleur de tekens voldoende beheerst en reeds een juist begrip heeft van de technische mogelijkheden van de tank in het terrein. Evenals ad 1 is dit geheel een praktijkopleiding in het terrein. De instructeur wijst de tirailleur een bepaald terrein aan, waar hij een tank door heen moet leiden en deze zoekt de route eerst zonder, daarna met tank. Bij oefening van bv. 12 tirailleurs kan de instructeur ieder of groepjes een terreinvak aanwijzen, waarbij de man de weg, die de tank moet volgen, met witte strookjes papier aangeeft.

ad. 3. Dit omvat dus het uitvoeren van een aanval, waarbij in dit stadium niet hoger gegrepen wordt dan de combinatie 1 tankgroep - 1 tirailleurgroep.

a. De benadering van de vij. stelling door een groep tirailleurs tot stormafstand (\pm 60 m) onder dekking van het vuur van één of twee stilstaande tanks. *De tanks treden hierbij dus als vuurbasis op.* Aanvankelijk wordt een betrekkelijk open, vlak terrein uitgekozen, waarbij de tirailleurs zich in verspreide formatie over enkele honderden meters naar voren moeten verplaatsen. Zodra de tankwapens vuur uitbrengen, verplaatst de tirailleur zich snel naar voren, gebruik makend van de terreinmogelijkheden; stopt het vuur, dan werpt de tirailleur zich in dekking, waarbij telkens zonodig het verband hersteld wordt. *De tirailleur vuurt gedurende deze nadering niet,* besteedt alleen zijn aandacht aan dekken en terrein winnen. In een later stadium wordt dit in moeilijker terrein herhaald; eveneens wordt beoefend het aangeven van doelen door de tirailleurs aan de tanks met behulp van de radio, tekens, lichtkogels en rookgranaten.

Tot besluit van dit gedeelte moet op het gevechtsschietterrein het geheel herhaalde malen herhaald worden, waarbij de tankwapens met scherp over en vóór langs (uit flankerende opstellingen) de tirailleurs vuren, om hierdoor de tirailleurs te wennen aan het gefluit van de kogels en granaten en hun vertrouwen te geven in de juistheid van het tankvuur. Het te veroveren doel moet vooral niet te groot worden genomen (bv. 10 x 10 m) en voor iedereen duidelijk zichtbaar zijn.

b. Wordt het onder a behandelde in de combinatie 1 tankgroep - 1 tirailleurgroep voldoende beheerst, dan wordt overgegaan tot de *tweede wijze* van de tank-infanterie aanval, waarbij wederom de tanks als vuurbasis optreden (in front) en de *tirailleurs een omvatting uitvoeren* op één der vleugels.

Hiervoor moet een terrein worden gekozen, dat op één of beide vleugels min of meer bedekt is. Tijdens de verplaatsing van de tirailleurs naar de flank, brengen de tanks een inleidend vuur uit, terwijl zodra de tirailleurs onder vuur komen van (dus zichtbaar zijn voor) de vij. stelling, de tanks overgaan tot ondersteunend vuur, waarbij de tirailleurs terrein winnen en de doelen aangeven. Deze wijze geeft al meer moeilijkheden betreffende de samenwerking te zien.

De momenten, waarop de tanks het vuur moeten verleggen of

stoppen (stormaanval) kunnen worden aangegeven door het bereiken van bepaalde lijnen, door middel van de radio of tekens en seinen. Indien de radio gebruikt wordt, slechts een codewoord vaststellen voor het bereiken van een bepaalde positie.

c. De *derde wijze*, die beoefend wordt, is die waarbij de *tirailleurs aanvankelijk onder vuursteun van de stilstaande tanks terrein winnen* tot een bepaalde afstand van de vij. stelling (deze afstand is afhankelijk van o.m. afstand tankdoel en terreinmogelijkheden, maar kan voor de oefening gesteld worden op 100-150 m), *waarna de tanks met grote snelheid oprukken, door de tirailleurlinie heenrijden en de vij. stelling binnendringen* op korte afstand (50 à 75 m) gevolgd door de tirailleurs. De tanks blijven niet in de stelling, maar passeren deze en nemen op enige afstand een afsluitingsopstelling in, terwijl de tirailleurs het belangrijkste doel (doelen) veroveren en cq. met behulp van de tanks, overgaan tot de zuivering van het doel en de bezetting; vooral weer in dit stadium het doel zeer beperkt houden, om verwarring te voorkomen.

d. Vervolgens wordt beoefend het uitvoeren van een aanval met een *aanvalsgroep van tirailleurs + tankgroep, waarbij de tirailleurs tot ongeveer 75 m (afhankelijk van de bedektheid van het terrein) vóór de tanks oprukken* in een verspreide linie. Hiervoor wordt een min of meer bedekt en liefst golvend terrein uitgekozen. Aanvankelijk verplaatsen tirailleurs en tankgroep zich in een gelijkmatig tempo. Zodra de groep onder gezichts- en vuurbereik komt, verplaatsen de beide tanks zich sprongsgewijs van terreindekking tot terreindekking, zodanig, dat steeds één tank het doel onder vuur houdt, terwijl de andere zich verplaatst. Gedurende de tijd, dat één of beide tanks vuur uitbrengen, winnen de tirailleurs zo snel mogelijk terrein, daarbij gebruik makend van de gezichts- en vuurdekkingen, die het terrein biedt. Zijn de tirailleurs op stormafstand tot het aanvalsdoel genaderd, dan kunnen twee manieren worden beoefend, om het doel stormenderhand te nemen, nl.:

(1) De beide tanks geven, evenals de tirailleurs, een hevig vuur af op het doel gedurende enkele minuten, uit alle beschikbare wapens, waarna de tirailleurs, van de heup uit vurend de stormaanval inzetten; de tanks volgen zodra de tirailleurs de stelling binnen gedrongen zijn en doen vervolgens het zelfde als onder c behandeld.

(2) De tanks rijden, terwijl de tirailleurs met alle wapens vuren, door de tirailleurlinie heen en de vij. stelling binnen, onmiddellijk gevolgd door de tirailleurs. Hierna ontwikkelt zich weer hetzelfde beeld als onder c en d beschreven.

e. Wederom *de tirailleurs + tanks in één aanvalsgroep*, maar thans *de tirailleurs achter de tank* in verspreide formatie (tot \pm 100 m).

Hiervoor wordt een min of meer open terrein gekozen, zo mogelijk weer licht golvend. De tanks rukken weer als in d beschreven, ondersteunend op; de tirailleurs volgen sprongsgewijze; zich snel verplaatsend onder het vuur van de tanks. Op korte afstand (100 m) van het doel gekomen, dringen de tanks, na een hevig vuur uitgebracht te hebben, de stelling binnen, onmiddellijk gevolgd door de tirailleurs. Een veel voorkomende fout bij deze wijze van aanvallen is het te dicht opsluiten van de tirailleurs op de tanks en het onderhouden van een te geringe tussenruimte tussen de tirailleurs (5 tot 15 m).

f. De *tirailleurs* rijden mee op de tanks tot een bepaald punt, waar zij van de tanks springen en de aanval op één der vorige wijzen wordt voortgezet. Hiervoor een bedekt terrein uitzoeken, dat in de nabijheid van het aanvalsdoel in meer open terrein overgaat.

g. Zowel de *tirailleurs* als de tanks in de aanvalsgroep ingedeeld, maar ieder met een eigen aanvalsrichting. B.v. de tanks vallen frontaal aan, de *tirailleurs* op een flank of omgekeerd. Hiervoor een terrein uit te kiezen, dat de mogelijkheid biedt één of meer aanvalsrichtingen door open terrein uit te kiezen, (voor de tanks) en één of meer door bedekt terrein (voor de *tirailleurs*). Deze wijze van tank-tirailleursaanval levert de meeste moeilijkheden bij de beoefening op.

Het streven moet erop gericht zijn, dat het binnendringen van het aanvalsdoel door beide groepen gelijktijdig of onmiddellijk na elkaar geschiedt. Hiervoor en om verliezen door eigen vuur te voorkomen, moeten de voorbereiding en de verbinding (tekens, seinen, radio) uitstekend zijn, ook al betreft het maar twee kleine groepjes.

Een belangrijk verschil met de vorige manieren is dat de *tirailleurs*, zodra zij onder gezichts- en vuurbereik van de vij. stelling zijn gekomen, zonder hulp van de tankwapens voorwaarts moeten gaan, dus op de bekende wijze uit de basisopleiding, door *vuur en beweging* in de groep zelf. Het verdient aanbeveling deze wijze aanvankelijk op een geheel open terrein te beoefenen en pas later, de tactische eisen aan het terrein te stellen, mee te laten spreken. Indien de bovengenoemde 7 wijzen overdag voldoende beoefend zijn, moeten *tirailleurs* en tankbemanningen hierin ook des nachts geoefend worden. Pas later, wanneer de specialistische opleiding beëindigd is en in eskadronsverband geoefend wordt, moeten deze 7 wijzen gecombineerde tank-tirailleur aanvallen beoefend worden in groter verband tot 3 tir.groepen met 3 tankgroepen; deze oefeningen moeten onder leiding staan van een ervaren officier.

ad. 4. Eerst moet de tirailleur de techniek van „de groep in de verdediging” grondig kennen; dit betekent een herhaling van het geleerde in de basisopleiding. De aard van het verdedigend gevecht van een verkenningseskadron (tijdelijk, niet hardnekkig, dus meestal geen tegenaanvaller), brengt mede, dat veelal de tankgroepen in het vuurplan worden opgenomen. Bovendien zal het front (denk aan de marsbeveiliging bij het stuiten op een overmachtige tegenstander) dikwijls aanmerkelijk breder zijn en de diepte geringer, (dikwijls zelfs nihil) dan bij een qua personeel evenwaardige infanterie-eenheid).

De tirailleur moet dus geleerd worden, hoe de voornaamste vuursectoren door de tankwapens gevormd worden en hij met zijn lichte infanteriewapens de gapingen opvult en de beveiliging levert. Hoewel dit in de eerste plaats officieren en kader aangaat, is het ook gewenst, dat de tirailleur in deze eenvoudige tactiek enig inzicht heeft en vooral in de praktijk in het terrein de juiste opstelling weet te vinden. Dit kan hem op eenvoudige wijze geleerd worden door een bepaald front af te bakenen in het terrein, hierin eerst één, later 2 tanks op te stellen, waarbij de vuursectoren van de tankwapens worden aangegeven.

De *tirailleurs* moeten dan verschillende opstellingen aangeven, die voor bezetting in aanmerking komen. Dus weer: *Laat de man zelf eerst een oplossing zoeken en bespreek deze later.* Wees ook niet te star in

het fixeren van de zogenaamde goede oplossing; vrijwel altijd zijn er verschillende goede oplossingen. Besteedt ook veel aandacht aan de opstelling van het ATwapen voor korte afstand (daar waar de tankkanonnen geen vuur kunnen uitbrengen; bedekt terrein) en laat ook hierbij weer eerst de man zelf goede opstellingen kiezen. Vanzelfsprekend komt bij de verdedigende opstelling ook het gebruik van natuurlijke terreindekkingen, ingraven en maskering weer ter sprake.

ad. 5. De tirailleur moet geleerd worden, dat *in bedekt terrein* bij verdragingsacties de tanks eerst teruggenomen worden, waarbij de tirailleurs dit trachten te maskeren door het afgeven van vuur (dit laatste niet te overdrijven, aangezien dat juist de aandacht op de manoeuvre zou doen vallen). Hierna trekken de tirailleurs opvolgend in groepjes terug. In open terrein leert men de tirailleur, hoe hij het eerst teruggenomen wordt onder dekking van het vuur van de tanks (in open terrein is de tirailleur kwetsbaarder, de tank minder kwetsbaar voor ATvuur van korte afstandwapens). In beide gevallen moet de tirailleur ervan doordrongen worden, dat getracht moet worden de manoeuvre zo gedekt mogelijk uit te voeren, niet alleen uit persoonlijke veiligheids-overwegingen, maar vooral om de vijand te misleiden.

Militaire notities rond de wereld

Denemarken.

De diensttijd is verlengd van 12 tot 18 maanden, teneinde daardoor permanent een parate divisie onder de wapenen te kunnen hebben om daarmee de eerste schok van een plotselinge aanval te kunnen opvangen.

Verenigde Staten.

Proeven worden genomen bij de artillerieschool te Fort Sill in Oklahoma, met een nieuw type „flare”, om de aanvalsterreinen te belichten en om de waarneming ten behoeve van het artillerievuur mogelijk te maken.

In 1951 zijn 23.000 ton materieel en 68.000 man per vliegtuig over de Pacific van Amerika naar Korea vervoerd.

Het Amerikaanse leger beschikt nu over tweemotorige YL 23 vliegtuigen, die de „vliegende commando auto” worden genoemd. Het toestel kan 6 personen vervoeren en is voorzien van een standaard bureau uitrusting. De kruissnelheid is 285 km per uur. De actieradius is 1750 km.

Australië.

Het Australische „Air Training Corps” waar de piloten voor de R.A.A.F. — de Australische luchtmacht — worden opgeleid, is uitgebreid met 1800 man. Ge-

durende de tweede wereldoorlog leidde het A.T.C. 30.000 man op.

De R.A.A.F. wordt uitgebreid met 4000 man. R.A.A.F.-squadrons zullen worden gestationneerd in Malakka en Korea.

Engeland.

Het Britse leger beschikt nu over 10 Divisies, een vermeerdering van 30% ten opzichte van Mei 1951. Achter deze 10 Divisies staan 10 Territoriale Divisies alsmede een aantal territoriale brigades met een totale sterkte ter waarde van 2 Divisies

De Britse genie heeft een nieuw radar-apparaat ontwikkeld, dat door één enkele man kan worden bediend en dat speciaal kan worden gebruikt voor landingen op kleine vliegvelden. Het apparaat kan vliegtuigen oppikken op een afstand tot 24 km en op een hoogte van 5 km.

Sovjet-Unie.

De Sovjet-Unie maakte bekend, dat in 1951 voor 35 miljoen ton staal werd geproduceerd. (De Verenigde Staten produceerden 105 miljoen ton).

De satellietlanden beschikken in totaal over meer dan 2000 vliegtuigen, waarvan ongeveer 100 Mig 15 toestellen.

De Contra-Inlichtingendienst en de Troepenofficier

door P. J. KOENE, *Eerste-Luitenant der Garde Grenadiers*

Zeker veertig jaar geleden zei een Oostenrijks Inlichtingenofficier tot een jong collega — juist uit Rusland teruggekeerd met prachtige gegevens over militaire transportmiddelen — „Laten we ons nu niets verbeelden, mijn waarde, als de anderen niet zo stom waren, zouden wij met ons vernuft niet veel verder gekomen zijn en dat geldt ook omgekeerd!”

Zo was het veertig jaar geleden en zo is het meer dan ooit in onze tijd. Inlichtingendiensten van vele landen, gebruik makende van soms zeer vernuftige of zeer omvangrijke middelen om aan de zo zeer begeerde — en uiterst noodzakelijke — gegevens te komen, zullen vaak slechts succes hebben doordat de tegenpartij bepaalde beschermingsmaatregelen over het hoofd zag of doordat leden van die tegenpartij zich niet hielden aan gegeven veiligheidsorders.

Nu denken velen — wellicht ook onder U — dat die inlichtingendiensten slechts er op uit zijn om „geheime documenten” buit te maken of door middel van „spionnen” hoge functionarissen uit te horen, doch U moest — na de vele publicaties in de pers — beter weten. Ten aanzien van deze „geheimen” bestaat vaak een verkeerd begrip. Slechts zelden zal een tegenstander in staat zijn, een werkelijk geheim gegeven in zijn geheel te ontfutselen, doch: vele kleintjes maken een grote! Vele achteloos prijsgegeven kleine inlichtingen vormen na zorgvuldige evaluatie en combinatie vaak een totaal, dat het anderzijds zo zorgvuldig bewaarde „geheim” verrassend benadert.

Een goed voorbeeld hiervan is kortgeleden bekend geworden uit de in de couranten gepubliceerde verhalen over geheime luchtvaartgegevens, welke door twee Nederlandse jongens aan de hand van vele kleine inlichtingen — die zij zorgvuldig combineerden — bekend waren geworden. Terwijl de werkelijk geheime stukken veilig in een of andere kluis waren geborgen, gaf men door middel van kleine „onbelangrijke” inlichtingen diezelfde geheimen cadeau aan ieder, die zich de moeite van het verzamelen en verwerken wilde getroosten.

En wat denkt U van dit geval? Een Duitse emigrant werd in de jaren vóór Wereld Oorlog II door één van de latere geallieerden aangenomen met geen andere taak dan het doorwerken van alle Duitse kranten uit het Rijngebied. Deze man verzamelde alle kleine berichtjes, ja zelfs advertenties, waarin iets vermeld stond over aannemen van betonwerken, oproep betonijzervlechters, bouwvakarbeiders, huur betonmolens en dergelijke. Hij combineerde al deze kleine „nietszeggende” berichtjes; ze werden op een grote kaart geplot en uiteindelijk wist men precies, waar de Siegfriedlinie ontstond; gegevens uit andere bronnen bevestigden een en ander.

Het staat vast dat de tegenpartij zeker driekwart van zijn gegevens op deze wijze, dus door combineren en deduceren, van die „onbelang-

rijke" inlichtingen in handen krijgt en daar helpt U hem bij!

Voor hen die denken dat dit overdreven is, onderstaand een aantal vragen waarmede men voor zichzelf een onderzoek kan instellen: Voor iedere vraag waarop U uit volle overtuiging het antwoord NEEN kunt geven mag U 10 punten noteren.

1. Heeft U ooit een ongecontroleerd verhaal of gerucht, betreffende militaire zaken, herhaald of aan anderen doorgegeven?
2. Heeft U ooit met collega's in trein, café of restaurant over militaire zaken gesproken in de aanwezigheid van onbekenden?
3. Heeft U ooit aangenomen dat Uw chauffeur niet verstond wat U achter in de wagen met anderen besprak?
4. Heeft U ooit toegestaan, dat een inbreuk op de veiligheidsmaatregelen of -bepalingen niet gerapporteerd werd?
5. Heeft U ooit geclassificeerde stukken onbeheerd laten liggen of mee naar huis genomen?
6. Heeft U ooit geclassificeerde militaire gegevens over de telefoon besproken?
7. Heeft U wel eens gedacht: „Die kerel is zo stom, hij maakt vast allerlei inbreuken op de veiligheid, doch mij zal zo iets niet overkomen”?
8. Heeft U wel eens toegestaan dat fouten op veiligheidsgebied werden genegeerd, omdat de fouten-maker een hogere rang had dan U zelf?
9. Heeft U wel eens met vrouw of verloofde over geclassificeerde militaire gegevens gesproken?
10. Sprak U wel eens met anderen over militaire gegevens, waarna U vroeg een en ander als strikt confidentieel te beschouwen en niet verder te vertellen?

Hoeveel punten had U? Wat denkt U dat de gemiddelde militair voor een cijfer zal halen bij deze kleine test?

Een van de eerste en meest belangrijke taken, die ieder van ons heeft, is: *medewerken aan de beveiliging door goed voorbeeld geven, voortdurend controleren, stimuleren en ondergeschikten doen begrijpen.*

Alvorens over te gaan tot enkele wenken aan troepenofficieren m.b.t. het aankweken van veiligheidszin bij hun ondergeschikten nog een paar principes.

1. Reeds aan het begin van dit artikel werd gewezen op het verzamelen en combineren van kleine inlichtingen; welnu ook die zullen wij dus moeten beveiligen. Ook schijnbaar nietige zaken zijn vaak zeer belangrijk. Zeg nooit: „*Dat weet de vijand toch al lang*”. Misschien heeft U gelijk, doch de tegenpartij wenst „up to date” te blijven en zal iedere bevestiging van een reeds verkregen feit op hoge prijs stellen. Bovendien moeten wij het hem zo moeilijk mogelijk maken en zo min mogelijk gebruik laten maken van deze gemakkelijke methode van inlichtingen verzamelen.

2. Beveiliging is niet de taak van enkelen. *Iedereen van hoog tot laag is er voor verantwoordelijk* om datgene, wat hij in militair verband weet, beheert of waaraan hij medewerkt, te beveiligen! *In de eerste plaats is de commandant verantwoordelijk* voor de veiligheid in zijn onderdeel. De S 2, of zo deze niet aanwezig is, de Veiligheidsofficier (OVO), is terzake de (specialistische) assistent van en handelt namens de comman-

dant, doch *ieder militair* is belast met de stipte uitvoering van maatregelen, die de commandant heeft bevolen en is *verplicht* iedere vermeende vijandelijke activiteit ter kennis van zijn commandant te brengen.

3. Al wat men doet moet men goed doen, zo ook de beveiliging; het geven van orders is niet voldoende, zij moeten uitvoerbaar zijn, vooral *controle op de uitvoering* daarvan is zeer belangrijk. Een tijdelijke opleving van de veiligheidszin bij de troep is onvoldoende; men moet *constant* paraat zijn, men moet niet gemakzuchtig of slordig worden, de vijand is het zeker niet!

4. Is er een S 2 of een OVO bij Uw onderdeel? Zo ja, dan bent U *niet* ontslagen van enige activiteit m.b.t. de beveiliging, U kunt minstens behulpzaam zijn, want het „OVO-schap” is in de regel een neventaak, doch als men het goed wil doen een omvangrijke! Al heeft U óók eigenlijk méér dan één functie, al heeft U het zo druk, U kunt de veiligheidszin bij de troep toch *stimuleren* door kleine eenvoudige maatregelen, die zich zeer goed laten invoegen in Uw gewone oefeningen of theorie.

Wat kan nu de troepenofficier doen m.b.t. de *contra-inlichtingendienst*. Korthedshalve is geen onderscheid gemaakt tussen de veiligheidstaken van de OVO (of S2) en de andere officieren van het onderdeel, immers *ieder* werkt mee en *veiligheid* is taak van *ieder*!

1) Heeft U reeds de toestand bij Uw onderdeel opgenomen? Hoe is het eigenlijk met de veiligheidszin bij de troep gesteld, hoe is het met de afsluiting van bureaux, hoe is het met de opberging van papieren en materieel, hoe is het met de bewaking, wordt er veel gekletst? Begin dit te controleren voor wat Uw afdeling betreft en maak een notitie van datgene wat verbetering behoeft.

2) Is er voldoende besef bij de troep t.a.v. de *noodzaak* van een goede beveiliging (*speciaal de gevolgen van tekortkomingen*), zo niet, spreek er eens met hen over, niet slechts in het uurtje theorie, doch 's avonds op de kamer, in een rustpauze bij de mars, tijdens het opeten van het lunchpakket op de schietbaan, bij iedere daarvoor gunstige gelegenheid.

3) Eenmaal vertellen is niet voldoende, men moet voortdurend blijven hameren op dit thema en steeds weer nieuwe vormen vinden. Neem als voorbeeld publicaties in de pers (er zijn er helaas genoeg de laatste tijd). Hang zo'n publicatie eens omlind met rood potlood op het publicatiebord of nog beter, maak een pakkende „reclameplaat” met een veiligheidsspreuk er op. Laat deze plaat nooit te lang hangen, doch breng steeds wat nieuws; laat door middel van een wedstrijd de troep zelf platen ontwerpen!

4) Controleer eens bij Uw mensen of ze weten, welke gegevens ze bij gevangenneming mogen verstrekken? Bespreek eens de *oorlogsregelen* met hen en pas ze toe bij oefeningen. Neem een paar gewiekste knapen en laat ze voor vijand spelen bij Uw oefening, laat ze ondervragen en afvoeren als krijgsgevangenen en kijk eens of dit op de juiste wijze wordt uitgevoerd.

5) Ga eens na wat iedere soldaat in zijn zakken meesleept op oefeningen, manoeuvres, patrouilles, etc. Wijs hen op het gemak voor de vijand, wanneer deze bij gevangenneming al dit materiaal kan doorzoeken.

6) Als U Officier van Piket bent, controleer dan eens of men de veiligheidsorders kent, of de instructies voor de wacht in orde zijn, of men zijn consignes weet, of alle bureaux gesloten zijn, of er geen stukken rondslingeren enz. Men behoeft geen „security-complex” te cultiveren, doch contrôle is zeer belangrijk.

7) Hebt U een lesperiode over, laat dan Uw soldaten eens een kort opstel maken over beveiliging of een onderdeel daarvan.

8) Praat eens met de soldaat (en vergeet het kader bij al deze punten niet) over censuur. Geef ze eens een gefingeerde brief in handen, waarin „te veel over militaire zaken wordt gekletst” en laat hen daaruit — als waren ze de vijand — conclusies trekken.

9) Demonstreer hen eens dat het niet perfect is bij het onderdeel — roep hun hulp in om dit te verbeteren, geef zelf steeds het goede voorbeeld daarbij.

10) Pakt U zelf eens een paar welbekende militaire voorschriften, zoals Garnizoensdienst, Inwendigedienst en zoek daar eens in naar bepalingen met betrekking tot de veiligheid — ze staan er in — bespreek ook die eens met Uw troep.

11) Toon Uw ondergeschikten aan, dat gegevens waarover zij beschikken, óók voor de vijandelijke inlichtingendiensten van belang zijn en laat hen voelen, hoe belangrijk ook deze „kleine stukjes van de legkaart” zijn.

12) Wijs hen tenslotte op vijandelijke inlichtingenactiviteit *zowel* in vredes- als oorlogstijd, toon aan dat voorkomen beter is dan genezen, maak duidelijk dat *preventieve maatregelen* te nemen door de gehele troep, uiterst belangrijk zijn en zeer moeilijke repressieve maatregelen door een handjevol specialisten aanmerkelijk kunnen verlichten.

Wees dus constant actief op dit terrein — Voeg steeds veiligheidsproblemen in Uw oefeningen in — Geef een goed voorbeeld — Help Uw OVO — Controleer de uitvoering van gegeven orders — Geef zo nodig eens een flinke straf bij overtreding van veiligheidsmaatregelen!

A great part of the information obtained in war is contradictory, a still greater part is false and by far the greatest part is of a doubtful character.

Veldmaarschalk Wavell

We must have a tactical airforce, for every soldier knows that the fighterbomber combination with the infantry, artillery and tanks, is the only practical battlefield force in modern war.

General Omar Bradley

Uit de Buitenlandse Vakpers

Marsproblemen van gemotoriseerde eenheden.

Snelheid is een van de allerbelangrijkste factoren in de strijd. Door alle eeuwen heen hebben de strategen gepoogd de snelheid van hun troepen op te voeren, maar eerst de motor stelde hen daartoe op vrijwel ideale wijze in staat. Evenwel het hanteren van gemotoriseerde eenheden is lang niet gemakkelijk. Daar is zeer grote ervaring en deskundigheid — zowel strategisch, tactisch, als technisch — voor nodig. Onjuiste behandeling van gemotoriseerde eenheden leidt tot chaotische toestanden, die levensgevaarlijk zijn. Naast grondige berekeningen van de generale staven moeten de uitvoerende troepen een zeer goede marsdiscipline kennen en handhaven. Slechts dan komt de flexibiliteit, die tot zulke verrassende resultaten kan voeren, tot haar recht. Bij grote eenheden, moet men rekening houden met een gemiddelde snelheid van 20 tot 25 km per uur bij dag en 10 tot 15 km per uur bij nacht. Van bijzondere betekenis is het luchtgevaar. Nu is de toestand heden ten dage zo, dat West Europa voorlopig althans, in een eventueel conflict rekening moet houden met een luchtoverwicht van de tegenpartij. En het vliegtuig is „vijand no 1” van gemotoriseerde eenheden. Dat heeft geleid tot de opvatting, dat men overdag niets kan doen als de vijand het luchtoverwicht heeft. Zei niet de Duitse Maarschalk Von Kluge (opbevelhebber West Europa van half Juli tot begin September 1944, dus net tijdens de debacle der Duitsers in Normandië en de fantastische geallieerde opmars door Frankrijk en België. B. K.) dat het vijandelijke luchtoverwicht ontzettend was en alle Duitse bewegingen verstikte? Maar toch was dat niet waar. Hoe was anders in Augustus/September 1944 de terugtocht van grote delen van het 15e Duitse Leger mogelijk, tot zelfs via Zeeuws-Vlaanderen, zelfs over de Schelde? Een der Divisiën van dat leger legde zelfs meerdere dagen 90 km per dag af. Hoe zouden de grote troepenverplaatsingen op Korea bij Noord-Koreanen en Chinezen mogelijk zijn? Generaal Guderian is dan ook een andere mening toegedaan. Hij zegt: Zonder twijfel bemoeilijkt het vijandelijke luchtoverwicht het gebruik van gemotoriseerde colonnes aanzienlijk. Wij hebben hieronder zeer zeker geleden. Dat ging zelfs zover, dat vele generaals zich dus-

danig beïnvloeden lieten, dat zij niet meer in de bewegingsoorlog geloofden maar nog alleen de starre verdediging voor mogelijk hielden. Maar in feite kon zelfs een totale beheersing van het luchtruim door de vijand, beslist niet alle verkeer lamleggen en zeer zeker niet voortdurend en onder alle omstandigheden. Gemotoriseerde eenheden kunnen ook bij vijandelijk luchtoverwicht optreden. Het is moeilijk en het brengt risico's met zich mee. Maar dat risico moet men durven nemen, anders kan men de gemotoriseerde eenheden wel naar huis sturen. Het probleem is hoe de moeilijkheden, die aan een mars van gemotoriseerde eenheden bij vijandelijke luchtoverwicht voorkomen, overwonnen kunnen worden.

Kapitein Wildboez: Marschprobleme motorisierter Verbände.

ALLG. SCHW. MILITÄR ZEITSCHR.,

April 1952.

B. K.

De keuze van uur „U”.

Strategen en tactici pogen altijd de vijand te verrassen. Dit kunnen zij doen door de keuze van het aanvalsfront, de aanvalsrichting of richtingen, leggen van zwaartepunten, misleidende aanvallen en op tal van wijzen meer. Hoe meer variatie op dit gebied hoe beter. Merkwaardig is, dat ten aanzien van de keuze van het tijdstip waarop de aanval begint, er maar heel weinig variatie is. In de eerste wereldoorlog was het vrijwel een axioma om bij het aanbreken van de dag aan te vallen. Ook in de tweede wereldoorlog hield men nog lang aan dat axioma vast. In Korea passen de Amerikanen een zeer grote wisseling toe. De Chinezen daarentegen hebben de merkwaardige gewoonte om zeer vaak tussen 8 en 9 uur 's morgens aan te vallen.

Infanterie, die over krachtige lucht- en artilleriesteun beschikt kan bij daglicht aanvallen, teneinde deze ondersteunende wapens ten volle tot hun recht te laten komen. Zijn deze middelen echter niet in voldoende mate aanwezig, dan moet men van de duisternis of slecht weer gebruik maken om zich op de vijand te kunnen werpen. Maar ook een sterke aanvaller kan gedwongen zijn om van de duisternis gebruik te maken, bijvoorbeeld tegen een verdediger die zich bijzonder krachtig ter verdediging heeft ingericht, teneinde op deze wijze al te grote verliezen te voorkomen. Verwacht men, dat een

tegenpartij zich terugtrekt, dan moet men 's avonds aanvallen. Doet men het tegen de morgen, dan treft men slechts zijn achterhoeden.

Schrijver gaat vervolgens de voor- en nadelen na van a. een aanval tegen het aanbreken van de dag, b. bij dag en c. bij nacht.

Ad a. Een aanval tegen het aanbreken van de dag.

Voordelen:

1. Men heeft de maximum tijd om zonder waarneming van de vijand de aanvalsvoorbereidingen te treffen.
2. Men heeft de gehele dag om bij succes de aanval te kunnen uitbuiten.
3. Het vijandelijke vuur heeft in de morgenschemering niet zulk een grote trefzekerheid als overdag.
4. Men kan onder dekking van de schemering de vijandelijke opstellingen nader naderbij komen, dan overdag.

Nadelen:

1. De vijand is tegen het aanbreken van de dag bijzonder waakzaam.
2. Doordat de aanval zich bij daglicht afspeelt, zal deze tijdens de nacht artilleristisch moeten zijn voorbereid. Daardoor gaat niet alleen de verrassing goeddeels verloren, maar is ook waargenomen vuur niet mogelijk.
3. Doordat de aanval zich bij daglicht ontwikkelt, komen de aanvalstroepen onder waargenomen vijandelijke vuur te liggen.

Ad b. Aanval bij dag.

Voordelen:

1. Steun van waargenomen artillerievuur (dus grotere uitwerking).
2. Steun van luchtmachtstroepen reeds voordat de aanval begint.
3. De vijand leeft in het onzekere omtrent het juiste aanvalstijdstip.

Nadelen:

1. De aanval wordt onmiddellijk waargenomen.
 2. De verdediger kan waargenomen vuur afgeven.
 3. Minder tijd voor uitbuiten van de aanval.
 4. Kans op ontdekking tijdens de gereedstelling (tegenvoorbereidingsvuren).
- Wie echter over een sterke luchtmacht en artillerie beschikt kan deze nadelen op de koop toenemen.

Ad c. Aanval bij nacht.

Voordelen:

1. Maximale verrassing.

2. Bij slagen, minder verliezen.
3. Grote morele uitwerking.

Nadelen:

1. Zeer moeilijke verbinding.
2. Geen steun van vliegtuigen en tanks.
3. Slechts beperkte aanvalsdoelen.
4. Alleen in open terrein.

Moderne verlichtingsmiddelen (artificial moonlight), radar en infra rood zullen de nachtgevechten sterk beïnvloeden. Zowel aanvaller als verdediger kan deze middelen gebruiken.

Kolonel Max Waibel: Wahl der Angriffszeit.

ALLG. SCHW. MILITÄR ZEITSCHR., April 1952. B. K.

De eerste divisie van het Britse Gemeenebest in Korea.

Op 28 Juli 1951 werd uit de detachementen van Engeland, Canada, Australië, Nieuw Zeeland en India op Korea de eerste Britse Divisie van het Britse gemeenebest opgericht. Commandant werd de Engelse generaal-majoor Cassels. De divisie werd ingedeeld bij het 1e Amerikaanse legerkorps onder bevel van de luitenant-generaal O'Daniel en kwam in stelling in de z.g. „Kansas-linie”, ongeveer 60 km Noord van Seoel. De frontbreedte welke de Divisie toegewezen kreeg was ruim 10 km. Op de linkerflank stond de 13e Zuid-Koreaanse Divisie, terwijl op de oostflank de 1e Amerikaanse Cavalerie Divisie stond. Tegenover de Divisie lag de 192e Chinese Divisie van het 64e Chinese Leger. De opdracht van de Commonwealth Divisie was, het ingenomen front hardnekkig te verdedigen, de opstellingen waar nodig te verbeteren en door voortdurende patrouillegang, de vijand steeds in onrust te houden. (Een zeer juiste opdracht voor een onderdeel in de verdediging. Door zo intens mogelijke patrouilleactie maakt men het de vijand niet alleen moeilijk maar blijft de eigen offensieve geest — ondanks het defensief dat men moet voeren — toch levendig. En dat is van het grootste belang. Alleen de aanval brengt de overwinning. B. K.). Schrijver geeft zeer interessante beschrijvingen van deze patrouille-acties, die zich zelfs uitstrekken tot raids met een sterkte van een bataljon. De operaties ter verbetering van de opstelling van de Divisie — waartoe zelfs aanvallen van het gehele 1e Amerikaanse Legerkorps werden uitgevoerd — werden eveneens duidelijk omschreven. Ook moest de Divisie zich meermalen hardnekkig verdedigen tegen zware Chinese

aanvallen, die steeds met overweldigende massa's werden uitgevoerd. In het bijzonder waren de vijandelijke aanvallen in de periode van 3—17 November 1951 van buitengewone hevigheid. De aanvallen werden echter alle afgeslagen, onder ontzettende verliezen voor de aanvallers. Hoe hevig echter gevochten werd blijkt wel uit de naam die de Engelsen aan dit frontgedeelte gaven n.l. de „Cauldron”, (dezelfde naam die zij in Juni 1942 aan het front in Afrika rondom Knightsbridge, Z.W. van Tobroek, gaven. B. K.).

Schrijver komt ten slotte tot de volgende lessen:

1. Om de massa-aanvallen der Chinese horden te stoppen zijn meer automatische vuurwapenen nodig, boven de organiek ingedeelde. Elke groep infanterie moet daartoe over twee „Brens” beschikken. Deze extra wapens moeten alleen in de verdediging worden gebruikt. In de aanval en bij de opmars kunnen zij in het A of B echelon van het bataljon worden opgeborgen.

2. Naast extra „Brens” moet elke soldaat in de verdediging over grote hoeveelheden handgranaten beschikken, die tegen de in massa aanvallende vijand van zeer grote waarde bleken te zijn. Bij de opleiding moet aan dit strijdmiddel veel aandacht worden besteed.

3. De Chinezen bezitten grote handigheid om door prikkeldraadhindernissen heen te komen of deze op te ruimen. Zeer diepe prikkeldraadversperringen zijn daartoe nodig, voorzien van de nodige waarschuwingsapparaten.

4. De Chinees is een uitstekend nachtvechter. Bij de opleiding moet aan het nachtgevecht zeer veel aandacht worden geschonken.

5. Aanvallen van tanks hadden vrijwel steeds een geweldig resultaat. Het terrein leende zich echter slecht voor de inzet van grotere eenheden tanks.

6. Vuurconcentraties der artillerie hebben steeds weer hun enorme betekenis bewezen. Schrijver is van mening, dat de artillerie meer dan enig ander wapen, er toe heeft bijgedragen om de massa-aanvallen der Chinezen af te slaan.

7. Mortieren van 11 cm bleken vrij waardeloos. Hun dracht was te kort en hun trefzekerheid te gering.

8. Luchtaanvallen op de vijand hebben een zeer grote morele invloed ten goede op de eigen troepen. De verliezen die de vijand lijdt door deze luchtaanvallen zijn niet zo groot als men zich meestal voorstelt. Dat is wel het geval als de vijand zich nog in colonne be-

vindt en van Napalm gebruik kan worden gemaakt. In de aanval vreesde de vijand meer het artillerievuur dan de luchtaanvallen.

9. De „universal carrier” bleek een volkomen mislukking te zijn. Het merendeel dezer carriers werd dan ook vervangen door jeeps. De Oxford-carrier deed het veel beter en werd dan ook zeer druk gebruikt.

10. Zoeklichten tegen gronddoelen bleken bij de nachtoperaties van zeer grote betekenis te zijn. Hun effect was bijzonder groot wanneer er sneeuw was gevallen.

11. Er werd een veel groter gebruik van draadverbindingen gemaakt dan van radio. De telefoon werkte bijzonder goed. Door het heuvelachtige en bedekte terrein was de telefoon veel beter dan de radio. (De conclusies van schrijver tonen voor de zoveelste maal aan, dat de oorlog staat en valt met het begrip „uitwerking en nog eens uitwerking”. Alles moet worden ingesteld op de grootst mogelijke uitwerking in de kortste tijd. Maarschalk Wavell drukte dit zo juist uit met de woorden „Hit Hard”. B. K.).

Majoor R. Thomas: First Commonwealth Division in Korea.

THE ARMY QUARTERLY, April 1952.

B. K.

De oorzaken van de Duitse nederlaag in twee wereldoorlogen.

Zonder enige twijfel heeft de Duitse soldaat in eerste en tweede wereldoorlog zeer dapper gevochten. Hij was tot het einde toe een zeer geduchte tegenstander. Aan de Duitse soldaat lag het niet, dat Duitsland de eerste en tweede wereldoorlog verloor. De oorzaken moeten dan ook elders worden gezocht, namelijk bij de politieke en strategische leiders, die fout of fout stapelden, waarvan de Duitse soldaat het slachtoffer werd.

Keizer Wilhelm II draagt de grote verantwoordelijkheid, dat hij zijn land onder zeer slechte politieke en strategische omstandigheden in een oorlog voerde. Van het begin af aan moest Duitsland een tweefrontenstrijd voeren. De Keizer was een ijdel mens, die niet in de schaduw van het politieke genie van Bismarck kon staan en die ten enen male de gaven niet had om de krachten van zijn land op de juiste wijze te coördineren en te leiden. Dat hij dat toch poogde, wreekte zich verschrikkelijk. Daarnaast leed het Duitse volk — mede als gevolg van de „sabelkletterpolitiek”

van zijn Keizer aan een geweldige zelfoverschatting. Duitsland beschouwde zich voor 1914 als het Rome uit de oudheid en vergeleek Engeland met Carthago. Hoe innerlijk zwak keizer Wilhelm was bleek wel uit het feit, dat hij — die de eerste wereldoorlog had kunnen voorkomen — voor de consequenties ervan terugdeinsde. Want toen hij het ultimatum aan Rusland tekende, zei hij tegen Von Bethmann Hollweg: „Gij vraagt mij het doodvonnis van Duitsland te tekenen”. Niettemin tekende hij.

Op strategisch gebied waren dodelijke fouten: 1e. Duitsland spande zich zeer aanzienlijk in om een even sterke bovenwatervloot als Engeland te krijgen en begon heel zwakjes met de duikbootoorlog. Als Duitsland zich vrijwel alleen op de duikbootoorlog had toegelegd, zouden de gevolgen voor Engeland wel eens vernietigend hebben kunnen zijn. Nu kreeg Engeland de tijd om de nodige tegenmaatregelen te treffen. 2e. Wanneer het niet was overgegaan tot de onbepaalde duikbootoorlog, zouden de Verenigde Staten wellicht veel later dan April 1917 in de strijd zijn gekomen. 3e. De legerleiding onder Von Moltke gaf geen leiding. 4e. Het plan-Schlieffen had te weinig middelen om het goed te kunnen uitvoeren. 5e. Veel te laat kwam de Duitse generale staf tot de conclusie, dat Engeland de hoofdvijand was, waardoor zij de Kanaalhavens niet direct wisten te bemachtigen. 6e. De aanval op Verdun, die een bloedige mislukking werd. 7e. Het niet uitbuiten van de zeer gunstige situatie voor Duitsland in 1917 toen Frankrijk — na de bloedige mislukkingen van het Nivelle-offensief — op de rand van de afrond stond, Italië wankelde en Rusland de strijd opgaf. 8e. De onderschatting van Amerika. 9e. Slechte samenwerking met de bondgenoten.

In de tweede wereldoorlog zien wij wederom dergelijke fouten en wel: 1e. Een totale overschatting van zichzelf. 2e. Het niet coördineren van de acties met Italië en Japan. 3e. Het mensonterend optreden der Nazi's. 4e. het niet kunnen voorkomen, dat er een tweefronten oorlog ontstond. 5e. Het niet onderkennen, dat alvorens een aanval op Rusland te doen, eerst Engeland op de knieën moest. 6e. Het zeer onpsychologisch optreden in Rusland, waardoor de massa's, die de Duitsers als bevrijders begroetten, weer in de armen van Stalin werden gedreven.

In zijn politiek testament dat Hitler naliet zei hij onder meer, dat het nooit in zijn bedoeling had gelegen om een

oorlog te beginnen tegen Engeland of Amerika. (Het is wel een treurige politiek, die juist datgene tot stand brengt wat men niet wil. Maar dat is het kenmerk van de dictatuur, omdat een mens nu eenmaal niet onfeilbaar is. B. K.).

Generaal-Majoor B. T. Wilson: A study of German defeat in two worldwars. THE ARMY QUARTERLY, April 1952.

B. K.

De opbouw van de Amerikaanse defensie.

In een redactionele beschouwing wordt een duidelijk overzicht gegeven van de opbouw van de Amerikaanse defensie sinds Juni 1950 (begin van het conflict in Korea).

Leger

Juni 1950	590.000 man (10 Divisies)
4 Februari 1952	1.570.000 man (14 Divisies)

doel voor 1953 21 Divisies op volle sterkte.

Vloot

Juni 1950	380.000 man (238 schepen)
4 Februari 1952	790.000 man (400 schepen)

doel voor 1953 408 schepen en 16 vliegdekgroepen.

Mariniers

Juni 1950	74.000 man
4 Februari 1952	219.000 man (2 $\frac{1}{3}$ Divisie en 2 $\frac{1}{3}$ wing)

doel voor 1953 3 volledige Divisies en 3 wings.

Luchtstrijdkrachten

Juni 1950	411.000 man (48 wings)
4 Februari 1952	900.000 man (90 wings)
doel voor 1953	143 wings.

Redactioneel in COMBAT FORCES,

April 1952.

B. K.

Toekomstige pantseroorlog.

De begin-opmars van de Rode troepen in Korea was in de eerste plaats het werk van vier pantserbataljons van in het geheel 200 tanks van het merk T 34. Deze van 1941 stammende tanks traden zo doortastend op, dat men in het begin dacht dat men door JS IIP's was aangevallen. Ze liepen het Zuid-Koreaanse leger onder de voet en konden op het laatste nippertje door de Amerikanen worden gestopt.

Een herhaling van dit drama zal ook voor West-Europa mogelijk blijven zolang er nog militaire autoriteiten zijn, die de waarde van het pantserwapen blijven onderschatten. Typerend is, dat vlak voor de invasie in Korea nog stemmen opgingen, die verklaarden, dat de

pantseroorlog aan het verouderen was. Een mening onder meer verkondigd door luchtmachtautoriteiten, die beweerden, dat een grondoffensief door een luchtmacht zou kunnen worden gestopt. Korea was het sprekend voorbeeld van het tegendeel. Trouwens, als de Noord-Koreanen de oude tactiek van Guderian hadden gevolgd zouden ook de toesnellende Amerikanen te laat zijn gekomen om nog een vierkante meter van het territorium te redden. De Noord-Koreanen traden niet op een strategische wijze op, doch slechts op een tactische waarbij het pantserwapen angstvallig ter hoogte van de begeleidende infanterie bleef en er niet aan dacht snel door te stoten.

Het ware verkeer te veronderstellen, dat een inval in West-Europa op een dergelijke wijze zou plaats grijpen. Het Sowjet-leger namelijk bezit naast een groot aantal pantserdivisiën tevens vele gemechaniseerde divisiën, welke het tempo van de eerste gemakkelijk kunnen bijhouden en welke combinatie in staat is operatiën uit te voeren, welke zich volkomen van de hoofdmacht van de Sowjet-strijdkrachten kunnen distancieëren. Dat een dergelijke macht werd opgebouwd met een strategisch doel en niet binnen nauwe tactische grenzen zal worden ingezet kan niet worden betwijfeld.

Aangezien de troepen der Westelijke mogendheden zullen moeten optreden tegen een numeriek vele malen sterkere vijand is het zaak, dat zij strategisch en tactisch zo beweeglijk mogelijk optreden, teneinde de vijandelijke legers weg te manoeuvreren. Kleine pantseronderdelen moeten zo beweeglijk mogelijk zijn om in de gevechtszone snel van de ene vuurdekking naar de andere te kunnen rijden, pantserdivisiën echter moeten tevens voldoende mobiliteit bezitten en snel van de ene frontsector naar de andere kunnen gaan om in staat te zijn snelle en diep doorgezette tegenaanvalen te kunnen uitvoeren, teneinde de vijand te blokkeren of te vernietigen. Dit alles vereist een gewijzigde organisatie. Elk voertuig van een pantserdivisie moet in de toekomst de terreinvaardigheid van de tank zelf bezitten en tenminste een pantsering hebben, die het tegen vuur van infanteriewapens en granaatsplinters beschermt. Voorts is de administratieve staart van de pantserdivisie thans te veel een blok aan het been. Zij kan een snelle operatie van de divisie niet volgen en men zal haar moeten mechaniseren en de lengte ervan moeten inkrimpen. De huidige organisa-

tie van de pantserdivisie als geheel is te log om snel tanks van verschillende divisiën op een bepaald deel van het front te concentreren, om op dat deel met een vuist te kunnen toeslaan. Men moet de tros dus inkrimpen en zodoende het verhoudingsgetal tussen vechtoertuigen en administratieve voertuigen gunstiger maken. Het idee dat voorzat toen men pantserdivisiën creëerde was een eenheid te formeren, die „opgezetten” de strijd in ging. Toevoeging van infanterie en andere hulpwapens was nodig, doch dit mag niet in een zodanige mate geschieden, dat het hoofdwapen van deze divisie, het pantser, wordt overvleugeld.

Niet slechts de samenstelling van de pantserdivisie moet aan een nader onderzoek worden onderworpen, het wordt ook tijd dat een andere tendens wordt gelegd in het ontwerp van de tank zelf. Men heeft zo langzamerhand de grens bereikt, waar men de beweeglijkheid kan opofferen aan het gewicht. In wezen hinderen de zeer zware typen van thans reeds op een onaangename wijze de snelheid van de strategische en tactische manoeuvres. De factor vuurkracht heeft zijn belang bewezen in de laatste oorlog. Beweeglijkheid is echter, volgens de Duitse Generaals ten minste even belangrijk, zo niet belangrijker, aangezien men hierdoor snel vuuropstellingen kan innemen en dichter bij de vijand kan komen om een werkzaam vuur af te geven. Genoemde Generaals vonden bescherming door pantser minder belangrijk dan stootkracht en vuurkracht. En zij waren het, die tegen de Russen gevechtservaring hadden. Men moet daarom eens afzien van het veranderen van een tank in een olifant. In de toekomst zullen toch al nieuwe apparaten moeten worden aangebracht (rijden bij duisternis, radar, middelen om radio-besmet terrein te passeren, enz.) en deze zullen de tank nog zwaarder maken. Ook gaat de tendens nog uit tegen het aanbrengen van zwaardere vuurmonden om die van de vijand te kunnen weerstaan.

Een mogelijkheid om tot verbetering te komen is het monteren van het hoofdwapen buiten de pantsering, waarbij dan automatisch moet worden geladen, gericht en afgevuurd. Het pantserlichaam kan dan betrekkelijk klein zijn — een cabine voor het richtapparaat en een bediening van drie man. Veel kan voorts worden bereikt door het vervangen van het kanon door lichter raketgeschut. Ook kan men gewicht besparen door het in gebruik nemen van een ander middel tot voortbeweging, bijvoor-

beeld zoals dat in de duikboot werd gebruikt van Dr Walther, tegen het einde van de vorige oorlog.

Het zal niet gemakkelijk zijn de juiste verhouding te vinden tussen de kracht van de enkele tank en het te gebruiken aantal tanks. De geschiedenis heeft echter geleerd, dat het beter is een aantal factoren gunstig te combineren, dan de doeltreffendheid van een enkele factor ten top te drijven. Afgezien van de strategische en tactische zijde van het vraagstuk is er overigens nog een praktische. Het is weinig waarschijnlijk, dat de democratische regeringen genegen zullen zijn het aantal kostbare tanks van 50 tot 70 ton aan te maken, dat nodig zou zijn om de vijand te verslaan.

Captain Liddell Hart: Der Panzerkrieg und seine Zukunft.

WEHRWISSENSCHAFTLICHE RUND-SCHAU. 1952, Heft 5 (Mei). v. H.

De bewegelijkheid in de oorlog.

Wanneer Julius Caesar tijdens de slag bij Waterloo uit zijn graf was opgestaan, dan zou hij ten zeerste verwonderd zijn geweest over de artillerie en de geweren, maar hij zou toch maar heel weinig verandering hebben geconstateerd ten aanzien van de eigenlijke militaire bewegingen. Hij zou de operaties — na even gewend te zijn aan het lawaai der buskruitwapenen — volkomen hebben kunnen volgen.

Maar als hij tijdens de laatste oorlog terug op aarde was gekomen, dan zou hij — hoe geniaal hij ook had mogen zijn — geheel verbijsterd zijn geweest en het zou lang hebben geduurd alvorens hij zou begrijpen wat hij zag. Voor die inderdaad enorme veranderingen in de wijze van oorlogvoeren — die zich in minder dan een halve eeuw hebben voltrokken — zijn twee oorzaken. De eerste is de **industriële revolutie**, waar de stoom een totale en volkomen ommekeer in de oorlog ter zee teweeg heeft gebracht en de spoorweg waardoor de troepen verplaatsingen zo geweldig werden verraapt en daardoor de omvang der legers tot zulk een punt kon toenemen, dat de Napoleontische opvatting van „de natie onder de wapens” tot werkelijkheid kon worden. De tweede oorzaak was de **technische revolutie** die tegen het einde der vorige eeuw een aanvang nam. Die revolutie was de oorzaak van een aantal technische uitvindingen, waarvan het einde nog niet is te zien en waarvan de verbrandingsmotor en de radio de militaire bewegelijkheid in hoge mate ten goede kwamen. De vervoers-

techniek op de grond en bovendien de beheersing van het luchtruim, waardoor de oorlogvoering in de derde dimensie kwam, wijzigden het beeld van oorlogvoering volkomen. De radio schakelde de factoren ruimte en tijd praktisch gesproken uit. De oorlog is thans een buitengewoon ingewikkeld complex van handelingen geworden. De tijden dat één veldslag beslissend was, zoals Waterloo in 1815, zijn volkomen voorbij. In en kort na de 1e wereldoorlog scheen de „bewegelijkheid” uit de algemene oorlogvoering te zijn geschrapt.

Toch waren in dezelfde zo statische oorlog tevens de kiemen gelegd voor het weder invoeren der beweeglijkheidsgedachte, zonder dewelke geen oorlog gewonnen kan worden. Die kiemen waren de tank en het vliegtuig, met daarbij de ontwikkeling van de radio, die de ontwikkeling op grote schaal van die middelen eerst met recht mogelijk maakte. De nieuwe beweeglijkheidsvormen die hieruit ontstonden werden in de tweede wereldoorlog op de proef gesteld. Het waren wel zeer merkwaardige tegenstellingen die hier op elkaar botsten. Aan de kant van Frankrijk en Groot-Brittannië de grootste immobiliteit, die men zich denken kan, aan Duitse zijde een beweeglijkheid, die men sinds Napoleon niet meer had gezien. Polen werd in 18 dagen onder de voet gelopen, Frankrijk in 35. De Franse generale staf werd door deze wijze van oorlogvoeren verlamd. Met de Franse capitulatie ontstond de stabilisatie en het „niemandsland” uit de eerste wereldoorlog, het niemandsland dat nu gevormd werd door het Kanaal en waarbij de grote artilleriegevechten werden vervangen door de luchtbombardementen. Terwijl de Duitsers weldra van hun luchtbelegeringsoorlog afzagen en zich op de Balkan en daarna Rusland stortten, hielden de Engelsen en daarna ook de Amerikanen gedurende de gehele oorlog vast aan de massale bombardementen.

Een factor, die op dat ogenblik nog niet onder het oog werd gezien, maar die van veel belang werd, was de **guerilla-oorlog**. De zeer snelle bewegingsoorlog — als gevolg van de pantser- en vliegtuiginzet — had tot gevolg dat gehele landen en gebieden in zeer korte tijd overrompeld werden. Het probleem van de bezetting doemde op, waarbij de vijand binnen het eigen bezette gebied moest worden bestreden en waarbij aan Duitse zijde enorme psychologische fouten zijn gemaakt. Aangemoedigd van buitenaf door radio en via de lucht aangevoerde agenten, van middelen voorzien eveneens via

de lucht en gestimuleerd door de brute tegenmaatregelen, nam de verzetsstrijd steeds in omvang en intensiteit in alle bezette gebieden toe, waardoor de beweeglijkheid van de tegenstander — als gevolg van aanslagen op zijn verbindinglijnen — ernstig werd bemoeilijkt. De verzetsbeweging is van zeer grote invloed op het beloop van de oorlog geweest. Deze soort van oorlogvoering zet zich in feite nu voort in de „koude oorlog”. Weliswaar zonder bloedvergieten, maar even geniepig, even verraderlijk, even verborgen. Thans gebruikt Rusland zijn ideeën als wapens. De vijfde colonne zijn de bataljons, de tactiek de corruptie, zijn strategie om de buiten Rusland gelegen gebieden er toe te brengen zich zelf ten val te brengen. De successen daarmee zijn geweldig geweest, omdat er geen doeltreffend psychologisch verzet is geweest, een leemte, die te wijten is aan het feit, dat men nog steeds niet begrepen heeft, dat de wereld in een oorlog gewikkeld is, waarbij het offensief bestaat in de aanval van de geest tegen de geest. Ook hierin speelt de beweeglijkheid een enorme rol. Dit moet een ieder klaar en duidelijk voor ogen staan. Want als daartegen niet de juiste verdediging kon worden gevonden en de juiste tegenaanvalsmogelijkheden, dan is de vorming van Divisiën overbodig, daar deze dan al verloren zijn voor er een schot is gevallen.

Generaal Fuller: De beweeglijkheid in de oorlog, Ordnance Juni 1951, bewerkt in TIJDSCHRIFT VOOR MIL. DOCUMENTATIE, Mei 1952. B.K.

Bestudering van de krijgsgeschiedenis.

De vraag doet zich wel eens voor, wat voor nut het nu wel heeft om krijgsgeschiedenis te studeren. De geschiedenis herhaalt zich alleen in de grote lijn, nooit in details. De taak van een officier is echter driedelig. In de eerste plaats moet hij zijn eigen wapen tot en met kennen. Vervolgens moet hij weten hoe zijn wapen op de beste wijze in het grote team der verbonden wapens moet en kan optreden. Maar noch de technische en noch de tactische beheersing van zijn wapen is voldoende om hem tot een succesvol aanvoerder te maken. Daarvoor is een derde factor noodzakelijk, en wel die van het leiderschap. Het gaat er bij de bestudering van een slag uit de oudheid niet om hoe de uitwerking van de pijl en boog en de speer zich verhouden tot de mitrailleur, tank en vliegtuig van het heden, maar over de wijze hoe de toen tegenover elkaar staande troepen zich hebben gedragen, welke ma-

noeuvres zij hebben uitgevoerd, hoe hun aanvoorders waren. Want de enig constante factor in alle veldslagen — van de eerste tot de laatste — is de mens. In al die veldslagen werden die mensen met de dood bedreigd, werkten zij onder zeer moeilijke en drukkende omstandigheden, was de verantwoordelijkheid van hun aanvoorders steeds even groot en dezelfde. Daarom heeft de studie van de krijgsgeschiedenis zulk een enorm nut, ja is het gebiedende noodzaak. Het gaat er om te zien hoe de beginselen van de oorlogvoering onder zeer moeilijke omstandigheden werden toegepast en wat de oorzaken van succes of nederlaag waren, teneinde daar de algemene lering uit te trekken. Juist die algemene leringen zijn van de grootste betekenis en die krijgt men pas, door niet één, maar talloze voorvallen te bestuderen. Bij de studie der krijgsgeschiedenis komt zeer veel te pas. In de eerste plaats een zeer grote accuratesse, dan een grondige aardrijkskundige kennis, geologische kennis, het testen van de vaststaande gebeurtenissen aan de beginselen der oorlogvoering, de psychologische kant van de voorvallen, de politieke achtergrond tot uiting komend in de geopolitiek, de strategische achtergrond, de ideologie die het geheel beheerst. Schrijver is van mening dat bestudering van de krijgsgeschiedenis het grootste effect heeft als de student bij elk probleem nagaat:

1. Wat deed ieder van de tegenover elkaar staande aanvoorders en waarom?
2. Wat zou ik in hun plaats hebben gedaan en waarom?
3. Wat voor maatregelen heeft ieder der tegenstanders genomen — op grond van de verkregen ervaringen — voor de volgende slag of zou de overwinnaar van de gehele oorlog nemen voor zijn volgende oorlog?
4. Wat voor effect heeft dat op de legers van het heden?

Uiteindelijk worden oorlogen gewonnen op het slagveld. Daar staan al de materiële hulpbronnen, de mannen, de techniek, de hoop en de wil van de oorlogvoerende naties tegenover elkaar, maar zij die de krijgsgeschiedenis het grondigst hebben bestudeerd en daardoor een grote strategische soepelheid van geest hebben gekregen, hebben de beste kans op de overwinning.

Luitenant-Kolonel O'Hare: The study of War.

AUSTRALIAN ARMY JOURNAL, October 1951, besproken in Military Review Mei 1952. B. K.

In het gevecht commandeer ik uw zoon.

Het zijn van meerdere zit hem niet in strepen, sterren en balken. Het zijn van meerdere in een leger is in de grond van de zaak van een ontzagwekkende betekenis, die in tijd van vrede wellicht niet zo spreekt, maar in tijden van oorlog des te meer. Want dan is het leven van de soldaat heel vaak in de hand van zijn commandant. Dit geldt voor elke commandant van hoog tot laag. De patrouillecommandant, de wachtcommandant, die op een bepaald ogenblik opdracht geven aan één man om verder te gaan naar een zeer gevaarlijk punt, of opdracht te geven aan één man om ergens achter te blijven, om de terugtocht van de rest te dekken. Een bataljonscommandant, die een compagnie een verkenningsopdracht geeft. Een divisiecommandant die een regiment als achterhoede moet aanwijzen, een legercommandant, die bevelen geeft voor de aanval, terugtocht, voor het vasthouden onder alle omstandigheden van bepaalde gebieden, waarbij de betrokkenen in feite als verloren kunnen worden beschouwd. Enfants perdus! Kinderen in de hand van een commandant, maar ook kinderen van ouders thuis. Kinderen in het gruwelijk oorlogsgeweld, dat zij beslist niet hebben gewild, dat hun door een heerszuchtige en machtswellustige tegenstander is opgedrongen. Kinderen, die zo afhankelijk zijn van de bevelen van hun chefs. Commandanten — van hoog tot laag — werken met mensenlevens. Het kostbaarste wat de mens bezit. Dat beseft men niet in tijd van vrede in volle gezondheid, en in het leger werken wij met gezonde, krachtige jonge mensen die aan het begin van het leven staan.

Mensenlevens zijn niet te koop. Daar moet men zuinig mee zijn. Elke aanvoerder moet hiervan doordrongen worden. Het zijn van aanvoerder is een doodernstige zaak. Niet dat hij daarom voortdurend met een zwarternstig gezicht moet rondlopen om ten slotte onder de druk van de morele belasting te bezwijken. Integendeel. Maar hij moet zich wel van zijn enorme verantwoordelijkheid ten opzichte van zijn mensen bewust zijn en daarnaar handelen. Als hij dat doet, dan wil hij zijn vak kennen, dan wil hij zijn mensen leiden en aanvoeren, dan wil hij zorgen voor het hem toevertrouwde materieel. Want zorgeloosheid op deze punten kan de dood van één of meer of velen betekenen. En dan komt de grote verantwoording tegenover hen die in het achterland zitten en hun zonen hebben afgestaan, die het lot van

hun zonen vol vertrouwen in de handen van de militaire chefs hebben gelegd. En dan is het toch wel verschrikkelijk om te moeten zeggen, om te moeten getuigen, door mijn onkunde, door mijn laksheid, door mijn gebrek aan leiding, ja door mijn... plichtsverzaking, heb ik de dood van uw zonen op mijn geweten. Het zijn van meerdere biedt zeer zeker voordelen, maar het geeft ook enorme verantwoordelijkheden. Slechts die meerdere is een goed aanvoerder, die zich van die verantwoordelijkheden bewust is en daarnaar handelt.

(Een machtig artikel van een aanvoerder, die bewezen heeft in de allereerste plaats „mens” te zijn. Want daar gaat het om. De macht van de militaire meerdere is geweldig. Machtsmisbruik gaat heel gauw. Het op de juiste wijze — als mens — deze macht gebruiken, dáár gaat het om! B. K.).

Lt.-Kolonel Melvin Blair: Au combat, je commande votre fils.

L'ARMÉE, LA NATION, Mei '52. B. K.

Tactische opvattingen van de Sovjet-Unie.

In 1941 werd de Sovjet-Unie verrast door de stootkracht en de manoeuvreervaardigheid van de „Wehrmacht”. Bovendien werden de Russen gedeprimeerd door wat de Duitse generaals hun „operationele superioriteit” noemden. Het Rode leger kon er aanvankelijk niets anders tegenover stellen dan de uitgestrektheid van het Russische grondgebied en de traditionele taaiheid van zijn infanterie. De oude revolutie-generaals zoals Boedjenny werden vervangen en de nieuwe jonge Russische generaals wisten zich met grote soepelheid aan de situatie aan te passen. Zij gingen als het ware bij de vijand in de leer, maar zij kwamen tevens met eigen ideeën. De meest karakteristieke doctrines, die zij vaststelden waren:

1. het stelselmatig streven naar verrassing;
2. de wil om offensief op te treden en de tegenstander te vernietigen in het handgemeen;
3. meer waarde hechten aan massainzet, dan aan manoeuvreervaardigheid;
4. en zeer ver doorgedreven soepelheid ten aanzien van de centralisatie der middelen;
5. een zeer strenge reglementering van de rol en de plaats van de commandanten der grote eenheden;
6. een uitgesproken zin voor systematiek en standaardisatie van tactische methodes.

Het stelselmatig zoeken naar verrassing geeft veelal aanleiding tot een wijze van optreden, die men naar Westerse opvattingen onmogelijk of althans zeer ongewenst acht. Naar Westerse inzichten is het overwicht in de lucht een onontbeerlijke voorwaarde voor elke operatie. Zowel bij Stalingrad (November 1942—Februari 1943), als in de grote slag bij Koersk (Juli 1943) vielen de Russen voortdurend aan, zonder dat zij over het luchtoverwicht beschikten. De Rode luchtmacht werden alleen voor directe steun der grondtroepen gebruikt. Tijdens de grote slagen bij Orel (Aug. 1943) en Charkof (Aug. 1943), werd het Duitse front doorbroken en volgden grote opmarsen, zonder dat het luchtoverwicht verkregen was. Integendeel. Gedurende de gehele maand Augustus kon de Luftwaffe op deze frontsectoren een ritme van 1000 vluchten per dag handhaven.

Ten aanzien van het gebruik van tanks, zijn de Westerse tactici van mening, dat men de tanks nooit moet afsplitsen. Tot het eind van de oorlog hebben de Russen hun tanks — zowel in het defensief als in het offensief — vaak tot het uiterste gedecentraliseerd. Dat daarbij zeer zware verliezen werden geleden, spreekt vanzelf, maar niet minder was dat bij de tegenpartij het geval. In Juli en Augustus 1943 verloren de Duitsers bij Koersk en Charkov ongeveer 2000 pantserwagens, wat voor het Duitse pantserwapen een slag was, waarvan het zich niet weer heeft hersteld.

Nauwgezette camouflage, absolute geheimhouding, valse berichten, systematisch gebruik van schijnopstellingen, afleidingsmanoeuvres, aanvallen bij nacht en bij slecht weer vormen een zeer belangrijke noot in de Rode tactiek. Daardoor was het moeilijk om een inzicht te krijgen in de bedoelingen van de Russen. De gehele opleiding staat in het teken van het offensief. Bij de verdediging staat de tegenaanval op de voorgrond en bij alle acties gaat men er van uit, dat het handgemeen de doorslag geeft, waarbij de totale wil om de vijand te vernietigen onder alle omstandigheden op de voorgrond staat. Deze tactische opvatting gaf aanleiding tot massa-aanvallen, die gepaard gingen met zware verliezen. Deze stegen zelfs zo, dat de legerleiding in 1943 het z.g. „minimum“-front invoerde, n.l. een frontbreedte, waarbeneden een eenheid niet mocht aanvallen, teneinde op deze wijze paal en perk aan te compacte aanvallen te stellen. Zo mocht van die tijd af een Divisie slechts op minstens 3 km frontbreedte aanvallen. Thans is het minimum front nog aanzienlijk verbreed.

Zeer veel waarde hechten de Sovjets aan de artillerie. Stalin noemde het kanon de „God van de Oorlog“. Zeer vaak wordt de artillerie tot vlak bij de voorste lijn geplaatst om met rechtstreeks gericht vuur te kunnen optreden. Tijdens de slag bij Stalingrad waren 300 stukken per kilometer ingezet, in de slag bij Korsum (24 Januari 1944—16 Februari 1944) 350 per km, in de slag om Berlijn (April 1945) niet minder dan 620 per km. De Russen werken altijd met „zwaartepunten“, waarbij de stormram-idee boven de manoeuvre-opvatting gaat. Door de massale concentraties duren de voorbereidende bombardementen nooit lang. Infiltratie is een zeer geliefde vorm van aanvallen. Deze gaat meestal een gewone aanval vooraf.

Hoewel systematisch zoekend naar de verrassing, de nadruk leggend op de factor vuurkracht tijdens de aanval, geholpen door de traditionele taatheid van de Russische soldaat vooral in de verdediging, mist de Sovjet-tactiek niettemin soepelheid. Het gemis aan initiatief bij de middelbare en lagere commandanten, heeft in heel wat veldslagen tal van kansen doen missen. En hoewel ongetwijfeld uit de afslachting van de infanterie kostbare lessen zijn getrokken, beheersen onbegrensde offervaardigheid van de Russische infanterie en massale inzet nog steeds het tactische denken van de Russische aanvoerders, wat aan de ene kant hun kracht, ter andere zijde hun zwakte is. De Russen beseffen, dat hun legers alleen dan waarde hebben, als zij worden aangevoerd door volkomen betrouwbare en toegewijde officieren. Het is om deze reden, dat zij — alle communistische beginselen ten spijt — alle officieren, van hoog tot laag, een zeer bevoorrechte materiële welstand laten genieten.

Schr. merkt ten slotte op, dat hoewel de Noord-Koreanen door Russische instructeurs zijn opgeleid en met Russisch materiaal vechten, men daar niet de conclusie uit moet trekken, dat bij een oorlog in Europa de Russen net zo als de Koreanen zouden optreden. Het Korea van nu is het Spanje van 1936—1938. Welke lessen de Russen er uit zullen trekken weet schr. niet. Dat men de opgedane ervaringen zal benutten laat geen twijfel. (Een zeer interessant artikel, dat nauwkeurige bestudering ten volle waard is. B. K.).

Luitenant-Kolonel Bertel: *Sovjet-tendenzen inzake tactiek. Revue Militaire d'Information, bewerkt in TIJDSCHR. VOOR MIL. DOCUMENTATIE, Mei 1951.* B.K.

Dit is West-Point.

Sinds de Amerikaanse Militaire Academie bij de wet van 16 Maart 1802 werd opgericht heeft dit instituut ruim 18.000 officieren opgeleid. De mannen van West Point hebben ontzaglijk veel voor hun land gedaan. Niet alleen in tijd van oorlog, maar óók van vrede. Oorlog is nooit het doel van de Amerikaanse officier, maar men erkent het bestaan en de consequenties er van.

Oorlogen worden op het slagveld gewonnen door leiderschap. Leiderschap is doorslaggevend. Het gehele systeem van opleiding van West Point is dan ook gebaseerd op de ontwikkeling van het leiderschap. Men begint een ieder er van te doordringen dat de grote trilogie „Duty, Honour, Country” bij alles op de voorgrond moet staan.

Plicht, het allesbeheersende woord, dat een ieder, ook in de zwaarste momenten klaar en duidelijk voor ogen moet staan. De **eer**, die ook de West Pointer door de zwaarste momenten heenbrengt. Beide geschraagd door en steunend op **vaderlandsliefde**.

De discipline is streng, maar menselijk, ook al weer gebaseerd op het vormen en aankweken van leiderschap. (Wij brengen in dit verband in herinnering de woorden die generaal Eisenhower bij zijn bezoek aan de Koninklijke Militaire Academie op 19 Mei 1952 bracht en waarbij de generalissimus in de aula van de K.M.A. tot de cadetten van de K.M.A. eveneens over leiderschap sprak en zei, dat **de kunst van het leiderschap is, de weg naar het hart van de mensen te vinden!** Niet voor niets was en is de lijfspreuk van „Ike” „een officier moet kunnen commanderen en overtuigen!” B.K.).

Voorts wordt zeer grote waarde gehecht aan de vorming van een soepele geest, omdat elke starheid van opvatting in de oorlog tot de nederlaag leidt.

West Point is voor elke Amerikaan toegankelijk. Daar waren Grant, Pershing en Madley als eenvoudige boerenzonen, een Lee en MacArthur als patriciërszonen, Mahan, de zoon van een artist, Dupont, de zoon van een zilversmid, Goethals, de zoon van een houthakker en Bliss, de zoon van een professor. Zij bewezen hun land de grootste diensten.

Karakters — en daar gaat het om — worden in West Point niet verbrijzeld door een starre alles gelijkstellende discipline, maar worden **gevormd**. Het volk van de Verenigde Staten weet, dat het zijn zonen in vol vertrouwen aan de mannen van West Point kan toevertrou-

wen. En dat is van een onschatbare waarde voor de kracht van dat volk en zijn strijdkrachten. (Een schitterend artikel, ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de Military Academy te West Point met welks strekking wij het volkomen eens zijn en dat wij ter bijzondere bestudering aanbevelen. B.K.).

Kolonel R. Dupuy: This is West Point. COMBAT FORCES, Mei 1952. B. K.

Risico en verantwoordelijkheid.

De oorlog is eer zeer hard bedrijf. De opleiding van de troep moet daar rekening mee houden, anders beantwoordt die opleiding niet aan het doel, namelijk het vormen van soldaten die voor hun taak berekend zijn. Een dergelijke opleiding dient zeer veel van de troep te eisen. Maar in de moderne oorlog geldt meer dan ooit de aloude uitspraak „zweet spaart bloed”.

De zware **lichamelijke** inspanning die geëist wordt, moet gelijke tred houden met de **geestelijke** krachtsinspanning.

Deze twee zijn niet van elkaar te scheiden. Het geheel staat en valt met de aanvoerders van hoog tot laag. In de harde werkelijkheid zal een aanvoerder steeds voor dilemma's staan. Daarbij is het nemen van risico's steeds noodzakelijk. Dat moet hem ook reeds in vredetijd worden geleerd en hij zal het ook bij de vredesopleiding zelf moeten toepassen. De oefeningen moeten daar rekening mee houden, doch de risico's moeten verantwoord zijn. Er met een dolle kop op los stormen kan iedereen. De aanvoerder is steeds verantwoordelijk voor de onder zijn bevelen gestelde mensenlevens, zowel in tijd van oorlog als in tijd van vrede. In tijd van vrede blijkt dat niet zo direct als in de werkelijkheid. Maar de aanvoerder bedenke, dat mannen die niet zo goed mogelijk zijn opgeleid, in tijd van oorlog een grotere kans hebben om het leven er bij in te schieten, dan de in alle opzichten prima opgeleide soldaat. Dat moet elke aanvoerder steeds klaar en duidelijk voor ogen staan. Dat is zijn grote verantwoordelijkheid. Zijn voorbeeld is daarbij van het allergrootste belang. Elke troep — van hoog tot laag — is in wezen zoals zijn aanvoerder is. Ook deze oude uitspraak gaat — ondanks alle techniek — nog steeds ten volle op.

Brigade-General Wilmann: Risiko und Verantwortung.

ALLG. SCHWEIZ. MILITAER ZEITSCHR., Mei 1952. B. K.

De werkelijkheid en de oorlog.

De grote vijand van de soldaat op het slagveld is de angst. Het is noodzaak voor iedere soldaat de werkelijkheid zo goed mogelijk onder het oog te brengen en hem zoveel als enigszins mogelijk is, daarop voor te bereiden. Dat is de enige manier om psychische ineenstorting te voorkomen. Een zeer belangrijke zaak daarbij is, dat de verbinding tussen een man en zijn aanvoerder steeds behouden blijft. Dat is op zich zelf al moeilijk, want niet voor niets spreekt men van de leegte van het slagveld. Een ieder - zowel vriend als vijand - spant zich in onzichtbaar te blijven. De angst heeft tot gevolg, dat in werkelijkheid slechts 1 op de 4 tot 6 mannen van zijn vuurwapen gebruik maakt en schiet. Het zijn daarbij bijna altijd dezelfde die schieten en die daardoor dan ook nog de grootste kans lopen om geraakt te worden. Een ieder moet er van doordrongen worden, dat men de vijand niet van het lijf houdt, door weg te kruipen, maar slechts door te schieten. De soldaat moet zijn wapens en al datgene wat hij dient te weten, volledig beheersen. Dat geeft hem het zo noodzakelijke gevoel van zekerheid. De bewering, dat als het er op aan komt, men het vanzelf wel doet zoals het moet is volkomen onjuist. De oorlogspraktijk bewijst de volkomen voosheid van deze stelling. En bovenal, de oorlog biedt de gelegenheid niet om een mislukte manoeuvre nog eens over te doen. Het moet meteen goed zijn. Ondanks alle motorisatie en mechanisatie geeft de goed opgeleide en goed gedisciplineerde soldaat de doorslag. Discipline is het zich lichamenlijk en geestelijk geheel geven aan zijn plicht. Dat is heel wat anders en oneindig veel meer dan domme kadaverdiscipline. Deze discipline is het cement en tevens het alles overkoepelend geheel van het leger, juist omdat de moderne oorlog zo onmogelijk veel van het individu eist en dat individu zo heel vaak alleen is en op zich zelf aangewezen.

Kapitein Naegeli: Kriegswirklichkeit ALLG. SCHWEIZ. MILITAER ZEITSCHR., Mei 1952. B. K.

De evolutie van het pantserwapen in de Verenigde Staten.

De evolutie van het pantserwapen sinds het einde van de tweede wereldoorlog is een zeer merkwaardige. Het wapen heeft zijn verguizers, die de tank een „tin can” noemen en zijn verheerlijkers, die de tank vergelijken met een „tornado”. Ook de taken van de tanks werden fel besproken. De ene groep

wilde slechts zware tanks hebben, die alleen bestemd moesten zijn om de infanterie te helpen. Anderen propageerden een lichtere tank met een zo groot mogelijke beweeglijkheid en vuurkracht waarvan de hoofdtak de uitbuiting van het succes en het forceren van een doorbreking moest vormen.

In 1950 beweerde een van Amerika's grootste generaals, dat het tankwapen zoals men het toen kende, verouderd was. Pantser is kostbaar. Het opereren met pantsereenheden is eveneens zeer kostbaar. De evolutie staat niet stil. Het pantser van vandaag is morgen verouderd. Maar niettemin heeft juist die evolutie in de na-oorlogse periode aanleiding gegeven tot het vaststellen van vijf hoofdtaken voor het pantserwapen en wel:

1. Steun aan de infanterie bij aanval en verdediging.
2. Het uitvoeren van zeer heftige aanvallen.
3. Uitbuiting van het succes.
4. Anti-tankbestrijding in het bijzonder tegen vijandelijke tankaanvallen.
5. Beveiliging en verkenning.

Om deze taken goed te kunnen uitvoeren heeft men drie typen tankorganisaties nodig en wel: a. de tankdivisie; b. het zelfstandige tankbataljon (als organiek onderdeel van de Divisie) en c. het gepantserde cavalerieregiment voor verkenningsopdrachten. Hieraan zitten ook drie typen tanks vast nl. zwaar, midden en licht. Zeer zeker bieden eenheidstanks verschillende voordelen, in het bijzonder wat aanmaak, onderbouw en herstel betreft, maar niettemin zou een dergelijk type toch een deel der opdrachten niet behoorlijk kunnen uitvoeren. Hoewel de tankbestrijdingsmiddelen ongetwijfeld een zeer grote betekenis hebben, kan men de tanks zeer zeker niet missen, temeer, daar de Russen over zeer grote hoeveelheden tanks beschikken en de aanval uiteindelijk nog steeds de beste verdediging is. De tank geeft niet alleen bescherming tegen alle lichte vuurwapenen, maar hij is eveneens een machtige combinatie van vuur en beweging. En daar gaat het om. Tegenover de mijnen zal men betere ontdekkings- en opruimmethoden moeten stellen. Als er betere kanonnen worden uitgevonden, kan de tank die ook gebruiken. In een harmonisch opgebouwde weermacht, moet een „korps olifanten zoals Hannibal die gebruikte om de tegenpartij te verpletteren”, aanwezig zijn. *Luitenant-Kolonel P. Bogen: What kind of an elephant in armor. MILITARY REVIEW, Mei 1952. B. K.*

Verzorging van de mannen in de frontlijn

Er wordt veel kritiek geleverd over de verzorgingseenheden. Maar zonder verzorgingseenheden zou de strijd snel beëindigd zijn. De verzorging en de verzorgingseenheden moeten echter praktisch en niet luxueus zijn. Slechts dan kan er een juiste verhouding in geest en aantal tussen beide categorieën bestaan. Het is volkomen funest om de „vecht” soldaat boven de „verzorgings” man te stellen en voor de verzorgingseenheden personeel van minder gehalte te bestemmen.

Juist onder de huidige omstandigheden moet men vooral niet denken, dat de „etappe” het wel rustig aan kan doen en zich volkomen veilig kan voelen. Parachutisten, partizanen, infiltranten, vijfde colonisten zullen hem dat wel heel gauw anders leren. Niets is in de oorlog gevaarlijker dan zich veilig te „wanen”. Dat kost altijd slachtoffers. Daarom moet elke rekrute — zonder enige uitzondering — leren „soldaat” te zijn. Men is niet in de eerste plaats chauffeur, monteur, schrijver, messbediende, kok enz., maar in de allereerste plaats soldaat. En elke soldaat moet tot een vechter worden gevormd. Dan kan men zonder bezwaar een compagnie van verzorgingseenheden in het front zetten en een compagnie heel doorgewone infanterie bij de verzorgingseenheden te werk stellen.

Dat zal tot gevolg hebben, dat een ieder zich tot een maximum zal inspannen om de verzorging van de troepen in de frontlijn zo goed mogelijk te doen verlopen. Want morgen zit wellicht de compagnie die nu de verzorging heeft, zelf in de frontlijn!

Bovendien zullen de frontsoldaat en de verzorgingssoldaat, de nodige waardering voor elkaar krijgen, omdat er dan eigenlijk in beginsel geen tegenstellingen meer bestaan, daar zij om de beurt front- en verzorgingssoldaat zijn. Bovendien voorkomt men dat de verzorgingstroepen een steeds uitbreidender olievlek wordt, omdat het achterland „veiliger” zou zijn.

Kolonel G. Reinhardt: Service to the line. COMBAT FORCES, Mei 1952.

B. K.

Verbetering van bestaande wapens.

Generaal J. Lawton Collins, de Chef van de Amerikaanse Generale Staf verklaarde, dat bijzondere aandacht wordt besteed aan verbetering van het oorlogsmaterieel en tevens aan de uitbreiding van de strijdkrachten. Het huidige budget houdt rekening met een legersterkte

BRONVERMELDING

Aan H.H. medewerkers van de rubriek „Uit de buitenlandse Vakpers” wordt verzocht onder het referaat te vermelden:

1. naam en rang van de schrijver van het gerefereerde artikel,
2. de oorspronkelijke titel van het artikel in de vreemde taal,
3. naam, datum, nummer en bladzijde van het blad, waarin het artikel is verschenen.

Na ontvangst van een referaat geven wij daarvan kennis aan de andere medewerkers aan deze rubriek, ter voorkoming van dubbel werk. Directie.

van 1.500.000 man. Uitbreiding tot 1.800.000 is zonder meer mogelijk. Voor aanmaak van tanks is 4.200 miljoen dollar uitgetrokken, voor geleide projectielen 400 miljoen. Generaal Collins wees op de uitstekende diensten, welke het nieuwe materieel in Korea bewezen heeft. De nieuwe middelzware tank „Patton” heeft zijn absolute meesterschap over de Russische T34 bewezen, door deze te vernietigen in een verhouding van 18 : 1. Zonder ophouden wordt gewerkt aan de verbetering van bestaande wapens. Zo zal weldra een lichte vechtwagen worden gebouwd, die zeer snel is en tijdens het rijden met de grootste nauwkeurigheid zal kunnen schieten. Geleide projectielen zullen spoedig als tactisch wapen hun intrede op het slagveld doen ¹⁾. Nieuwe mijnen zijn gefabriceerd, die een veel grotere uitwerking hebben dan de bestaande, terwijl zij tevens veel moeilijker te ontdekken zullen zijn. De techniek voor het opsporen en vastleggen van vijandelijke artillerie- en mortieropstellingen is aanzienlijk gewijzigd en verbeterd. Spoedig zal ook — door het in gebruik nemen van een nieuwe aluminium legering — de uitrusting van de infanterist met 65 % kunnen worden verlicht.

¹⁾ Op 18 September 1952 werden geleide projectielen inderdaad — voor het eerst — in de strijd op Korea gebruikt. In dit geval werden deze projectielen gelanceerd van oorlogsschepen af. Hiermede waren de woorden van Generaal Collins bevestigd. B. K.

„Hugo”: *Het militair budget van de U.S.A. in 1952.*
HET LEGER, DE NATIE, Mei '52. B.K.

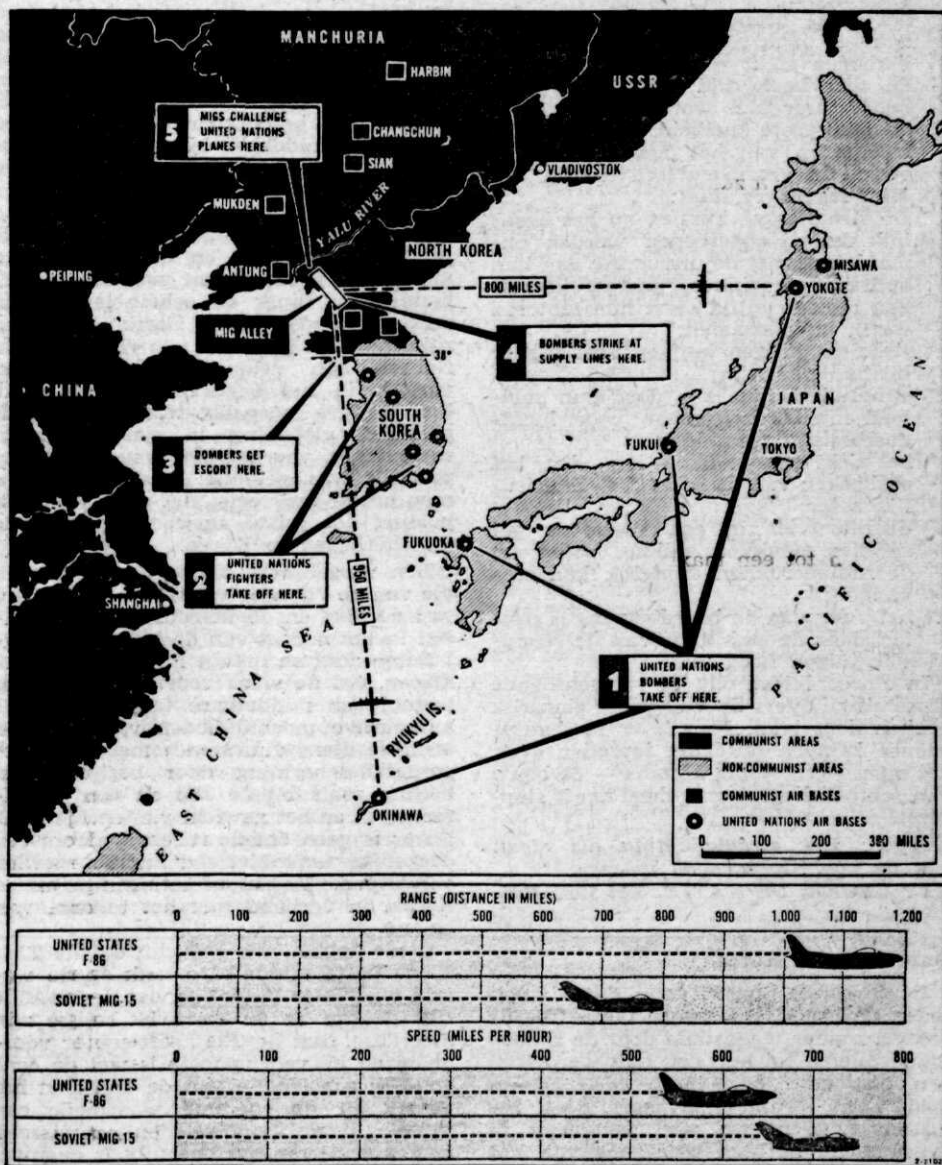
Korea.

De mariniers beschikken over speciaal schoeisel tegen de koude, de zg. „thermos”, die in de koude in Korea hun grote deugdelijkheid hebben bewezen. Tevens is gebleken, dat in meerdere gevallen dit schoeisel een grote bescherming gaf bij het trappen op mijnen. Waarschijnlijk vangt het schoeisel veel

van de schok op, zelfs metaalsplinters. Onderzoekingen zijn gaande om deze eigenschap te verhogen.

Onderstaande kaart geeft een goed overzicht van mogelijkheden (tot nu toe) in en om Korea.

Korea.
MILITARY REVIEW, Juni 1952. B. K.

Het straalvliegtuig als steun van de troepen in voorste lijn.

Reeds meermalen is het verlenen van luchtsteun aan grondtroepen met straaljagers het onderwerp van discussie geweest. Tegen het gebruik van straaljagers voor dit doel wordt naar voren gebracht:

1. het vliegbereik der straaljagers is aanzienlijk kleiner dan van gewone vliegtuigen;
2. het grote brandstofverbruik, dat de aanvoer vaak voor de grootste moeilijkheden stelt;
3. de zeer korte tijd waarin het doel onder vuur kan worden genomen;
4. de zeer grote snelheid, waardoor het localiseren van het doel moeilijk is vooral in geaccidenteerd terrein.

Hier tegenover staat:

1. De straaljagers kunnen op het ogenblik dat zij opgeroepen worden onmiddellijk met de uitvoering van hun opdracht beginnen, schroefvliegtuigen moeten eerst hun motoren warm laten draaien;
2. straalvliegtuigen kunnen veel sneller bij hun doel zijn;
3. straalvliegtuigen zijn door hun snelheid minder kwetsbaar voor lucht-doelbestrijdingsmiddelen;
4. het zicht van de piloot is — door het ontbreken van de schroef — aanzienlijk beter;
5. de piloot zit in een praktisch gesproken **geluidloos** milieu, zodat hij de radioberichten duidelijk kan ontvangen;
6. het vuur van de boordwapens is juist, daar de stabiliteit van de straalvliegtuigen hoog is.

In Korea blijkt, dat de verschillende types straaljagers de vuurproef glansrijk hebben doorstaan. Men is er in Amerikaanse kringen dusdanig tevreden over, dat men — voorlopig althans — de bouw van schroefvliegtuigen geheel heeft stopgezet.

„Hugo”: *Het straalvliegtuig als steun van de vooruitgeschoven troepen.*

HET LEGER, DE NATIE, Mei 1952 E.K.

Onze tanks in Korea.

In de eerste phase van deze strijd reden de Noord Koreaanse tanks T34/85 vrijwel zonder tegenstand door de Zuidelijke valleien tot hun een halt werd toegevoerd door onze M26, M4A3E8 en M46. Toen kwam onze beurt, doch intussen hadden we veel bezwaren te overwinnen, hetgeen overigens van het hoogste belang was, want de aanwezig-

heid van tanks op het gevechtveld betekende vaak het verschil tussen de overwinning en de nederlaag. Het probleem, dat aan IX Corps werd gesteld was van drievoudige aard: hoe kom ik aan onderdelen; hoe kan ik bereiken, dat de ondersteunende ordnance-eenheden behoorlijk worden geoefend; en hoe verander ik op de meest efficiënte wijze de samenstelling van de Type Field Army in een organisatie, welke is aangepast aan de omstandigheden van het operatietoneel Korea. Coördinatie van de ordnance-krachten was een eerste stap. Men ontwierp, aan de hand van een zorgvuldige staf-analyse, een stelsel waarin de beschikbare evacuatie- en herstellingsmiddelen binnen elke divisie werden gepoold en stelde deze onder een centrale controle en leiding, de Division Maintenance Control Agency (DMCA). Dit stelsel was volkomen op de lokale behoeften ingesteld en het maakte een maximum gebruik van mobiele onderhoudsteams langs de gehele lengte van de onderhoudskanalen. Hierbij werd een ruim gebruik gemaakt van radio en lijn. Gebrek aan voldoende radiotoestellen vormde in het begin een moeilijkheid. Een verdere tegenslag was, dat het UN offensief plotseling in een terugtocht veranderde, voordat het systeem aan de praktijk was getoetst. Desondanks was men het er over eens, dat dit stelsel van pooling het juiste antwoord gaf op de moeilijkheden in Korea.

Een vergelijking tussen onze tanks en die van de vijand viel uit in het voordeel van de M46 en de M4A3E8, echter positief in het nadeel van de M26. Een zorgvuldige analyse brengt mij ertoe te verklaren, dat de wens voor het Koreaanse terrein een middelbare tank is met de automotieve mogelijkheden van de M46, alsmede diens vuurmond; met de betere pantserbescherming door beziging van helling zoals bij de JS3 en met de afmetingen en het gewicht van de M4A3E8. En er is geen enkele reden, waarom een dergelijke tank niet zou kunnen worden ontworpen. Vooral afmetingen zijn in Korea, in verband met het terrein, van belang.

Soms hebben we gedacht, dat de T34/85 de beste middelbare tank op de wereld was, later bleek ons, dat de M4A3E8 zijn gelijke is en de M46 beslist zijn meerdere. Ook de T34 heeft echter voordelen en de voornaamste is wel de eenvoudige constructie van de track en het gemak en de snelheid waarmee een defecte track kan worden verwisseld. Het interne van het voertuig is evenwel niet zeer comfortabel. Een man van 5

voet, 8 inch past ternauwernood op de plaats van de chauffeur en moet achteruit leunen om zijn hoofd niet te stoten aan het frontpantser.

LtCol G. B. Pickett, Jr: Our Tanks in Korea.

ORDNANCE, May-June 1952. v. H.

De rol van de atoombewapening.

Wapens worden niet verdrongen, in feite worden zij aangevuld en verbeterd. Het geweer van de Napoleontische oorlogen zag er anders uit dan het huidige, het geweer is echter nog steeds het meest gebruikte wapen en vele andere wapens zijn er van afgeleid. Ook op ander gebied ziet men een dergelijke evolutie. In de Romeinse tijd enterden de schepen elkaar, later beschoten zij elkaar van geringe afstand, de invoering van stalen schepen en ontplofbare stoffen vergrootte deze afstand, in de laatste wereldoorlog werkte men met geleide projectielen die uit vliegtuigen werden verschoten en het vliegtuig deed zijn intrede in de zee-oorlog.

Het grote vraagstuk voor een Ordnance van een natie, die het plan heeft zich met alle middelen te verdedigen, ligt in het perfectionneren van de bekende middelen en het ontwerpen van nieuwe. Een van deze nieuwe middelen is de atoomenergie en er zijn verschillende wijzen om haar te gebruiken. De eerste manier vertegenwoordigt een vernielende kracht van groter vermogen dan tot nu toe bekend was met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid, dat dit vermogen in de toekomst in honderdvoud zal kunnen toenemen. Voorts kunnen motoren met atoomenergie worden aangedreven. Een indirecte benefiet zou de mogelijkheid zijn een middel te ontdekken — ontleend aan atoomenergie — dat de oorlog onmogelijk zou maken.

De bronnen zijn evenwel niet onuitputtelijk en voorts kent men ook nog andere moeilijkheden. Het overgaan van wielvoertuigen op rupsvoertuigen is een gemakkelijker probleem dan het toebe-

dienen van een atomatische opdracht aan bos- of chemische compagnieën.

Zowel techniek, als werktuigen, uitrusting en productie zijn geheel nieuw. Natuurlijk heeft men reeds enige ervaring en daarvan wordt gebruik gemaakt. De mate, waarin de US industrie de atoomenergie inschakelt komt tot uiting in de vele advertentiën in „*Ordnance*”. Deze omvatten namen van firma's in chemicaliën, nonferrometalen, metaalgieterijen, vliegtuigfabrieken, voedingsmiddelen, fotografie, e.d. De werkzaamheden op atomisch terrein strekken zich uit van de mijnen in de Congo tot het proefterrein te Eniwetok. Meer dan 100.000 mensen zijn er in werkzaam en men beschikt over 2.800 vierkante mijl terrein. Het investeringskapitaal bedraagt 2.5 biljoen \$ en vermeerderd steeds. Hoewel deze uitgaven, voor een zeker deel, voor niet militaire doelen zijn bestemd, gaat het grootste deel toch naar de productie van wapens en de ontwikkeling van atoomwapens. De mate van uitwerking is evenwel afhankelijk van de snelheid van de wetenschappelijke ontwikkeling en van de bekwaamheid van techniek en ordnance om deze te verwerken. De tweede omvat de juiste bepaling van de operatiën waartoe onze strijdkrachten in het eerstvolgende decennium kunnen worden geroepen. Men moet daarbij in vele richtingen arbeiden. Men wenst de uitwerking te verhogen en tevens tot een flexibiliteit te komen, waarbij de wapens onder verschillende omstandigheden kunnen worden gebezigd. Ook ziet men uit naar een gemakkelijk onderhoud. Deze factoren wijzen in de ene zin op grotere wapens in de andere op lichtere. Het omvat een wijd arbeidsveld, dat niet slechts wordt bepaald door de beschikbare dollars, doch dat tevens vraagt om een zekere tijd, nodig voor de ontwikkeling, de vervaardiging en het doorlopend aanbrengen van verbeteringen.

T. Keith Glennan (US At Energ Comm): The Rôle of Atomic Armament.

ORDNANCE, May-June 1952. v. H.

TEKENINGEN EN SCHETSEN

Wij verzoeken inzenders van artikelen tekeningen en schetsen niet tussen de tekst te tekenen, daar reproductie dan zeer bezwaarlijk of dikwijls niet mogelijk is. Men voege tekeningen en schetsen afzonderlijk bij in O.I. inkt op tekenpapier of calqueerpapier. Men houde er rekening mee, dat tekeningen en schetsen als regel bij reproductie worden verkleind tot ten hoogste kolom-breedte. Letters en cijfers moeten dus zo groot getekend worden, dat ze bij verkleining duidelijk leesbaar blijven. Daartoe moeten ze na verkleining nog ten minste 1 mm hoog zijn.